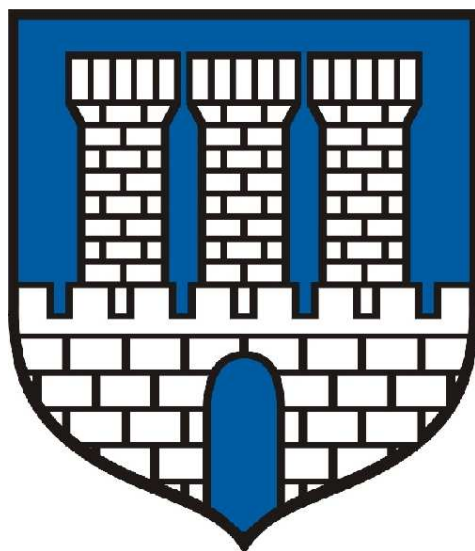

GMINA MIASTA GOSTYNINA

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY MIASTA GOSTYNINA NA LATA 2010-2013 Z UWZGLĘDNIENIEM LAT 2014-2017 (AKTUALIZACJA)

LUTY 2010 ROK

SPIS TREŚCI

1. INFORMACJE OGÓLNE	5
1.1. Podstawa prawna opracowania	5
1.2. Cel aktualizacji Programu	5
1.3. Zakres programu	6
1.4. Metodyka opracowania Programu i główne jego uwarunkowania	7
2. PODSTAWOWE DANE O MIEŚCIE GOSTYNINIE	8
2.1. Położenie geograficzne i struktura administracyjna	8
2.2. Demografia	9
2.3. Przemysł i rolnictwo	10
2.4. Infrastruktura komunikacyjna	11
2.5. Infrastruktura społeczna	12
2.6. Turystyka i rekreacja	13
2.7. Historia oraz zabytki	14
2.8. Kultura	17
3. OCENA STANU ŚRODOWISKA	18
3.1. Warunki klimatyczne	18
3.2. Budowa geologiczna i surowce mineralne	18
3.3. Jakość powietrza	20
3.4. Wody powierzchniowe i podziemne	22
3.4.1. Charakterystyka hydrologiczna miasta	22
3.4.2. Stan czystości rzek	25
3.4.3. Stan czystości jezior	27
3.4.4. Wody podziemne	31
3.5. Jakość gleb	33
3.6. Klimat akustyczny	34
3.7. Poziomy pól elektromagnetycznych	36
3.8. Przyroda	36
4. PRESJE WYWIERANE NA ŚRODOWISKO	47
4.1. Presje wywierane na powietrze	47
4.2. Presje wywierane na wody powierzchniowe i podziemne	50
4.2.1. Pobór wód	51
4.2.2. Gospodarka ściekowa	54
4.2.3. Zanieczyszczenia obszarowe	56
4.2.4. Melioracje wodne	56
4.2.5. Inne zagrożenia wód	60
	2

4.3. Odpady	60
4.4. Hałas	63
4.5. Promieniowanie elektromagnetyczne	64
4.6. Poważne awarie	65
4.7. Gospodarka energią	66
5. WNIOSKI Z DIAGNOZY STANU ŚRODOWISKA	68
6. KLUCZOWE PROBLEMY EKOLOGICZNE WYMAGAJĄCE ROZWIĄZANIA	70
7. ZARZĄDZANIE PROGRAMEM	71
8. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA PROGRAMU	74
8.1. Polityka ekologiczna państwa	74
8.2. Strategia rozwoju kraju	80
8.3. Narodowa Strategia Spójności	80
8.4. Program ochrony środowiska dla województwa mazowieckiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy do 2014 r.	81
8.5. Program ochrony środowiska powiatu gostynińskiego na lata 2009-2012 z uwzględnieniem lat 2013-2016	83
9. CELE I DZIAŁANIA PROEKOLOGICZNE W MIEŚCIE GOSTYNINIE	87
9.1. Cel szczegółowy: ograniczenie emisji substancji i energii	87
9.1.1. DZIAŁANIA: Osiągnięcie lepszej jakości wód w zakresie badanych parametrów	87
9.1.2. DZIAŁANIE: Osiągnięcie lepszej jakości powietrza	88
9.1.3. DZIAŁANIE: Ograniczenie hałasu i promieniowania elektromagnetycznego do obowiązujących norm	88
9.1.4. DZIAŁANIE: Minimalizacja wytwarzania oraz składowania odpadów, osiągnięcie maksymalnych poziomów odzysku odpadów	89
9.1.5. DZIAŁANIE: Zapobieganie awariom przemysłowym	90
9.2. CEL SZCZEGÓŁOWY: Ochrona zasobów środowiska przyrodniczego i krajobrazu	90
9.2.1. DZIAŁANIE: Ochrona przyrody, krajobrazu i rozwój turystyki z uwzględnieniem wymogów UE	90
9.2.2. DZIAŁANIE: Ochrona gleb i rekultywacja terenów zdegradowanych	91
9.2.3. DZIAŁANIE: Ochrona wód podziemnych	91
9.3. CEL SZCZEGÓŁOWY : Racjonalne gospodarowanie środowiskiem	92
9.3.1. DZIAŁANIE: Ograniczenie materiałochłonności, wodochłonności, energochłonności i odpadowości gospodarki, zatrzymanie wody w środowisku	92
9.3.2. DZIAŁANIE: Wykorzystanie energii odnawialnej do 7,5 % ogółu energii	92
9.3.3. DZIAŁANIE: Usprawnienie zarządzania środowiskiem	93
9.4. CEL SZCZEGÓŁOWY: Wyższy stan aktywności świadomości ekologicznej społeczeństwa	93
9.4.1. DZIAŁANIE: Wyższa świadomość ekologiczna społeczeństwa	93
9.4.2. DZIAŁANIE: Większa aktywność społeczeństwa na rzecz środowiska	94

10. HARMONOGRAM FINANSOWY DZIAŁAŃ PROEKOLOGICZNYCH	95
11. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU	104
11.1. Środki własne przedsiębiorców	104
11.2. Środki z budżetu Państwa	104
11.3. Własne środki samorządu terytorialnego	105
11.4. Środki prywatno-publiczne	105
11.5. Środki funduszy ochrony środowiska	105
11.6. Fundusze Unii Europejskiej	107
11.7. Banki	110
12. UWARUNKOWANIA REALIZACJI PROGRAMU	112
12.1. Zgodność Programu z innymi dokumentami	112
12.2. Rozwiązania prawne	114
12.3. Uwarunkowania przestrzenne	115
12.4. Uwarunkowania społeczne	117
13. WDRAŻANIE I MONITORING PROGRAMU	118
14. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	121

1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1. Podstawa prawna opracowania

Zgodnie z Art. 17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późniejszymi zmianami) Burmistrz Miasta Gostynina zobowiązany jest do sporządzenia gminnego programu ochrony środowiska, którego celem jest realizacja Polityki Ekologicznej Państwa. Program obejmuje 4 lata z perspektywą na kolejne 4 lata. Zgodnie z Art.18 ustawy POŚ z wykonania Programu Burmistrz Miasta sporządza co 2 lata Raport, który przedstawiany jest Radzie Miasta.

W miarę potrzeb wykonywana jest aktualizacja Programu ochrony środowiska.

Pierwszy program ochrony środowiska dla Miasta Gostynina został uchwalony uchwałą Rady Miejskiej Nr 178/XXIX/05 z dnia 30 czerwca 2005 r. W Programie dokonano oceny stanu środowiska w mieście Gostyninie i na tej podstawie określono główne cele i kierunki działań w dziedzinie ochrony środowiska.

Niniejsza aktualizacja „Programu ochrony środowiska dla Miasta Gostynina” jest dokumentem programowym określającym zadania w zakresie ochrony środowiska na terenie Miasta Gostynina na lata 2010-2013 z uwzględnieniem lat 2014-2017 wykorzystującym wnioski z realizacji dotychczasowego Programu.

1.2. Cel aktualizacji Programu

Głównym i nadrzędnym celem „Programu ochrony środowiska dla Miasta Gostynina na lata 2010-2013 z uwzględnieniem lat 2014-2017” jest wdrożenie Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do 2016 r. na poziomie Miasta. Obowiązujący obecnie Program ochrony środowiska wymaga aktualizacji ze względu na:

- zmiany w prawodawstwie polskim, głównie wynikające z konieczności dostosowania przepisów polskich do wymogów Unii Europejskiej,
- niezrealizowaniem części zadań określonych w obowiązującym Programie, głównie ze względu na brak środków finansowych,
- zmianę priorytetów inwestycyjnych, wynikającą z możliwości pozyskania funduszy UE,

- nową Polityką Ekologiczną Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do 2016 r.

Niniejszy program jest spójny z:

- Dyrektywami UE,
- Agendą 21 – Ramowym Programem Działań,
- Prawodawstwem polskim,
- Polityką Ekologiczną Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016,
- Programem ochrony środowiska dla powiatu gostynińskiego na lata 2009-2012 z uwzględnieniem lat 2013-2017,
- Strategią Rozwoju Kraju (2007),
- Narodową Strategią Spójności (2007),
- Programem ochrony środowiska Województwa Mazowieckiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy do 2014 r.
- Programem możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii dla województwa mazowieckiego (2006 r.),
- Aktualizacją krajowego i wojewódzkiego planu gospodarki odpadami

Cele programu:

- stanowią pochodną celów określonych w Polityce ekologicznej państwa oraz w wojewódzkim i powiatowym programie ochrony środowiska,
- uwzględniają wymogi obowiązującego prawa krajowego i UE.

1.3. Zakres programu

Aktualizacja „Programu ochrony środowiska dla Miasta Gostynina na lata 2010-2013 z uwzględnieniem lat 2014-2017” określa:

- aktualną diagnozę stanu środowiska i główne przyczyny tego stanu,
- główne problemy ekologiczne miasta,
- priorytetowe cele i działania w podziale na krótkoterminowe (lata 2010 – 2013) i długoterminowe (do roku 2017),
- harmonogram zadań w zakresie poprawy stanu środowiska miasta,
- instrumenty prawne i ekonomiczne niezbędne do wdrożenia Programu,
- system monitoringu i zarządzania Programem.

Szczegółowym rozwinięciem Programu w zakresie gospodarki odpadami stanowi Plan gospodarki odpadami.

Zaktualizowany „Program ochrony środowiska dla Miasta Gostynina na lata 2010-2013 z uwzględnieniem lat 2014-2017” będzie wykorzystany do:

- strategicznego zarządzania miastem w zakresie ochrony środowiska,
- racjonalnej gospodarki przestrzennej i rozwoju społecznego, gospodarczego zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju,
- tworzenia programów operacyjnych dla miasta,
- planowania budżetu,
- ubiegania się o fundusze celowe ze źródeł krajowych i Unii Europejskiej,
- działań w zakresie edukacji ekologicznej, informacji i promocji miasta.

Realizacja polityki ekologicznej w Mieście będzie procesem ciągłym, aktualizowanym stosownie do sytuacji społeczno-gospodarczej kraju i Miasta oraz zmieniających się przepisów prawa.

1.4. Metodyka opracowania Programu i główne jego uwarunkowania

Za podstawę aktualizacji „Programu ochrony środowiska dla Miasta Gostynina na lata 2010-2013 z uwzględnieniem lat 2014-2017” przyjęto:

- Politykę ekologiczną państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do 2016 r.,
- Program ochrony środowiska dla województwa mazowieckiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy do 2014 r.,
- Program ochrony środowiska powiatu gostynińskiego na lata 2009-2012 z uwzględnieniem lat 2013-2014 (aktualizacja).
- analizę prowadzonych aktualnie działań dla poprawy stanu środowiska,
- dane uzyskane z Urzędu Miasta Gostynina
- dane z GUS za rok 2008,
- Raport o stanie środowiska w woj. mazowieckiego za rok 2008” – WIOŚ W-wa 2009 r.,
- Program małej retencji województwa mazowieckiego,
- Program zwiększenia lesistości dla województwa mazowieckiego.

Jako punkt odniesienia dla Programu przyjęto stan środowiska oraz infrastruktury środowiska na terenie miasta na koniec 2008 r. lub w przypadku braku danych za rok 2007, informacje za rok 2007 (głównie w zakresie danych GUS).

Projekt Programu został przedstawiony zgodnie z ustawą z 3.X.2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. Nr 199, poz. 1227) do konsultacji społecznych. Program został opracowywany zgodnie z metodologią właściwą dla planowania strategicznego polegającego na:

- określeniu diagnozy stanu środowiska w Gostyninie we wszystkich komponentach środowiska oraz zdefiniowaniu głównych problemów w mieście,
- przedstawieniu celów strategicznych służących poprawie stanu środowiska w mieście oraz wskazaniu kierunków działań wraz z opracowaniem programów operacyjnych dla realizacji przyjętych celów,
- przedstawieniu uwarunkowań realizacyjnych Programu w zakresie rozwiązań prawno-instrumentalnych i źródeł finansowania,
- określeniu zasad monitorowania efektów wdrażania Planu.

2. PODSTAWOWE DANE O MIEŚCIE GOSTYNINIE

2.1. Położenie geograficzne i struktura administracyjna

Miasto Gostynin położony jest w zachodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie gostynińskim. Gostynin zlokalizowany jest w odległości 120 km na zachód od Warszawy, 80 km na południe od Torunia i 24 km od Płocka oraz 100 km na północ od Łodzi. Miasto otoczone jest ze wszystkich stron gminą Gostynin.

Gostynin jest miastem o rozwiniętych jest funkcjach produkcyjno-usługowych i rozwijającej się funkcji turystyczno – rekreacyjnych.

Zgodnie ze „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gostynina” struktura użytkowania gruntów w mieście przedstawia się następująco:

• powierzchnia ogółem	3231 ha (100%)
• tereny rolne	787 ha (24,4%)

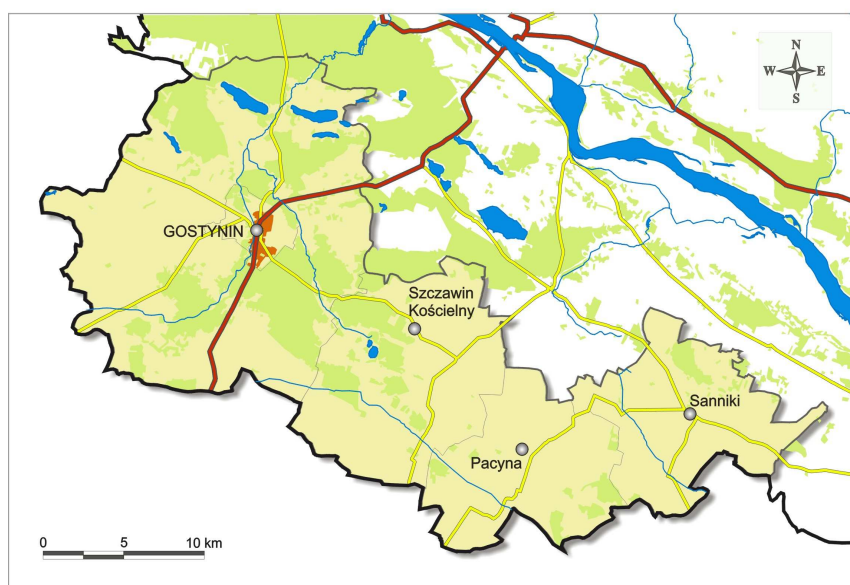
- lasy i grunty leśne 1713 ha (53%)
- pozostałe (w tym grunty zabudowane i zurbanizowane) 731 ha (22,6)

Sposób użytkowania i forma zainwestowania jest zróżnicowana, wiąże się z dotychczasowymi procesami rozwoju miasta.

W układzie miasta wyróżnia się rozległe powierzchnie terenów przemysłowych, zespoły zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, tereny usług, tereny zabudowy śródmiejskiej.

Znaczny udział w strukturze terenów zainwestowanych mają ulice i tereny kolejowe.

Powiat gostyński - podział administracyjny

Legenda

	granica województwa		zbiorniki wodne
	granica powiatu		siedziba gminy
	granica gminy		droga główna
	sieć rzeczna		droga lokalna
	lasy		
	zabudowa		

2.2. Demografia

Gostynin zamieszkuje 19 155 mieszkańców, co stanowi około 40% wszystkich mieszkańców powiatu. Około 70% to ludność w wieku produkcyjnym. W strukturze płci przeważają nieznacznie kobiety, których jest w mieście 9924.

Tabela 1. Liczba ludności w Gostyninie - stan na 31.12.2008 r.

Powiat/Gminy	Powierzchnia km ²	Ludność ogółem	Ludność na 1 km ²
Powiat gostyniński	615	47 183	77
Miasto Gostynin	32	19 155	598

2.3. Przemysł i rolnictwo

Na terenie Gostynina zarejestrowanych jest łącznie 1843 podmiotów gospodarki narodowych. W gospodarce dominuje sektor prywatny, w tym głównie osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Tabela 2. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze sektorów własnościowych w mieście Gostyninie w 2008 r. (dane GUS)

Podmioty gospodarczy	Jednostki gospodarcze
Ogółem	1843
Sektor publiczny	
podmioty gospodarki narodowej ogółem	92
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	49
spółki handlowe	7
przedsiębiorstwa państwowe	1
Sektor prywatny	
podmioty gospodarki narodowej ogółem	1751
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1491
spółki handlowe	71
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	6
spółdzielnie	11
fundacje	5
stowarzyszenia i organizacje społeczne	28

Największe zakłady zlokalizowane na tym terenie to: „ELGO” Lighting Industries S.A. w Gostyninie, HW Pietrzak Holding Sp. z o.o. w Gostyninie, Cegielnia „Lisica”, Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Gostyninie, Zakład Przetwórstwa Mięsa

„Dubimex” w Gostyninie, Przedsiębiorstwo Rolno-Spożywcze „Dubielak” w Gostyninie, Izolbet Kazimierz Majchak i Wspólnicy Sp. j. w Gostyninie.

Na terenie miasta znajduje się około 300 gospodarstw rolnych. Są to głównie gospodarstwa liczące około 1-2 ha. Najwięcej jest ziem zaliczanych do IVB, V i VI klasy bonitacyjnej gleb. Gospodarstwa zajmują się głównie uprawą zbóż, kukurydzy i ziemniaków.

2.4. Infrastruktura komunikacyjna

System komunikacyjny miasta tworzą:

- układ uliczno-drogowy,
- linia kolejowa,
- pasażerska komunikacja autobusowa.

Połączenie Gostynina z innymi częściami województwa zapewnia droga krajowa E-60, łącząca Łódź z Płockiem, a z pozostałą częścią kraju oraz z zagranicą zapewnia znajdujący się w odległości 26 km węzeł autostradowy A-1 i A-2. Przez teren miasta przebiegają drogi wojewódzkie: Nr 265 do Włocławka, 573 do Nowego Duninowa, 581 do Krośniewic, 582 oraz drogi powiatowe i gminne.

Obecnie trwają prace nad budową „małej” obwodnicy” Gostynina.

W lutym 2010 oddano do użytkowania „dużą” obwodnicę Gostynina, która znajduje się w ciągu drogi krajowej nr 60 i omija Gostynin (jadąc od strony Kutna) w okolicach Lisicy, Gaśnego, Legardy i Bolesławowa, a z obecną trasą połączy się w Rogożewku. Mała obwodnica Gostynina, skróciła drogę podróżnym kierującym się na drogę wojewódzką nr 265 w stronę Włocławka.

Nadal problemem dróg jest ich niedostateczna nośność oraz zły stan, wymagający ciągłej modernizacji. Tylko część dróg powiatowych ma dostosowane parametry techniczne do normatywu szerokości i korony drogi. Trwają intensywne prace modernizujące nawierzchnię drogową.

Przez miasto przebiega linia kolejowa, jednotorowa w relacji: Kutno-Gostynin-Płock-Sierpc. Kolej nie zapewnia połączeń w skali kraju.

Miasto posiada dworzec PKS. Komunikacja autobusowa prowadzona jest głównie w obszarze regionu i przez lokalne połączenia z jednostkami osadniczymi.

2.5. Infrastruktura społeczna

Szkolnictwo

Na terenie miasta Gostynina funkcjonują:

- 2 szkoły podstawowe,
- 2 gimnazja
- 4 szkoły średnie:
 - Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Gostyninie;
 - Zespół Szkół im. Marii Skłodowskiej – Curie w Gostyninie – w skład, którego wchodzi: Liceum Ogólnokształcące, Liceum Profilowane, Technikum;
 - Gostynińskie Centrum Edukacyjne – w skład, którego wchodzi: Szkoły ponadgimnazjalne (Zasadnicza Szkoła Zawodowa, Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna, Liceum Profilowane, Technikum), Ośrodek Doksztalcenia Zawodowego, Centrum Kształcenia Praktycznego, Internat;
 - Liceum Ogólnokształcące PUL w Gostyninie,
- Oddział zamiejscowy Wyższej Szkoły Turystyki i Rekreacji w Gostyninie, w którym funkcjonują specjalizacje: turystyka, rekreacja, hotelarstwo i gastronomia.
- Szkoła Muzyczna,
- Specjalistyczny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy
- Rodzinny dom Dziecka w Gostyninie;
- Powiatowy Zespół Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Gostyninie;
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Gostyninie.

Opieka zdrowotna

W Mieście działają następujące zakłady opieki zdrowotnej lecznictwa zamkniętego:

- Wojewódzki Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej im. Profesora Eugeniusza Wilczkowskiego Gostynin – Zalesie,
- Regionalny Ośrodek Psychiatrii Sądowej Gostynin - Zalesie.

Natomiast dostęp do świadczeń lekarskich podstawowej opieki zdrowotnej zapewnia Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medicus” w Gostyninie oraz Przychodnia Rejonowa w Gostyninie przy ul. 3-go Maja 45.

Na terenie Miasta działa również wiele różnych organizacji pozarządowych np. Stowarzyszenie Rodzin Katolickich, Stowarzyszenie Pomocy dla Osób Niepełnosprawnych im. Św. Brata Alberta, Towarzystwo Miłośników Ziemi Gostynińskiej itd.

2.6. Turystyka i rekreacja

Gostynin jest miastem malowniczo położonym na Pojezierzu Gostynińskim na brzegu Ozu o unikatowej formie polodowcowej nad rzeką Skrwą Lewą. Oz ukształtowany jest w formie wału, który ciągnie się wzdłuż doliny Skrwy na długości 14 km i wysokości względnej 20 m. Otoczenie Gostynina to ponad 14 000 ha lasów i około 60 jezior, z których największe Jezioro Lucieńskie zajmuje 203 ha powierzchni, Jezioro Białe (150 ha). Są to jeziora rynnowe, długie i wąskie, na ogół dość głębokie.

Charakterystyczne dla gostynińskiego krajobrazu są też małe zbiorniki wodne w większości niezagospodarowane. Są tu idealne tereny do uprawiania turystyki pieszej, rowerowej i konnej, w czasie której istnieje możliwość kontaktu z osobliwą przyrodą.

Atrakcyjna turystycznie dla mieszkańców Gostynina jest również południowa część ziemi gostynińskiej. Występują tu dwie malownicze doliny rzeczne: Skrwy i Osetnicy, rozległe kompleksy leśne oraz zabytki kultury. Z turystycznego punktu widzenia istotne jest, że w obrębie ziemi gostynińskiej nie występują większe zagrożenia środowiska. Nie ma tu uciążliwego przemysłu i intensywnego rolnictwa. Władze samorządowe podjęły działania, które mają na celu poprawę jakości środowiska naturalnego.

Niewątpliwą atrakcją ziemi gostynińskiej są tereny leśne, tworzące zwarte kompleksy w jej północnej, pojeziernej części tworzące Leśny Kompleks Promocyjny „Lasy Gostynińsko-Włocławskie”. Dominującymi siedliskami leśnymi są, charakterystyczne dla Mazowsza, bory i lasy mieszane. W kompleksach tych mieści się szereg ośrodków wypoczynkowych.

W powiecie gostynińskim znajduje się 21 gospodarstw agroturystycznych. Coraz więcej rolników wykazuje zainteresowanie prowadzeniem tej formy działalności. Ponadto funkcjonuje 8 ośrodków wypoczynkowych oraz baza noclegowa w postaci pokoi do wynajęcia.

Najważniejszą rolę w **działalności sportowej Gostynina** pełni Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Gostyninie, który dysponuje zapleczem umożliwiającym organizowanie różnego rodzaju imprez. Ośrodek udostępnia swoje obiekty to jest: boiska, korty, bieżnię

lekkoatletyczną oraz trybunę dla potrzeb szkół, stowarzyszeń, urzędów, osób prywatnych i innych klubów sportowych z terenu powiatu gostynińskiego.

W zakresie rozwoju kultury fizycznej dzieci i młodzieży wielki wkład mają stowarzyszenia kultury fizycznej i uczniowskie kluby sportowe.

Od 2000 roku miasto posiada nowoczesną halę sportową, gdzie odbywać się mogą ogólnopolskie i międzynarodowe imprezy sportowe.

Planuje się utworzenie w Gostyninie, na powierzchni ponad 20 ha, Ponadregionalnego Centrum Turystyki, Balneologii, Wypoczynku i Rekreacji. Do budowy tego ośrodka zostaną wykorzystane zasoby ciepłych wód geotermalnych. Mając na uwadze fakt, że Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego określa rozwój turystyki w Gostyninie, jako element prowadzący do wzrostu konkurencyjności regionu – inwestycja w rozwój turystyki jest instrumentem do realizacji tego celu i stanowić będzie podstawę do aktywizacji gospodarczej mieszkańców miasta i subregionu gostynińskiego.

Wykonane zostały odwierty geologiczne. Na podstawie wyników badań wody uzyskanej z odwiertu Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego w Warszawie wydał świadectwo potwierdzające właściwości lecznicze wody z ujęcia w Gostyninie. Woda będzie wykorzystana do kąpieli leczniczych.

Centralny Park Rekreacji, Rozrywki, Wypoczynku, Turystyki i Balneologii obejmować będzie: budynek balneologiczny z zespołem basenów dla celów leczniczych, hotel, zespół basenów otwartych, park wodny z urządzeniami sportowo-rekreacyjnymi i park rekreacyjno-wypoczynkowy, amfiteatr i zespół sal widowiskowych. Będzie on świadczył usługi całoroczne: medyczne, rehabilitacyjne i turystyczne.

2.7. Historia oraz zabytki

Po raz pierwszy gród o nazwie Gostynin pojawił się w materiałach źródłowych w roku 1297. W grodzie tym książę płocki Bolesław II wystawił dokument z przywilejami dla biskupstwa płockiego. Od roku 1319 poświadczona jest źródłowo gostynińska hierarchia grodowa (wspomina się wówczas podkomorzego gostynińskiego), która z czasem przekształciła się w hierarchię ziemską. Pierwszy znany z imienia kasztelan gostyniński - Paweł, pojawia się jednak w dokumencie z 1345 roku. W 1382 r. Gostynin uzyskał prawa miejskie.

Dynamiczny rozwój miasta datuje się od czasów panowania na Mazowszu księcia Siemowita III. On też prawdopodobnie wznosił pierwszy, choć skromny zamek w Gostyninie, na sztucznie podwyższonym wzgórzu, pomiędzy rozlewiskami na lewym brzegu Skrwy. Za jego czasów zaczęło rozwijać się osadnictwo na prawym brzegu tej rzeki, na terenie później lokowanego miasta.

Koniec XV i cały wiek XVI stanowiły pomyślny okres w rozwoju miasta, które pełniło znaczącą rolę zarówno w okresie książęcym jak i po wcieleniu do Korony w 1462 r.

Pomyślny dla miasta okres kończy się w połowie XVII wieku. W czasie wojny polsko - szwedzkiej, tzw. „potopu” poważnym zniszczeniom uległ zamek i spłonęła część miasta.

Miasto nie odzyskało już swojej dawnej świetności, choć przez cały wiek XVIII przybywało nieco domów.

W roku 1809 Gostynin ucierpiał z powodu ogromnego pożaru. Z trudem Gostynin podnosił się z zapaści. Sytuacja zdecydowanie uległa poprawie, gdy około roku 1824 przybyło do Gostynia blisko 100 sukienników niemieckich. Nastąpiło nie tylko ożywienie gospodarcze, ale i rozwój terytorialny miasta. Około połowy XIX wieku nieco osłabła rzemieślnicza produkcja tkacka w Gostyninie i zmniejszyła się ilość rodzin tkaczy. W sumie mieszkało do połowy XIX wieku 26 rodzin.

W drugiej połowie XIX wieku sytuacja ekonomiczna miasta ustabilizowała się, co pozwoliło na rozwój kultury i szkolnictwa. Działało kilka szkół elementarnych: katolicka, protestancka i żydowska. Na początku XX wieku otwarta została w Gostyninie pierwsza szkoła średnia. W okresie Drugiej Rzeczypospolitej, będąc miastem powiatowym, Gostynin przeżywał intensywny rozwój. Bodźcem było m.in. otworzenie w latach 1924-25 linii kolejowej łączącej Płock z Kutnem. Lata 1918-1939 można uznać za pomyślne dla rozwoju Gostynina, a lata 1935-1939 wręcz za okres przyspieszonego rozwoju, zarówno w budownictwie mieszkaniowym, komunalnym, jak i w infrastrukturze.

W wyniku zniszczeń wojennych zdewastowane zostały wszystkie zakłady przemysłowe i sieć handlowa oraz infrastruktura drogowa i kolejowa stał się siedzibą powiatu. W okresie powojennym powstały m.in. zakłady: Przedsiębiorstwo Produkcji Pomocniczej Budownictwa Terenowego – późniejszy Budopol, Spółdzielnia „Dźwignia”, Wielobranżowa Spółdzielnia Pracy, Zakłady Sprzętu Instalacyjnego A-24 – późniejsze Zakłady Elgo, Era – filia Zakładów Wytwórczych Przyrządów Pomiarowych i Komputerów w Warszawie. Były to największe

pod względem zatrudnienia zakłady przemysłowe w mieście. W latach 60 i 70 nastąpił rozwój budownictwa mieszkaniowego – spółdzielczego, przykładowego i indywidualnego. Po reformie administracyjnej w 1975 r. Gostynin stracił status miasta powiatowego, pełnił jednak w dalszym ciągu funkcję ośrodka regionalnego w województwie płockim, o czym świadczy lokalizacja w mieście takich jednostek, jak: PZU, NBP, Prokuratura Rejonowa. W roku 1998 przywrócono Gostynin do rangi powiatu. W styczniu 1999 r. zaczęła funkcjonować administracja powiatowa. W latach 90. przybyły nowe zakłady pracy w miejsce zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych, nastąpił rozwój sektora usług.

Wykaz obiektów wpisanych na listę zabytków:

obiekty wpisane do rejestru zabytków:

- układ urbanistyczny XIV i pierwszej połowy XIX w.
- Zamek i wzgórze zamkowe z XIX wieczną i późniejszą zabudową zboru ewangelickiego, dolna część wieży zamkowej oryginalna z XIV wieku
- Klasycystyczny Ratusz z XIX wieku – ul. Rynek 1; zbudowany wg. projektu H. Szpilowskiego, murowany, tynkowany, na rzucie kwadratu, piętrowy, zwieńczony wieżą zegarową z ażurową latarnią
- dom przy ul. Floriańskiej 14 z 3 ćw. XIX w.
- kaplica pw. św. Jakuba Apostoła (połowa XIX wieku)

obiekty wpisane do ewidencji konserwatorskiej:

- domy przy ul. 3- go Maja 2, 4, 8, 12, 16, 18, 22, 24, 26, 26a, 28, 30, 31, 32, 34, 36, 38
- cerkiew, obecnie dom mieszkalny przy ul. 3- go Maja 27
- domy przy ul. Rynek 2, 8, 15, 16, 20, 21, 22, 24
- domy przy ul. Floriańskiej 5, 6, 8, 25
- klasycystyczne hale targowe „Arkady” z 1927 roku przy ulicy Floriańskiej 23
- domy (dawniej osiedle tkaczy) przy ul. Zamkowej 2, 4, 10, 12, 18
- dom przy ul. Kościelnej 10
- dworzec i wieża ciśnień zespołu dworca kolejowego z 1924r przy ul. Słowackiego
- dom przy ul. Słowackiego 4, 6
- późnobarokowa drewniana figura św. Jakuba Apostoła z XVIII wieku

- budynek Liceum Ogólnokształcącego z 1905 roku, przy ul. 3- go Maja 23
- budynek dawnego Zajazdu zbudowany w latach dwudziestych XIX wieku- Plac Wolności.
- Cmentarz parafialny powstały w końcu XIX z kilkoma ciekawymi przykładami sztuki sepulkralnej końca XIX i początku XX wieku

Obecnie wykaz podlega weryfikacji i aktualizacji.

2.8. Kultura

Działalność kulturalna miasta Gostynina skupia się wokół istniejącego od 1966 roku Domu Kultury. Znajdująca się w obiekcie sala widowiskowa, ze sceną i dobrym zapleczem scenicznym, umożliwia organizację imprez estradowych, spektakli teatralnych oraz projekcję filmów. Dom Kultury posiada pracownie: plastyczną, rzeźby, fotograficzną, reklamy. Tutejsza sala wystaw jest miejscem prezentacji prac plastycznych amatorów i profesjonalistów. Dom Kultury prowadzi także zajęcia w sekcjach: taneczna, taniec towarzyski, karate, aerobik i siłownia. Ofertę tę uzupełnia kawiarnia, która oprócz działalności gastronomicznej i dyskotekowej, chętnie aranżuje kameralne spotkania artystyczne.

Funkcje instytucji kultury spełniają także biblioteki:

- Miejska Biblioteka Publiczna, która ma swoją siedzibę w budynku Domu Kultury i która wśród swojej licznej rzeszy czytelników skupia mieszkańców miasta i okolic. Biblioteka ta prowadzi również działalność kulturalnooświatową.
- Filia Miejskiej Biblioteki Publicznej, która znajduje się przy ul. Płockiej 2A
- Biblioteka Pedagogiczna, która funkcjonuje przy Domu Nauczyciela.

W mieście ukazują się: biuletyn miejski pod nazwą „Nasz Gostynin”, „Głos Gostynina” oraz „Gazeta lokalna”.

Od 1963 r. działa Towarzystwo Miłośników Ziemi Gostynińskiej zajmujące się zbieraniem materiałów historycznych związanych z dziejami miasta.

W 2000 r. powołane zostało Towarzystwo Promocji Ziemi Gostynińskiej.

3. OCENA STANU ŚRODOWISKA

3.1. Warunki klimatyczne

Klimat Gostynina charakteryzuje się zmiennością warunków pogodowych, wywołanych głównie ścieraniem się wilgotnych mas powietrza polarno - morskiego z suchymi masami powietrza polarno - kontynentalnego. Według podziału na dzielnice rolniczo - klimatyczne obszar ten zalicza się do dzielnicy środkowej, o najmniejszych w Polsce opadach rocznych (poniżej 550 mm).

Na terenie miasta przeważają wiatry zachodnie, ale wyraźnie zaznaczają się również wschodnie i północne. Najrzadziej wieją wiatry południowo - wschodnie. Najsilniejsze wiatry obserwuje się w zimie i wczesną wiosną, a najłagodniejsze - w lipcu i sierpniu. Średnia prędkość wiatru wynosi 3,4 m/s.

Temperatura powietrza nie wykazuje istotnego zróżnicowania lokalnego. Średnia temperatura roczna wynosi 7,5°C. Najwyższą średnią miesięczną temperaturę notuje się w lipcu (ponad 18°C), a najniższą - w lutym (ok. - 3°C). W poszczególnych latach średnie miesięczne w zimie mogą być niższe nawet o 10°C, a w pozostałym okresie średnie miesięczne mogą być niższe lub wyższe o 3°C.

Na podstawie obserwacji meteorologicznych przyjmuje się, że okres wegetacyjny (gdy średnia dobową temperaturę przekracza + 5°C) wynosi od 210 do 213 dni. Średni roczny opad atmosferyczny wynosi 514 mm, (maks. - lipiec = 107 mm; min. - styczeń = 31 mm).

Na terenie miasta w ciągu roku średnio występuje 148 dni z opadem atmosferycznym, z czego 9 dni z opadem powyżej 10 mm.

3.2. Budowa geologiczna i surowce mineralne

W budowie geologicznej obszaru miasta, podobnie jak w całej środkowopółnocnej części Polski, uczestniczą dwa zasadnicze elementy: utwory trzeciorzędowe i starsze, składające się na tzw. podłoże podczwartorzędowe oraz zwarta pokrywa utworów czwartorzędowych osadzonych podczas kolejnych zlodowaceń.

Miasto leży w zasięgu antyklinorium środkowopolskiego. W podłożu występują osady jurajskie i kredowe. Jura górna wykształcona w postaci iłów, iłolupków margli wapiennych i

piaskowców występuje w południowo-zachodniej części miasta Gostynin. W północnej części skały mezozoiczne tworzą nieckę warszawska (płocką), która posiada szereg struktur synklinalnych i antyklinalnych np. wyniesienie Gostynina. Miocen wykształcony w postaci piasków drobnoziarnistych i piasków pylastych, ilów i węgla brunatnych.

Miąższość tych utworów dochodzi do 20 - 40 m. Fragmentarycznie występują osady starszego plejstocenu, reprezentowane przez dwa poziomy miąszej gliny zwałowej, przedzielone osadami rzecznyymi, zastoiskowymi i wodnolodowcowymi do 53,0 m miąszości. W rejonie Gostynina osady czwartorzędowe osiągają miąszość 20-40 m.

W wyniku przeprowadzonych prac geologiczno–poszukiwawczych zmierzających do udokumentowania różnego rodzaju złóż kopalin, we wschodniej części miasta zlokalizowano występowanie złoża węgla brunatnego „Gostynin”. Powierzchnię złoża oszacowano na 159,9 ha, a zasoby eksploatacyjne na 9118,5 Mg. Znaczna część tego złoża znajduje się pod obszarem miasta i filarem oporowym torów kolejowych linii Kutno – Płock.

Seria piaszczysta, w obrębie, której występuje pokład węgla, jest silnie zawodniona. Spowodowało to zaklasyfikowanie zasobów węgla do pozabilansowych, co znacznie ogranicza możliwości podjęcia w przyszłości eksploatacji. Trzeciorzędowe (miocieńskie) złoża węgla brunatnego „Gostynin” są więc niezagospodarowane i nieeksploatowane.

Na terenie miasta występują także torfy (surowiec energetyczny), głównie w dolinach rzek Skrwy Lewej i Osetnicy. Stosunkowo duże ilości torfu wykształciły się na Równinie Kutnowskiej. Nie zostały one jednak zakwalifikowane do potencjalnej bazy zasobowej tej kopaliny, ponieważ znajdują się na obszarach objętych ochroną. Nie mają one znaczenia przemysłowego. Są eksploatowane lokalnie i na niewielką skalę. Wykorzystywane są przez ludność wsi na opał lub są stosowane w rolnictwie i ogrodnictwie.

Tabela 3. Złoża torfu na terenie miasta o zasobach większych niż 50 tys. m³.

Lokalizacja	Powierzchnia złoża (ha)	Zasoby torfu tys.m ³	Średnia miąszość (m)	Uwagi
			Popielność (%) Rozkład (%)	
Jezioro Kocioł	28,0	253,0	1,2 17 36,5	W rynnach jezior

Lokalizacja	Powierzchnia złoża (ha)	Zasoby torfu tys.m ³	Średnia miąższość (m)		Uwagi
			Popielność (%)	Rozkład (%)	
Jezioro Czarne	32,0	614,0	2,3 17 36,5		W rynnach jezior

Na terenie miasta nie prowadzi się żadnych, legalnych prac związanych z rozpoznawaniem ani wydobywaniem złóż kopalin. Natomiast stwierdzono występowanie dzikich wyrobisk kruszywa naturalnego głównie pisaku, który jest wykorzystywany do celów budowlanych.

3.3. Jakość powietrza

O stanie jakości powietrza decyduje zawartość w nim różnorodnych substancji, których koncentracja jest wyższa w stosunku do warunków naturalnych. Wartości stężeń dopuszczalnych zanieczyszczeń w powietrzu zawarte są w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. Nr 47, poz. 281).

Ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności poprzez:

- utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach;
- zmniejszenie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych,
- zmniejszenie i utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej poziomów docelowych, albo poziomów długoterminowych lub co najmniej na tych poziomach (art. 85 ustawy Poś).

Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Warszawie co roku dokonuje oceny poziomu substancji w powietrzu w podlegających mu strefach.

W rozumieniu ustawy strefę stanowi:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,

- obszar jednego lub więcej powiatów położonych na obszarze tego samego województwa, niewchodzących w skład aglomeracji.

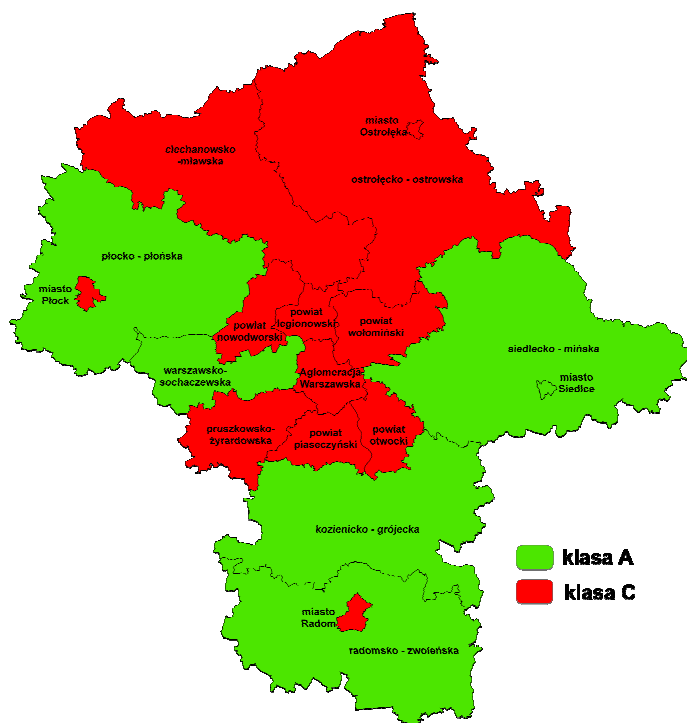
Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie monitoruje stan jakości powietrza na terenie województwa mazowieckiego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Wyniki pomiarów stanowią podstawę do wykonania rocznej oceny oraz klasyfikacji stref, która wykonana została w 18 strefach (Aglomeracja Warszawska, cztery powiaty grodzkie, pięć powiatów ziemskich oraz 8 stref łączonych z kilku powiatów) dla dwóch kryteriów: ochrona zdrowia i ochrona roślin.

W 2008 roku została wykonana siódma roczna ocena jakości powietrza dla zanieczyszczeń mających określone poziomy dopuszczalne (dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla, benzen, ołów, pył PM10, arsenu, niklu, kadmu, benzo/a/piranu i ozonu).

Teren miasta Gostynina wchodzi w skład strefy płocko-płońskiej (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 marca 2008 r. w sprawie stref). Strefa ta zaliczona jest do klasy A tj. stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych, docelowych i poziomów celów długoterminowych. Na terenie miasta i powiatu gostynińskiego nie została zlokalizowana automatyczna stacja pomiarów jakości powietrza.

Pomimo zaliczenia miasta do strefy A występują tutaj lokalne zanieczyszczenia powietrza, głównie w postaci pyłu PM10 spowodowane emisją zanieczyszczeń z lokalnych kotłowni, głównie z osiedli domów jednorodzinnych. Na obniżenie jakości powietrza duży wpływ ma komunikacja.

Mapa 2. Strefy województwa, w których w latach 2002-2008 wystąpiły przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM10 (źródło: WIOŚ).

3.4. Wody powierzchniowe i podziemne

3.4.1. Charakterystyka hydrologiczna miasta

Przez teren miasta Gostynina przebiegają 3 główne rzeki: Skrwa Lewa, Osetnica i Rakutówka. Ogólna powierzchnia gruntów jakie zajmują wody powierzchniowe płynące i stojące łącznie z gruntami pod stawami i rowami wynosi 34 ha.

Tabela 4. Charakterystyka morfometryczna głównych rzek miasta.

Rzeka	Odbiornik, do którego uchodzi	Powierzchnia zlewni	Długość ogółem	Długość w granicach miasta
Skrwa Lewa	Wisła	418,4	42,7	4,4
Osetnica	Skrwa Lewa	119,5	20,0	6,0

Skrwa Lewa wypływa z obszaru położonego około 130 m n.p.m. na południe od wsi Łanięta w województwie łódzkim. Rzeka płynie początkowo z zachodu na wschód, a następnie od 36 km rzeźbi wąwóz o stromych krawędziach, dochodzących nawet (pod Gostyninem) do 25 m. Poniżej Gostynina zatracą charakter rynny, płynie płytką doliną, wciętą w osady piaszczyste. Do 1980 roku rzeka przepływała przez jezioro Lucieńskie. Wskutek awarii, która wydarzyła się w tych okolicach w 1980 roku, w celu niedopuszczenia przedostania się substancji ropopochodnych do jeziora zdecydowano się na odcięcie Skrwy Lewej od zbiornika i skierowanie większości jej wód korytem sztucznym. Po oddaniu do eksploatacji oczyszczalni w Gostyninie jakość wody w rzece poprawiła się na tyle, że został w końcu lat 90-tych przywrócony naturalny przepływ przez jezioro Lucieńskie. Najważniejszym dopływem Skrwy Lewej jest rzeka Osetnica, której zlewnia stanowi ponad 30 % całkowitej powierzchni odwadnianej przez Skrwę. Przez obszar zlewni w powiecie gostyńskim przebiega linia najmłodszego zlodowacenia bałtyckiego fazy leszczyńskiej. Tereny leżące na północ od Gostynina poddane były działaniu lądolodu wszystkich zlodowaceń. Tereny na południe od Gostynina objęte były jedynie wcześniejszymi zlodowaceniami.

Charakterystycznym elementem rzeźby młodoglacjalnej są rynny lodowcowe, wyznaczające kierunki odpływu wód subglacjalnych, a obecnie zajęte przez jeziora. Dział wodny jest w wielu miejscach niepewny (mokradła) a poza tym, często poprzecinany przez bramy w dziale wód. W południowej części obszar zlewni ma charakter bifurkacyjny, gdyż odwadniany jest w dwóch kierunkach, ku północnemu - zachodowi przez Osetnicę oraz ku południowemu-wschodowi przez rzekę Przysowę ze zlewni Bzury. Zawikłanie hydrografii związane jest z młodością postglacjalną tego terenu. Sieć rzeczna tego obszaru jest słabo rozwinięta, działy wodne są labilne. Liczne są smugi zabagnień i błot spełniających rolę powolnego odpływu, lub po przeprowadzeniu rowów, szybkiego odpływu. Człowiek z łatwością może tu zmienić układ hydrograficzny i dlatego warunek pozostawienia tego układu w stanie obecnym musi być szczególnie ostro respektowany.

Zlewnia Skrwy Lewej bardzo korzystnie prezentuje się pod względem zalesienia. Udział lasów w całości omawianego obszaru można szacować na około 50%. Omawiany obszar może poszczycić się znaczną ilością obszarów chronionych. Należy tu przede wszystkim wymienić Gostyńsko - Włocławski Park Krajobrazowy, który zajmuje północną część zlewni.

Uwarunkowania przyrodnicze zlewni Skrwy Lewej czynią z niej jedną z najbardziej atrakcyjnych części województwa. Na atrakcyjność tego terenu składają się: bogata sieć

jezior, urozmaicona rzeźba, klimat charakteryzujący się małą ilością opadów, różnorodność zbiorowisk roślinnych i wysoka lesistość. Skrwa Lewa jest częściowo uregulowana i osiąga spadek podłużny 1,12 ‰ .

Po terenie miasta, na odcinku o długości około 1,5 km, płynie również rzeka Rakutówka.

Bierze ona swój początek w Jeziorze Kocioł i płynie okresowo.

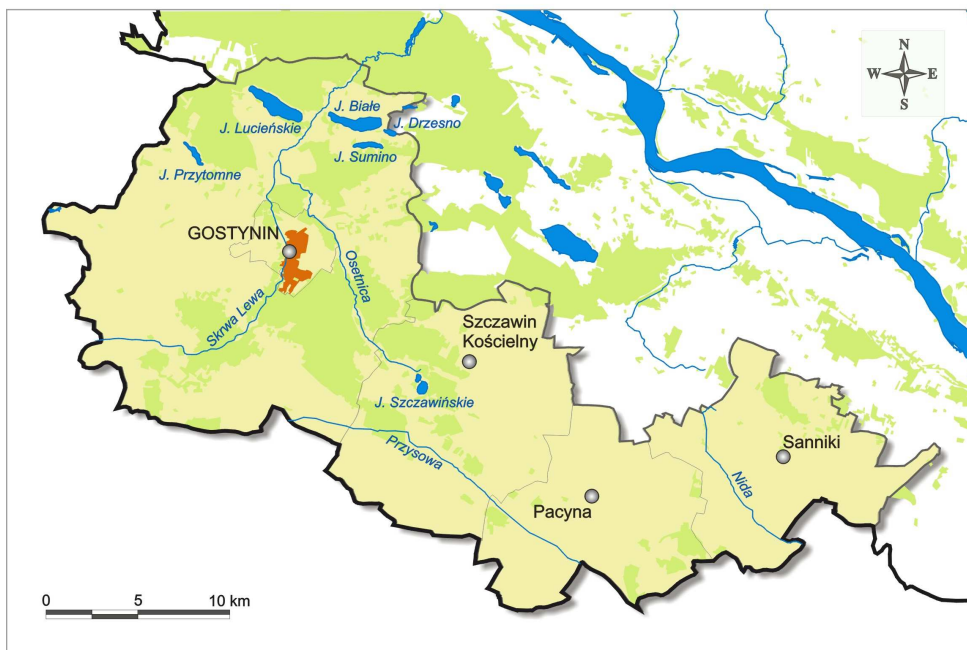
Na terenie miasta Gostynina zlokalizowane są 2 jeziora: Jezioro Czarne i Jezioro Kocioł

Podstawowe dane morfometryczne jezior zlokalizowanych na terenie Miasta Gostynina przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 5. Podstawowe dane morfometryczne głównych jezior Gostynina

Lp.	Jezioro	Położenie		Powierzchnia (ha)	Długość max. (m)	Szerokość max. (m)	Głębokość max. (m)	Głębokość średnia (m)	Objętość (tys. m ³)
		zlewnia	gmina						
6.	Czarne	Rakutówka	Miasto	4,2	400	180	4,0	2,2	90,0
7.	Kocioł		Gostynin	4,1	290,0	185,0	16,6	6,6	270,1

Sieć hydrograficzna powiatu gostyńskiego

Legenda

- granica województwa
- granica powiatu
- granica gminy
- sieć rzeczna
- lasy
- zabudowa
- zbiorniki wodne
- siedziba gminy

3.4.2. Stan czystości rzek

Od dnia przystąpienia do Unii Europejskiej tj. od 1 maja 2004 r. Polska zobowiązana jest wdrażać zapisy Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW) z dnia 23 października 2000 r.- dokumentu uznawanego za jeden z najbardziej kompleksowych pakietów dotyczących celów i zobowiązań w zakresie gospodarki wodnej.

Głównym celem wdrażania jej zapisów jest osiągnięcie do roku 2015 dobrego stanu ekologicznego i chemicznego w wodach powierzchniowych oraz dobrego stanu chemicznego i ilościowego w wodach podziemnych. Jednym z narzędzi służących do osiągnięcia celów

Ramowej Dyrektywy Wodnej jest monitoring, który powinien dostarczyć spójnej i pełnej informacji o stanie ekologicznym i chemicznym wód w obrębie każdego obszaru dorzecza.

Od 2008 roku obowiązuje nowa klasyfikacja rzek. Reguluje ją rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 roku w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. Nr 162, poz. 1008). W nowej klasyfikacji ocenie poddane są jednolite części wód na podstawie wyników uzyskanych dla punktu pomiarowo-kontrolnego zlokalizowanego na zamknięciu lub najbliższej zamknięcia jednolitej części wód. Wstępna ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych (rzek) wykonana została na zlecenie GIOŚ przez IMGW w Katowicach. Zgodnie z ustaleniami z rozporządzenia w celu dokonania klasyfikacji wód dla każdego punktu pomiarowego należy określić stan ekologiczny, a w przypadku wód sztucznych i silnie zmienionych potencjał ekologiczny oraz stan chemiczny. Stan jednolitych części wód powierzchniowych ocenia się, porównując wyniki klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych z wynikami klasyfikacji stanu chemicznego. Jeżeli w jednolitej części wód powierzchniowych nie ustanowiono żadnego punktu pomiarowo – kontrolnego, oceny jej stanu chemicznego dokonuje się na podstawie wyników uzyskanych dla innej jednolitej części wód powierzchniowych należącej do tej samej kategorii, typu i będącej pod takim samym wpływem wynikającym z działalności człowieka.

Zgodnie z nową klasyfikacją zarówno Skrwa Lewa jak i Osetnica uzyskały stan ekologiczny umiarkowany. O takim stanie zdecydowały wyniki badań fizykochemicznych (wysoka zawartość związków azotu i fosforu), bowiem stan elementów biologicznych (z wyjątkiem Skrwy poniżej Gostynina) był dobry i bardzo dobry. W obecnej klasyfikacji nie uwzględniono elementów hydromorfologicznych, bowiem brakuje odpowiednich metodyk. Do czasu ich opracowania dopuszczalne jest dokonanie klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego wód z pominięciem tych elementów. W omawianych rzekach nie określono stanu chemicznego wód. Ogólna klasyfikacja wykazała, że wszystkie badane jednolite części na obszarze Gostynina posiadają zły stan wód.

Rzeka Rakutówka nie została objęta monitoringiem wód powierzchniowych.

3.4.3. Stan czystości jezior

Do 2006 roku jakość wód jezior była określana według Systemu Oceny Jakości Jezior (SOJJ), zgodnie z metodyką „Wytyczne monitoringu podstawowego jezior” opracowaną przez Instytut Ochrony Środowiska w Warszawie. Założeniem metodyki był dwusezonowy cykl badań, tj. cyrkulacja wiosenna i stagnacja letnia w 5-cio letnim systemie. W systemie SOJJ ocenie podlegała podatność na degradację oraz jakość wód jeziornych.

Na terenie miasta Gostynina badaniami monitoringowymi objęte było jezioro Kocioł.

Tabela 6. Jakość wód jeziora Kocioł na przestrzeni badanych lat (ocena według SOJJ)

Okres badań	Kocioł
Podatność na degradację	
1985-2006	II
<i>Ocena bakteriologiczna</i>	
1985-1990	II
1991-1995	III
1996-2000	II
2001-2005	II
<i>Ocena fizykochemiczna</i>	
1985-1990	II
1991-1995	III
1996-2000	III
2001-2005	III
<i>Ocena ogólna</i>	
1985-1990	II
1991-1995	III
1996-2000	III
2001-2005	III

Ogólna jakość wód jeziora określona była na podstawie wyników badań fizycznych, chemicznych i biologicznych, natomiast kategoria podatności jeziora na degradację na podstawie jego naturalnych cech morfometrycznych, hydrograficznych i zlewniowych.

Prowadzone od lat badania stanu jakości wód jeziora Kocioł wykazały, że są to zbiorniki średnio zanieczyszczony. Najlepszym wizualnym dokumentem zanieczyszczenia jeziora są pojawiające się masowe zakwity glonów spowodowane przeżyźnieniem wód substancjami biogennymi.

Generalnie jakość wód zbiornika ulega pogarszaniu, o czym świadczą: mniejsza przezroczystość wody, wyższe wartości stężeń chlorofilu czy substancji organicznych. Pogarszanie się jakości wód jeziornych jest zjawiskiem niepokojącym, ponieważ zmiany te są właściwie nieodwracalne. Zanieczyszczenia wprowadzone do jezior kumulują się powodując obciążenie wewnętrzne zbiornika i dalsze eutrofizowanie wód.

Jezioro Kocioł charakteryzuje się średnią i dużą podatnością na degradację. Wynika to z niekorzystnych warunków morfometrycznych i zlewniowych, do których należą: mała głębokość, długa linia brzegowa w stosunku do pojemności oraz niekorzystne zagospodarowanie zlewni bezpośrednich.

Charakterystyka jeziora Czarne

Położenie jeziora:

dorzecze: Rakutówka – Zgłowiączka - Wisła
region fizyczno geograficzny: Kotlina Płocka - Pradolina Toruńsko - Eberswaldzka
wysokość n.p.m. : 81,0 m

Podstawowe dane morfometryczne:

powierzchnia zwierciadła wody: 4,2 ha
objętość jeziora: 90,0 tys. m³
głębokość maksymalna: 4,2 m
głębokość średnia: 2,2 m
powierzchnia zlewni całkowitej: 25,0 km²

Jezioro Czarne leży na terenie obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Skrwy Lewej” w granicach administracyjnych miasta Gostynin.

Zbiornik leży u wylotu rynny gostynińskiej. Jest niewielkim i płytkim zbiornikiem pochodzenia polodowcowego.

Jezioro nie posiada żadnego dopływu powierzchniowego. Zasilane jest przez wody podziemne.

Bezpośrednie otoczenie jeziora stanowią przede wszystkim lasy sosnowe i liściaste, które zajmują ponad 60% powierzchni zlewni.

Jezioro nie jest bezpośrednim odbiornikiem ścieków.

Jezioro Czarne jest zbiornikiem podatnym na degradację. Zostało zaliczone do III kategorii podatności. Zadecydowały o tym przede wszystkim niekorzystne warunki morfometryczne zbiornika.

Ze względu na niewielką głębokość zbiornik w okresie letnim nie wytwarza stratyfikacji termicznej. Praktycznie cała masa wody znajduje się w zasięgu ciepłego epilimnionu. Jezioro jest zbiornikiem polimiktycznym.

W ostatnim roku badawczym (1985 rok) woda w jeziorze była zasobna w substancje organiczne, nieorganiczne i związki biogenne. Wartości stężeń wskaźników były na poziomie pozaklasowym. Produkcja pierwotna w jeziorze była wysoka. Woda charakteryzowała się małą przezroczystością. Sanitarnie woda odpowiadała I - II klasie czystości. Sumaryczna ocena czystości wód pozwoliła zaliczyć jezioro do III klasy jakości.

JEZIORO KOCIOŁ

Położenie jeziora:

dorzecze: Rakutówka – Zgłowiączka - Wisła
region fizyczno geograficzny: Kotlina Płocka - Pradolina Toruńsko - Eberswaldzka
wysokość n.p.m. : 83,0 m

Podstawowe dane morfometryczne:

powierzchnia zwierciadła wody: 4,1 ha
objętość jeziora: 250,0 tys. m³
głębokość maksymalna: 16,6 m
głębokość średnia: 6,1 m
powierzchnia zlewni całkowitej: 0,2 km²

Jezioro Kocioł leży na terenie obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Skrwy Lewej” w granicach administracyjnych miasta Gostynin.

Powierzchniowo jest niewielkim zbiornikiem. Natomiast co do głębokości, jest trzecim z kolei w województwie. Jest to kocioł eworsyjny, wyżłobiony przez wody podlodowcowe w miejscu, gdzie łożysko lodowca podnosiło się i powodowało nasilenie eworsji.

Misa jeziora ma charakter leja o stromych zboczach. Brzegi jeziora: północny, wschodni i południowy otoczone są wzniesieniami ozów. Natomiast brzeg zachodni jest niski i od niego w stronę jeziora biegnie rynna lodowcowa.

Jezioro nie ma powierzchniowych dopływów i odpływów.

Wzdłuż całej linii brzegowej zbiornika występuje roślinność wynurzona i zanurzona. Wśród roślinności wynurzonej najczęściej spotyka się: trzcinę pospolitą, pałkę wąskolistną i tatarak, natomiast z roślinności zanurzonej: moczarkę kanadyjską i włosienicznika.

Zlewnia bezpośrednia jest niewielka i pokrywa się ze zlewnia całkowitą. W bliskim sąsiedztwie jeziora położone są ogródki działkowe, cmentarz i odcinki szos. Źródła te stanowią główne zagrożenie dla wód jeziora.

Jezioro Kocioł zostało zaliczone do II kategorii podatności na degradację. Pomimo tego jest zbiornikiem podatnym na degradację. Decydują o tym niekorzystne warunki zlewniowe zbiornika, głównie sposób zagospodarowania zlewni bezpośredniej.

Jezioro ze względu na dużą głębokość wytwarza stratyfikację termiczną w okresie letnim.

W ostatnim roku badawczym (2003 rok) w okresie letnim w wodzie jeziora na głębokości 5 m wystąpił gwałtowny spadek zawartości tlenu, a w warstwie naddennej zanotowano śladowe jego ilości. Woda w jeziorze charakteryzowała się dużą zawartością substancji nieorganicznych, o czym świadczyła wysoka wartość przewodności elektrolitycznej właściwej, która odpowiadała wartościom pozaklasowym.

Latem zanotowano wysokie wartości stężeń form fosforu i azotu amonowego w warstwie naddennej, które były na poziomie pozaklasowym i III klasy czystości.

Średnia zawartość chlorofilu była na poziomie III klasy czystości i wynosiła 18,5 mg/m³.

Zawartość suchej masy sestonu odpowiadała II klasie czystości i wynosiła 7,8 mg/dm³.

Woda jeziora charakteryzowała się małą przezroczystością - 1,1 m.

Pod względem sanitarnym woda była na poziomie II klasy czystości.

Sumaryczna ocena czystości wód zakwalifikowała jezioro do III klasy czystości.

3.4.4. Wody podziemne

Główny użytkowy poziom wodonośny na terenie Gostynina występuje w piaszczystych utworach czwartorzędowych, następnie trzeciorzędowych oraz kredowych. Zasadnicze znaczenie ma jednak poziom IV - rzędowy. Decydują o tym największe zasoby tych wód, najłatwiejsza ich odnawialność oraz najpłytsze ich występowanie. Charakteryzuje się on także zmienną głębokością występowania, zmiennym stopniem izolacji od wpływu czynników powierzchniowych, a także różną miąższością, czyli stopniem zagrożenia wód podziemnych przed zanieczyszczeniami mogącymi przedostać się z powierzchni terenu do użytkowego poziomu wodonośnego.

Miasto Gostynin położone jest na terenie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP Nr 220. Jest to zbiornik wód porowych występujących w pradolinnych osadach czwartorzędowych, wyróżniony jako „Pradolina Środkowej Wisły” (Włocławek - Płock). Średnia głębokość ujęć czerpiących wodę z tej jednostki wynosi 60 m. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne są dosyć znaczne i wynoszą 300 000 m³/dobę. Wody w zbiorniku charakteryzują się dość znacznym tempem odnawialności zasobów, z czym jednak wiąże się także większa podatność na skażenia ze strony wpływów powierzchniowych.

Czwartorzędowe piętro wodonośne

Wody pochodzące z czwartorzędowego piętra wodonośnego w większości przypadków są to wody zawieszane i występują na niewielkich głębokościach od 3 do 6,5 m p.p.t.. Zasadniczy poziom wodonośny stanowią piaski pod serią glin na głębokości od 15 do 20 m p.p.t. Zwierciadło tych wód jest napięte i swobodne.

W północnej i południowo – zachodniej części miasta wody podziemne powstające w czwartorzędowym piętrze wodonośnym są wykształcone w postaci poziomoudkrytego, co powoduje, że są one pozbawione izolującej pokrywy utworów słaboprzepuszczalnych, a więc wody nie są chronione przed możliwością migracji zanieczyszczeń z powierzchni terenu. Czas przesiąkania potencjalnych zanieczyszczeń powierzchni terenu do tej warstwy wodonośnej nie przekracza 5 lat. W pozostałej części miasta wody wykształcone są w postaci poziomu międzyglinowego, co sprawia, że są dobrze chronione przed zanieczyszczeniami z powierzchni terenu, czas ich przesiąkania wynosi od 25 do 100 lat.

Intensywność zasilania infiltracyjnego użytkowych poziomów wodonośnych uzależniona jest w głównej mierze od charakteru nadkładu. Rejon położony na południe od granicy GZWP zasilany jest słabiej z uwagi na obecność izolujących glin zwałowych. Brak tych glin w obszarze zbiornika powoduje zdecydowane polepszenie możliwości retencjonowania wód opadowych.

Kredowe piętro wodonośne

Utwory wodonośne piętra kredowego nawiercono i ujęto do eksploatacji w studniach ujęcia miejskiego w Gostyninie przy ul. Kolonia (2 studnie) oraz w studni nr 314 należącej do ZSO „ELGO”.

Wody piętra kredowego wchodzą w skład głębokiego systemu krążenia i zasilane są poza obszarem analizowanych gmin. Zwierciadło wody stabilizuje się na głębokości 20 - 23 m. Świadczy to o słabej łączności hydraulicznej z wodami poziomów nadległych.

Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych na terenie miasta i gminy Gostynin są oceniane łącznie na 62 846,0 m³/dobę.

Tabela 7. Zestawienie zasobów wód z głównego użytkowego poziomu wodonośnego.

Lp.	Gmina	Zasoby dyspozycyjne (wg obliczeń szacunkowych) [m ³ /d]	Suma zasobów eksploatacyjnych ujęcia [m ³ /d]	Pobór wód przez ujęcia wodociągów i większe zakłady [m ³ /d]
1.	Miasto i gmina Gostynin	40518,0	62 846,0	3 527,1
2.	Powiat gostyniński	64184,0	153909,0	4955,3

Stosunek poboru ilości wód przez ujęcia wodociągowe i większe zakłady do oszacowanej wielkości zasobów dyspozycyjnych wynosi około 13%, a stosunek poboru ilości wody do sumy zasobów eksploatacyjnych wynosi około 3%. Tak, więc zasoby wód podziemnych miasta są duże, a obecny stopień ich wykorzystania - stosunkowo niski. Wszystkie stacje wodociągowe na terenie pracują poniżej swoich możliwości.

Stan czystości wód podziemnych w mieście Gostyninie nie jest badany w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Powiat gostyniński należy do obszaru występowania wód geotermalnych wyróżnionego jako okręg grudziądzko-warszawski. Jest to rozległa struktura o dużych zasobach energetycznych, gdyż zakres temperatur w złożu waha się od 20 do 60°C. W rejonach samego miasta Gostynina wody geotermalne występują w skałach jury i kredy wykazując korzystne cechy dla ich wykorzystania dla celów gospodarczych (np. ciepłowniczych, balneologicznych). Na podstawie odwiertów przeprowadzonych przez Instytut Gospodarki Surowcami i Energii Polskiej Akademii Nauk w Krakowie stwierdzono: "Występujące w rejonie Gostynina solanki zawierają w swym składzie zarówno jony jodu jak i bromu w stężeniach kwalifikujących je jako wody potencjalnie lecznicze. Najczęstsze wykorzystanie tego typu wód w balneologii wiąże się z kąpielami i inhalacjami w chorobach dróg oddechowych, chorobach reumatycznych oraz przy schorzeniach ginekologicznych i dermatologicznych".

3.5. Jakość gleb

Cały teren miasta pokryty jest osadami czwartorzędowymi plejstoceniowymi lub holoceniowymi w postaci glin, piasków, żwirów, ilów i aluwii rzecznych. Gleby terenu miasta należą do środkowoeuropejskiej strefy glebowej. Ich rozwój przebiegał w warunkach klimatu umiarkowanego. Teren miasta charakteryzuje mozaikowa struktura typów gleb. Występują tutaj gleby płowe, związane z wysoczyznami morenowymi, utworzone z piasków luźnych i słabo gliniastych oraz z glin o różnym stopniu spłaszczenia. Najlepszymi glebami na terenie miasta są gleby brunatne całkowicie utworzone z glin oraz czarne ziemie.

Tereny pokryte glebami bielcowymi, utworzonymi z piasków o różnej genezie, ubogich w składniki pokarmowe, charakteryzują się deficytem wody i nie nadają się do wykorzystania rolniczego i porośnięte są głównie lasami sosnowymi. Niewielki obszar miasta zajmują gleby hydromorficzne - murszowe i torfowe, związane z dnami rynien lodowcowych, utworzone w warunkach nadmiernego uwilgotnienia w obniżeniach terenu - w zanikłych zbiornikach wodnych.

Na terenie miasta Gostynina nie zidentyfikowano terenów zdegradowanych w myśl ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U. 75, poz. 493).

3.6. Klimat akustyczny

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska na podstawie wyników pomiarów poziomu hałasu. Obowiązkowo ocena dokonywana jest dla aglomeracji o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy i terenów poza aglomeracjami tj. dróg, linii kolejowych lub lotnisk, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie na znacznych obszarach. Dla terenów, na których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny, tworzy się programy ochrony środowiska przed hałasem, których celem jest dostosowanie poziomu hałasu do dopuszczalnego.

Podstawowym czynnikiem kształtującym klimat akustyczny na terenie miasta jest komunikacja, głównie ruch samochodowy. Najbardziej obciążona jest droga krajowa relacji Płock – Gostynin – Kutno oraz Gostynin– Krośniewice. Ruch samochodowy w mieście Gostyninie powoduje dyskomfort mieszkańców zamieszkujących tereny wzdłuż dróg.

Zagrożenie środowiska tym właśnie źródłem hałasu znacznie się zwiększyło w ciągu ostatnich lat, a spowodowane to jest przede wszystkim wzrostem liczby pojazdów. Szacuje się, że w ciągu ostatnich pięciu lat natężenie ruchu drogowego wzrosło trzykrotnie.

Ostatnie badania hałasu komunikacyjnego prowadzone były przez WIOŚ w Płocku w 1996 r. Pomiary hałasu wykonano przy trasie przelotowej Płock - Kutno (ulice Płocka, Rynek, 3-go Maja, Kościuszki i Kutnowska), przy trasach wyjazdowych z Gostynina w kierunku Krośniewic, Kowala, Szczawina i Korzenia (odpowiednio ulice Krośniewicka, Kowalska, 18-go Stycznia, Czapskiego) i przy pozostałych większych ulicach miasta (ulice Wojska Polskiego, Floriańska, Zamkowa, Polna, Bierzewicka, Ziejkowa, Dybanka).

Ogółem w Gostyninie przebadano wówczas około 18,37 km ulic.

W oparciu o wykonane pomiary wyliczono średni poziom hałasu ekwiwalentnego dla Gostynina, który wynosił 69,3 dB(A), a przyjmując średni dopuszczalny poziom hałasu dla miasta równy 55 dB(A), przekroczenie dopuszczalnych norm wynosiło 14,3 dB(A).

Na podstawie obowiązujących wówczas metodyk stwierdzono, że:

- na żadnej z badanych ulic nie występował hałas umiarkowany, mieszczący się w dopuszczalnych normach;
- hałas znośny (55 - 65 dB(A)) występował na 7,8 % długości ulic (ulice Bema i Dybanka), co stanowi około 1,44 km;
- aż 92,2 % długości badanych ulic (16,93 km) narażone było na działanie hałasu dokuczliwego mieszczącego się w przedziale od 65 do 75 dB(A) (ulice Płocka, Kutnowska, 3-go Maja, Kościuszki, Kowalska, Krośniewicka, Floriańska, Czapskiego, Wojska Polskiego, Polna, 18-go Stycznia, Ziejkowa i Bierzewicka);
- na żadnej z ulic nie stwierdzono występowania hałasu powyżej 75 dB(A) czyli hałasu nieznośnego.

Przeprowadzona analiza wykazała, że najbardziej niekorzystne warunki akustyczne występowały przy trasie Płock - Kutno tj. przy ulicach Płockiej, Plac Wolności, Kościuszki i Kutnowska oraz przy ulicach wyjazdowych z Gostynina, tj. ulicach: Kowalskiej, Krośniewickiej i Czapskiego, przy których to w całości występuje hałas dokuczliwy powyżej 70 dB(A). Najwyższą wartość hałasu zarówno ekwiwalentnego jak i maksymalnego zanotowano w punkcie nr 2 przy ulicy Płockiej i wynosi ona dla hałasu ekwiwalentnego 74,1 dB, a dla maksymalnego 95,3 dB. Najniższy poziom hałasu stwierdzono przy ulicach Polnej i Dybanka - hałas sklasyfikowano jako znośny i wyniósł on odpowiednio 62,9 dB i 60,9 dB.

Duże natężenie ruchu skłoniły władze Miasta do podjęcia działań prowadzących do budowy „dużej” i małej obwodnicy Gostynina. Duża obwodnica została oddana do użytkowania 10 lutego 2010 roku i niewątpliwie wpłynie na poprawę klimatu akustycznego w mieście.

Drugim, ważnym czynnikiem kształtującym klimat akustyczny miasta są zakłady przemysłowe emitujące hałas do środowiska. Przypadki niewłaściwej lokalizacja zakładów powodują znaczną uciążliwość dla mieszkańców sąsiednich terenów. Mimo, że jego zasięg jest znacznie mniejszy niż hałasu komunikacyjnego, a przekroczenia dopuszczalnych poziomów nie są rejestrowane, to jednak dla ludności mieszkającej w pobliżu źródeł, ten rodzaj hałasu jest czasami bardzo dokuczliwy. Hałas przemysłowy nie stanowi znacznej uciążliwości dla mieszkańców Gostynina.

Ze względu na przekroczenia dopuszczalnego natężenia hałasu został opracowany przez Marszałka Województwa Mazowieckiego „Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami położonymi wzdłuż drogi krajowej nr 60 na terenie

województwa mazowieckiego”. Program objął odcinek drogi od km 45+741 do 48+547 – Gostynin (przejście). W Programie określono sposoby ograniczania uciążliwości akustycznej poprzez budowę obwodnic, wymianę okien, poprawę nawierzchni drogowej, budowę ekranów akustycznych. Program został uchwalony Uchwałą Nr 138/8 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 7 września 2009 r.

3.7. Poziomy pól elektromagnetycznych

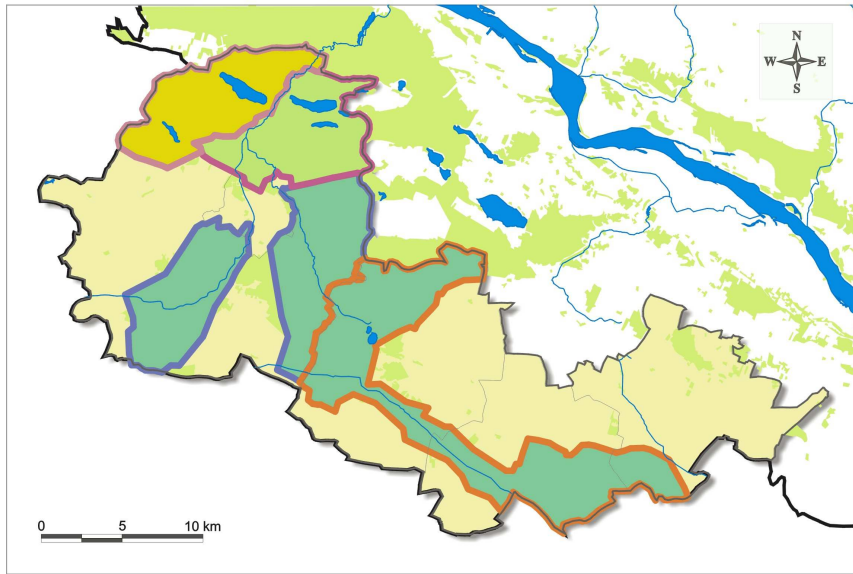
Oceny poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zachodzących w nim zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Zgodnie z Prawem ochrony środowiska wojewódzki inspektor ochrony środowiska został zobowiązany do prowadzenia okresowych badań kontrolnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz do prowadzenia rejestru zawierającego informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Dotychczasowe badania prowadzone przez WIOŚ w Warszawie w głównych miastach województwa mazowieckiego (Warszawie, Płocku, Radomiu, Ciechanowie, Ostrołęce i Siedlcach) nie wykazały występowania przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Na terenie Gostynina WIOŚ nie prowadził badań pól elektromagnetycznych. Nie planuje się również prowadzenia monitoringu PEM w Gostyninie w okresie najbliższych 3 lat.

3.8. Przyroda

Formy ochrony przyrody

W Gostyninie obszary chronione zajmują powierzchnię 95,7 ha. Dominują tutaj rezerwaty przyrody, które zajmują łącznie 83,7 ha.

Tereny chronione w powiecie gostyńskim

Legenda

- granica powiatu
- granica gminy
- sieć rzeczna
- lasy
- zbiorniki wodne

Obszary Chronionego Krajobrazu:

- Dolina Skrzy Lewej
- Dolina Przysowy

Parki Krajobrazowe:

- Gostynińsko-Włocławski Park Krajobrazowy
- otulina parku krajobrazowego

Rezerваты:

- obszar rezerwatu przyrody

Tabela 8. Ochrona przyrody i bioróżnorodności biologicznej w 2008 roku

Lp.	Gmina	Obszary prawnie chronione (ha)								Pomniki przyrody
		ogółem	rezerwaty przyrody	parki krajobrazowe		obszary chronionego krajobrazu		użytki ekologiczne	zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	
				razem	w tym rezerwaty i pozostałe formy ochrony przyrody	razem	w tym rezerwa ty i pozostałe formy ochrony przyrody			
1.	Gostynin	95,7	83,7	0,0	0,0	0,0	0,0	12,0	0,0	4
2.	Powiat Gostyniński	26 380,5	313,5	4 738,0	712,3	21 448,0	234,3	77,2	750,4	50
Razem										

Rezerwaty przyrody

Jest to obszar, który obejmuje zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym ekosystemy, w tym siedliska przyrodnicze, a także określone gatunki roślin i zwierząt, elementy przyrody nieożywionej mające istotną wartość ze względów naukowych, przyrodniczych, kulturowych bądź krajobrazowych.

Wokół rezerwatu przyrody może być utworzona otulina, zabezpieczająca jego obszar przed szkodliwym oddziaływaniem czynników zewnętrznych.

RDOŚ w drodze rozporządzenia ustanawia rezerwat przyrody, które określa jego obszar, nazwę, położenie, szczególne cele ochrony, zakazy właściwe dla danego rezerwatu, a także organ sprawujący bezpośrednio nadzór nad rezerwatem.

RDOŚ w drodze rozporządzenia ustanawia plan ochrony na okres 20 lat, a ustalenia w nim zawarte są wiążące dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Rezerwaty lub ich poszczególne części mogą podlegać ochronie ścisłej lub częściowej. W rezerwatach objętych ochroną ścisłą ingerencja człowieka jest całkowicie wykluczona, natomiast w objętych ochroną częściową dopuszczalne jest stosowanie zabiegów konserwatorskich.

Rezerwat przyrody może uzyskać status o znaczeniu międzynarodowym, co określają odpowiednie konwencje międzynarodowe lub uchwały organizacji międzynarodowych.

W zależności od przyjętego celu ochrony wyróżnia się rezerwaty: faunistyczne, florystyczne, leśne, krajobrazowe, torfowiskowe, łąkowe, wodne, przyrody nieożywionej, stepowe i słonoroślowe.

Na terenie powiatu gostynińskiego jest 8 rezerwatów przyrody, w tym 3 w mieście Gostyninie. Są to rezerwaty: Drzewce, Dybanka, i Osetnica. Rezerwaty mają charakter rezerwatu częściowego.

Tabela 9. Charakterystyka rezerwatów przyrody

Lp.	Nazwa rezerwatu	Typ rezerwatu	Pow. rezerwatu (ha)	Gmina	Przedmiot ochrony	Rok utworz.
1.	Drzewce	leśny	60,3	Gostynin	grądowe zbiorowiska leśne pradoliny Skrwy Lewej	1988
2.	Dybanka	przyrody nieożywionej	29,08	Gostynin	unikatowa forma geologiczna - wzgórze ozu typu subglacjalnego	1988
3.	Osetnica	krajobrazowy	54,66	Gostynin	unikalny krajobraz przełomu rzeki Osetnicy	1988

1. Drzewce (częściowy rezerwat przyrody - leśny)

Łączna powierzchnia rezerwatu wynosi 61,73 ha. Od strony wschodniej rezerwat graniczy z drogą z Gostynina do Kutna, a przez jego środek przebiega linia kolejowa Gostynin-Kutno. Od zachodu graniczy z doliną rzeki Skrwy Lewej. Drzewostany rezerwatu w zdecydowanej większości są pochodzenia sztucznego, jedynie fragmenty na stokach doliny Skrwy Lewej i część olszyn w dolinie mają charakter naturalny. Większość rezerwatu zajmują drzewostany sosnowe ponad 100-letnie oraz uprawy, młodniki i tyczkowiny.

Na terenie rezerwatu występują stanowiska gatunków chronionych: wawrzynka wilczyłyko (*Daphne mezereum*), lilii złotogłów (*Lilium martagon*), jarzianki większej (*Astrantia major*) i jedno stanowisko storczyka plamistego (*Dactylorhiza maculata*).

2. Dybanka (częściowy rezerwat przyrody nieożywionej)

Łączna powierzchnia rezerwatu wynosi 29,08 ha. Jest on klasycznym przykładem ozu (forma subglacjalna), znajdującego się pod Gostyninem. Obejmuje on północną część tzw. Ozu Gostynińskiego. Nazwa rezerwatu nawiązuje do najwyższego fragmentu ozu, jakim jest wzniesienie Dybanka. Oz Gostyniński leży prawie w całości w obrębie wysoczyzny lodowcowej, z wyjątkiem skraju północnego znajdującego się w Kotlinie Płockiej. Ciągnie się od Jeziora Czarnego w kierunku południkowym, wzdłuż lewego brzegu Skrwy Lewej, na przestrzeni 14 km, osiągając maksymalną wysokość 121,5 m n.p.m. i wysokość względną 34 m. Zbudowany jest głównie z piasków i żwirów, z cienkimi płatami gliny zwałowej na grzbietach. Oz Gostyniński jest rezultatem działania potoku lodowcowego, który akumulował

materiał żwirowo-piaszczysty we wcześniej powstałej szczelinie, a zmiany w natężeniu tej akumulacji spowodowały różne wykształcenie formy. Do powstającego ozu o pochodzeniu akumulacyjnym przyległa w tym samym czasie rynna gostynińska, której geneza jest erozyjna. Zasadniczą częścią rezerwatu stanowią grunty uroczyska „Bratoszewo”.

3. Osetnica (częściowy rezerwat przyrody - leśny)

Łączna powierzchnia rezerwatu wynosi 51,47 ha. Rezerwat położony jest w uroczysku Drzewce nad rzeką Osetnicą, do której przylega wschodnią krawędzią. Drzewostany rezerwatu (praktycznie w całości pochodzenia sztucznego) są efektem zrębowego sposobu zagospodarowania lasu i wykazują strukturę jednowiekową i jednogatunkową. W większości są to monokultury sosnowe. Na terenie rezerwatu występuje pojedyncze stanowisko gatunku chronionego – listery jajowatej (*Listera ovata*).

Park krajobrazowy

Jest to obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe. Celem utworzenia parku jest zachowanie, popularyzacja i upowszechnianie tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Grunty rolne, leśne i inne nieruchomości znajdujące się w granicach parku krajobrazowego pozostają w gospodarczym wykorzystaniu. Wokół parku krajobrazowego może być utworzona otulina, która zabezpiecza go przed szkodliwym oddziaływaniem czynników zewnętrznych.

Ważnym elementem przyrodniczym dla mieszkańców Gostynina jest Gostynińsko-Włocławski Park Krajobrazowy (GWPK). GWPK został utworzony 5 kwietnia 1979 roku uchwałą wojewódzkich rad narodowych w Płocku i Włocławku, a poszerzono jego obszar w 1998 r. Obejmuje on zasadniczą część Pojezierza Gostynińskiego. Całkowita powierzchnia parku wynosi 38 950 ha, w tym na terenie województwa mazowieckiego 16 750 ha, otulina parku zajmuje powierzchni 14 195 ha. Do GWPK została włączona północna część powiatu (gmina Gostynin). GWPK na terenie powiatu zajmuje powierzchnię 4 738 ha (w tym 712,3 ha stanowią rezerваты i pozostałe formy ochrony przyrody), co stanowi prawie 18% ogólnej powierzchni obszarów prawnie chronionych powiatu. Na terenie Gostynina zlokalizowana jest otulina parku.

O szczególnej atrakcyjności tego terenu decydują wyjątkowe walory krajobrazowe, urozmaicona rzeźba terenu, która jest wynikiem zlodowacenia bałtyckiego, które sięgało tu najbardziej na południe oraz liczne jeziora. Park szczyci się jednymi z piękniejszych w Polsce piaszczystymi wzgórzami, wytworzonymi polodowcowo, ozami. Geomorfolodzy znajdują tu także kemy, moreny czołowe i pola sandrowe.

Występuje tu również bogata różnorodność flory i fauny np. wiele gatunków paprotników roślin kwiatowych oraz rzadkie gatunki kręgowców. Celem jego utworzenia była ochrona unikalnych w kraju terenów o wysokich wartościach przyrodniczych, krajobrazowych, kulturowych i rekreacyjnych. Zadaniem parku jest nie tylko ochrona tworów przyrody i krajobrazu, ale także funkcja wypoczynkowa i rekreacyjna oraz zapewnienie mieszkańcom korzystnych warunków życia i pracy, przy zachowaniu zasad ochrony przyrody. Park jest naturalną osłoną dla rezerwatów przyrody, terenem wodochronnym oraz obiektem badań naukowych.

Teren parku wyróżnia się zwartymi obszarami leśnymi (ponad 60% powierzchni), unikalną rzeźbą wydmowo-glacialną oraz licznymi jeziorami i stawami. W lasach gatunkiem dominującym jest sosna pospolita. Kompleksy leśne parku zapewniają naturalny filtr, zatrzymujący zanieczyszczenie powietrza i jednocześnie są „fabryką” tlenu atmosferycznego. Fauna jest bogata, zwłaszcza licznie jest reprezentowana przez ptactwo wodne i błotne. Park i jego otulina są intensywnie eksploatowane turystycznie.

Obszary chronionego krajobrazu

Są to obszary obejmujące tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Celem tworzenia obszarów chronionego krajobrazu może być w szczególności zapewnienie powiązania terenów poddanych ochronie w system obszarów chronionych.

Na terenie powiatu gostynińskiego występują 2 obszary chronionego krajobrazu i są to:

- **Dolina Skrwy Lewej** – o łącznej powierzchni 3 422 ha, w tym: lasy 1 259 ha, użytki ekologiczne 1 918 ha, wody 45 ha. Rezerваты i pozostałe formy ochrony

przyrody zajmują 167,1 ha. Obszar ten leży na południe od Gostynińskiego - Włocławskiego Parku Krajobrazowego wzdłuż Skrwy Lewej,

- **Dolina Przysowy** - o łącznej powierzchni 5 554 ha, w tym: lasy 689 ha, użytki ekologiczne 4 407 ha, wody 42 ha. Rezerваты i pozostałe formy ochrony przyrody zajmują 3,4 ha. Obszar ten przylega od strony wschodniej do obszaru Gostynińsko-Gąbińskiego, obejmuje dolinę rzeki Przysowy, leży na terenie gminy Szczawin Kościelny.

Parki krajobrazowe swym zasięgiem nie obejmują miasta Gostynin, niemniej jednak odgrywają one bardzo ważną rolę turystyczno-rekreacyjną dla mieszkańców całego regionu.

Pomniki przyrody

Są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

O uznaniu obiektu za pomnik przyrody decyduje rada gminy w drodze uchwały, które określa nazwę obszaru lub obiektu, jego położenie, w miarę potrzeb otulinę oraz zakazy dla nich właściwe.

Na terenie miasta Gostynina zostały ustanowione 4 pomniki przyrody pojedyncze - dęby szypułkowe oraz 2 grupy drzew (dęby szypułkowe, sosna pospolita, brzoza brodawkowata).

Użytki ekologiczne

Są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub sezonowego przebywania.

Ustanowienie użytku ekologicznego jako formy ochrony przyrody następuje w drodze uchwały rady gminy, które określa nazwę obszaru lub obiektu, jego położenie, w miarę potrzeb otulinę oraz zakazy dla niego właściwe, lub też na mocy uchwały rady gminy. Użytki ekologiczne uwzględnia się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego i uwidacznia w ewidencji gruntów.

Obecnie na terenie miasta istnieje 7 użytków ekologicznych i są to głównie pastwiska, łąki i bagna.

Obszary Natura 2000

Obecnie na terenie powiatu gostynińskiego nie zlokalizowano obszarów Natura 2000. Projektowany jest obszar Natura 2000 Doliny Skrwy Lewej obejmujący teren śródleśny rzeki Skrwy na terenie gminy Gostynin i Nowy Duninów (powiat płocki). Obszar ten jest projektowany na podstawie Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Powierzchnia obszaru wynosi 216,3 ha.

Parki dworskie

Oprócz wymienionych form ochrony przyrody, na terenie Gostynina na uwagę zasługuje park dworski z I połowy XIX w. o powierzchni 1,78 ha (obecnie teren Specjalistycznego Ośrodka Szkolno- Wychowawczy).

Tereny zieleni

Dużą rolę w lokalnym krajobrazie odgrywają tereny zieleni jak: parki, zieleńce czy tereny zieleni osiedlowej. W skład terenów zielonych w mieście Gostyninie wchodzi 4 zieleńce o łącznej powierzchni 4,4 ha oraz tereny zieleni osiedlowej o powierzchni 15 ha.

Lasy

Najbardziej naturalną formacją przyrodniczą, nierozzerwalnie związaną z krajobrazem są lasy. Są one naturalnym bogactwem i stanowią niezbędny czynnik równowagi ekologicznej. Od zarania wieków pełniły one różnorodne funkcje, które były zmienne w czasie, lecz zawsze ważne dla rozwoju materialnego i kulturalnego, gdyż wywierały ogromny wpływ na wszystkie dziedziny ludzkiego życia. Lasy spełniają szereg ważnych funkcji, do których

można zaliczyć m.in. funkcję ochronną (kształtowanie klimatu, regulację obiegu wody, ochrona przed erozją, powodzią) oraz gospodarczą (zdolność do produkcji biomasy). Lasy są dobrem ogólnospołecznym kształującym jakość życia człowieka.

Powierzchnia lasów na terenie powiatu gostynińskiego zajmuje 13 585,3 ha, co odpowiada 22,1% lesistości (ogólna powierzchnia gruntów leśnych w powiecie wynosi 13 861,1 ha).

Najbardziej zalesionym terenem w powiecie jest miasto Gostynin - prawie 50% ogólnej powierzchni miasta.

Tabela 10. Stan lasów w 2008 roku

Lp.	Gmina	Powierzchnia gruntów leśnych (ha)			Lasy ogółem (ha)	Lasy ochronne (ha)	Lesistość (%)	Zalesienia ogółem (ha)
		ogółem	publiczne ogółem	prywatne				
1.	Gostynin	1 671,2	1 638,2	33,0	1 616,0	82,7	49,9	0,0
2.	Powiat Gostyniński	13 861,0	10 451,0	3 410,0	13 585,3	82,7	22,1	0,7

Lasy zazwyczaj występują na terenach o najsłabszych glebach. Ze względu na typy siedliskowe dominuje bór świeży. Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna zwyczajna z dębem szypułkowym i bezszypułkowym.

Lasy Państwowe w swojej działalności przyjęły jedną z istotnych form, którą jest edukacja przyrodniczo-leśna. W wyniku realizacji Polskiej Polityki Ochrony Zasobów Leśnych został utworzony leśny kompleks promocyjny (LKP) – „Lasy Gostynińsko-Włocławskie”, dzięki którym stał się możliwy szerszy kontakt społeczeństwa z leśnikami. Działalność edukacyjna prowadzona na terenie LKP ma na celu promowanie proekologicznej i zrównowazenia gospodarki leśnej, kształtowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz właściwego stosunku do lasu, jak również rozwój wielostronnej i racjonalnej współpracy z organizacjami ochrony przyrody i stowarzyszeniami ekologicznymi. Osiągnięcie tych celów stało się możliwe dzięki stworzeniu w LKP rozwiniętej infrastruktury dydaktyczno-turystycznej (ośrodki edukacji ekologicznej, izby przyrodniczo-leśne, sale edukacyjne, ścieżki dydaktyczne, baza noclegowa).

Leśne kompleksy promocyjne można uznać za szczególne obszary o znaczeniu naukowym i badawczym. LKP są alternatywą dla nadmiernie przeciążonych ruchem turystycznym parków narodowych.

Prowadzona przez Lasy Państwowe polityka promocji ekologicznej gospodarki leśnej pozwoliła na utworzenie 19 LKP, które zajmują łączną powierzchnię 999 237 ha. Na terenie województwa mazowieckiego są 3 leśne kompleksy promocyjne, w tym:

Lasy Gostynińsko-Włocławskie o powierzchni 53 093 ha, położone w nadleśnictwach: Włocławek, Gostynin, Łąck. W nadleśnictwie Gostynin i Łąck o powierzchni 27 971 ha.

W lasach Nadleśnictw Gostynin i Łąck funkcjonują ośrodki edukacji przyrodniczo-leśnej, ścieżki przyrodniczo-dydaktyczne

Wydzielone kompleksy leśne to tereny o szczególnych walorach przyrodniczych.

Stan zdrowotny i zagrożenia lasów

Stan zdrowotny lasów jest funkcją czynników biotycznych, abiotycznych i antropogenicznych. Wpływają one na złożony układ ekosystemu leśnego. Za miernik kondycji lasów uznaje się poziom redukcji powierzchni asymilacyjnej drzew (defoliacji koron) w stosunku do drzew zdrowych w danych warunkach siedliskowych i klimatycznych.

Stan zdrowotny i sanitarny lasów ogólnie został określony jako zadowalający i dobry. Poważniejsze zagrożenia ze strony owadów i grzybów pasożytniczych nie występowały poza lokalnymi przypadkami.

Poprawa zdrowotności lasów wynika z obniżenia poziomu emisji zanieczyszczeń powietrza oraz zmniejszenia deficytu wodnego w okresie wegetacji.

Do najważniejszych współczesnych zagrożeń dla przyrody polskiej należą:

- zmiany cech siedlisk, spowodowane m.in.: eutrofizacją, odwodnieniem, zakwaszeniem gleby, bądź skażeniem toksycznymi związkami chemicznymi,
- przekształcenia struktury krajobrazu i likwidacja siedlisk/ekosystemów na skutek zmian sposobów użytkowania ziemi,
- fragmentacja siedlisk,
- negatywna presja człowieka na gatunki postrzegane jako niepożądane,
- nadmierna eksploatacja populacji gatunków użytkowych,
- zmiany systemu uprawy i hodowli,
- inwazja gatunków obcych lub zaplanowane ich introdukcje.

Poważnym zagrożeniem dla środowiska leśnego są pożary.

U podstaw tych zagrożeń leżą:

- postawy i aspiracje życiowe znacznej części społeczeństwa wyrażające się wzrastającą konsumpcją dóbr, w tym zasobów środowiska przyrodniczego,
- gwałtowny wzrost motoryzacji i związana z tym rozbudowa układów komunikacyjnych powodująca zajmowanie nowych obszarów oraz fragmentację i izolację ekosystemów,
- zmiany struktury własności ziemi, szczególnie w wyniku prywatyzacji państwowych gruntów rolnych, co prowadzi do przebudowy przyrodniczych elementów krajobrazowych,
- stosunkowo niska wrażliwość przyrodnicza społeczeństwa - w tym przedstawiciele władz rządowych i samorządowych,
- brak dostatecznych środków na ochronę przyrody.

4. PRESJE WYWIERANE NA ŚRODOWISKO

4.1. Presje wywierane na powietrze

Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza jest emisja antropogeniczna pochodząca z działalności przemysłowej (emisja punktowa), z sektora bytowego (emisja powierzchniowa) oraz komunikacji (emisja liniowa).

Na terenie miasta Gostynina zanieczyszczenia do powietrza wprowadzane są przez źródła przemysłowe energetyczne i technologiczne, kotłownie lokalne osiedli mieszkaniowych i obiektów użyteczności publicznej oraz kotłownie indywidualne budynków mieszkalnych. Źródłem emisji zanieczyszczeń powietrza jest również transport.

Emisja punktowa to emisja zorganizowana pochodząca z procesów spalania paliw energetycznych (elektrownie, elektrociepłownie, ciepłownie) i technologicznych (zakłady przemysłowe). Wielkość emitowanych do powietrza zanieczyszczeń ze źródeł punktowych może być szacowana w oparciu o sprawozdawczość Głównego Urzędu Statystycznego lub na podstawie danych z opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska.

W oparciu o sprawozdawczość Głównego Urzędu Statystycznego, emisja zanieczyszczeń do powietrza pochodzących z obszaru miasta Gostynina stanowi około 0,09 % globalnej emisji w województwie mazowieckim. Szacowana przez GUS wielkości emisji zanieczyszczeń z terenu Gostynina pochodzi z następujących źródeł emisji:

- **ELGO Lighting Industries S.A.**, w Gostyninie, gdzie emisja zanieczyszczeń do powietrza pochodzi z kotłowni zakładowej i procesów technologicznych. Praca zakładu odbywa się przez cały rok z różnym obciążeniem. Główne zanieczyszczenia wprowadzane do powietrza to zanieczyszczenia energetycznego spalania paliwa w kotłowni.;
- **Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Gostyninie** – podstawowym źródłem zanieczyszczeń powietrza są kotły do wytwarzania energii ciepłej dla potrzeb grzewczych miasta. Źródło pracuje przez cały rok z różnym obciążeniem. Zanieczyszczenia wprowadzane do powietrza to typowe zanieczyszczenia energetyczne tj. pył, dwutlenek siarki i azotu oraz tlenek węgla;
- **Przedsiębiorstwo Robót Drogowo-Budowlanych S.A.** w Gostyninie Wytwórnia Mas Bitumicznych w Skrzanach – zanieczyszczenia powstają w procesie technologicznych wytwarzania masy bitumicznej i są to zanieczyszczenia: dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek i dwutlenek węgla, pył oraz węglowodory. Źródło pracuje przez cały rok z różnym obciążeniem.

Tabela 11. Emisja zanieczyszczeń do powietrza w mieście Gostyninie w roku 2008 wg danych GUS.

Zanieczyszczenie	Emisja
-	Mg/rok
Pył ogółem	1
Gazy ogółem	22 929
w tym:	
dwutlenek siarki	45
tlenki azotu	20
tlenek węgla	14
dwutlenek węgla	22 849

Luty 2010 r.

Oprócz wymienionych zakładów na terenie miasta znajdują się inne obiekty przemysłowe emitujące zanieczyszczenia do powietrza, zaliczamy do nich między innymi:

➤ zakłady przemysłu spożywczego:

w tym:

- zakłady mięsne;
 - piekarnie;
 - zakłady przetwórstwa zboża;
- zakłady komunalne;
- inne zakłady i obiekty.

Większość z wymienionych powyżej zakładów emituje do atmosfery zanieczyszczenia powstające podczas spalania paliw zarówno do celów energetycznych jak i technologicznych, są to więc typowe zanieczyszczenia energetyczne (pyły, dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenki węgla).

W poniższej tabeli przedstawiono głównych emitentów zanieczyszczeń do powietrza posiadających decyzje o dopuszczalnej poziomie emisji.

Tabela 12. Wykaz firm, posiadających zezwolenie na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza z terenu miasta Gostynina.

L.p.	Podmiot	Data wydania	Data obowiązywania	Znak sprawy
1.	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe ERA-GOST Sp. z o.o., ul. Płocka 37, 09-500 Gostynin	12.12.2003r.	12.12.2013 r.	RLO.7644-57/03
2.	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o., ul. Kolejowa 24, 09-500 Gostynin	24.11.2003r.	24.11.2013 r.	RLO.7644-63/03
3.	Przedsiębiorstwo Robót Drogowo-Budowlanych S.A, ul. Krośniewicka 5, 09-500 Gostynin	31.12.2005r.	31.12.2015 r.	RLO.7644-75/05 RLO.7644-45/07
4.	„IZOLBET” Kazimierz Majchrzak i Wspólnicy Sp. jawna, ul. Kowalska 9, 09-500 Gostynin	12.03.2008r.	12.03.2018 r.	RLO.7644-63/05/08
5.	Przedsiębiorstwo Budownictwa Ogólnego i Zagospodarowania Terenów Zielonych „BUDROX” Sp. z o.o., ul. Płocka 44a, 09-500 Gostynin	30.08.2007r.	30.08.2017 r.	RLO.7644-44/07
6.	ELGO Lighting Industries S.A., ul. Kutnowska 98, 09-500 Gostynin	08.01.2007r.	08.01.2017 r.	RLO.7644-72/06/07

Bardzo istotnym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza jest niska emisja z lokalnych kotłowni opalanych węglem kamiennym (emisja powierzchniowa). Dotyczy to w przeważającej ilości osiedli domków jednorodzinnych. Ważnym źródłem emisji zanieczyszczeń i odorów może być oczyszczalnia ścieków.

Duży wpływ na jakość powietrza ma emisja liniowa ze środków transportu. Źródła te emitują zanieczyszczenia, w których duży udział stanowi tlenek węgla, dwutlenek azotu i pył PM10. Czynnikiem mającym znaczący wpływ na wielkość emisji pyłu PM10 do środowiska jest również pylenie wtórne z dróg, które powstaje m.in. w wyniku ścierania opon, klocków hamulcowych i nawierzchni jezdni.

4.2. Presje wywierane na wody powierzchniowe i podziemne

Istotnym problemem ekologicznym w województwie mazowieckim jest zanieczyszczenie wód. Następstwem ich degradacji jest ograniczenie możliwości ich użytkowania do celów komunalnych, rekreacyjnych oraz przemysłowych, jak również zagrożenie dla stanu ekosystemów wodnych i od wód zależnych.

Na jakość wód powierzchniowych wpływają uwarunkowania naturalne: warunki klimatyczne, hydrograficzne, tempo przebiegu procesów biohydrochemicznych w wodach (tzw. zdolność samooczyszczania się wód), presje antropogeniczne.

Do głównych presji wywieranych na środowisko wodne należą:

- pobór wód,
- emisja ścieków ze źródeł przemysłowych i komunalnych,
- odprowadzanie ścieków nieoczyszczonych lub niedostatecznie oczyszczonych,
- niewystarczające skanalizowanie obszarów zurbanizowanych,
- niewłaściwy sposób postępowania z wodami opadowymi i roztopowymi,
- zanieczyszczenia obszarowe,
- niewłaściwa gospodarka odpadami.

4.2.1. Pobór wód

Ważnym czynnikiem, który może powodować zagrożenia dla wód podziemnych jest nieracjonalny pobór wód. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w mieście Gostyninie w 2008 roku wyniosło 846,0 dam³. Struktura wykorzystania pobieranej wody przedstawia się następująco:

- ✔ przemysł – 42 dam³
- ✔ eksploatację sieci wodociągowej – 804,0 dam³,
- ✔ gospodarstwa domowe - 552 dam³.

Do celów przemysłowych i zaopatrzenia ludności pobierana jest tylko woda podziemna. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że wody przeznaczone na cele przemysłowe prawie w całości wykorzystywane są w procesach, podczas których mają one kontakt z żywnością.

Tabela 13. Wykaz ważniejszych ujęć wód podziemnych

L.p.	Użytkownik	Adres	Głębokość studni	Wiek	Zasoby eksploatacyjne m ³ /h	Wielkość poboru m ³ /dobę
1	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o., ul. Bagnista 6, 09-500 Gostynin	Gostyninul. Kolonia	K-1 363,0 m	trzeciorzędowe	70,00	1500,00
			K-2 355,0 m		70,00	-
2	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o., ul. Bagnista 6, 09-500 Gostynin	Gostynin ul. Ziejkowa	Nr-4 99,0 m	trzeciorzędowe	52,00	1700,00
			Nr-5 10 1,0 m		60,00	
			Nr-6 99,0 m		50,00	
3	Przedsiębiorstwo Rolno-Spożywcze „Dubielak” Zygmunt Dubielak	Gostynin dz. nr 1937/2	24,40 m	czwartorzędowe	5,00	30,00
4	Polski Związek Działkowców Rodzinny Ogród Działkowy „RELAX”	Gostynin ul. Bierzewicka 66a	Nr-1 34,00m	czwartorzędowe	5,70	42,80

L.p.	Użytkownik	Adres	Głębokość studni	Wiek	Zasoby eksploatacyjne m ³ /h	Wielkość poboru m ³ /dobę
5	Polski Związek Działkowców Rodzinny Ogród Działkowy „BRATOSZEWO”	Gostynin ul. Targowa	Nr-1 30,00 m	czwartorzędowe	14,45	107,00
6	WSZPZOZ im. Eugeniusza Wilczkowskiego w Gostyninie	Gostynin ul. Zalesię 1	Nr445,00m	czwartorzędowe	36,00	419,93
			Nr 1a 52,00m		27,00	
7	Autoryzowana Stacja Obsługi FIAT „Auto-Forum” s.c Grefka i Śmiałkowski	Gostynin Bierzewicka 77	Nr 1 27,00m	czwartorzędowe	bd	5,00
8	ELGO Lighting Industries	Gostynin ul. Kutnowska 98	Nr-1a 110,00m	czwartorzędowe i trzeciorzędowe	24,00	747,00
			Nr-2a 110,00m		20,00	
			Nr-4 295,00m		60,00	
9	Kutnowskie Zakłady Drobiarskie „EXDROB” S.A.	Gostynin ul. Bierzewicka 66	Nr-1 38,50m	czwartorzędowe	21,00	68,00
10	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „ERA-GOST”	Gostynin ul. Płocka 37	50,00m	kredowe	40,00	280,00

4.2.2. Gospodarka ściekowa

Z terenu miasta Gostynina w roku 2008 do wód powierzchniowych odprowadzono 679,2 dam³ ścieków komunalnych i przemysłowych wymagających oczyszczenia. Z tego 677 dam³ ścieków zostało oczyszczonych, głównie w oczyszczalniach biologicznych (99%).

Tabela 14. Gospodarka ściekowa w Gostyninie w 2008 roku (źródło GUS).

Ilość obiektów odprowadzających ścieki komunalne i przemysłowe	Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia (dam ³)	Oczyszczane razem (dam ³)	Ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków (%)	Wielkość oczyszczalni komunalnych w RLM
3	679,2	677,0	79,9	45957

Z ogólnej ilości emitowanych ścieków około 85 % stanowią ścieki komunalne odprowadzane do rzeki Skrwy Lewej przez Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Gostyninie. Przedsiębiorstwo odprowadza do Skrwy Lewej ścieki socjalno – bytowe z obiektów mieszkalnych i usługowych oraz ścieki technologiczne z głównych zakładów zlokalizowanych w mieście: min. z ERA Gostynin sp. z o.o., PPH „HOMAR”, KZWD „EXDROB”, ALU KOLOR’ sp. z o.o. Udział ścieków przemysłowych z Gostynina wynosi tylko około 8 % ogółu odprowadzanych ścieków komunalnych z miasta, z czego ponad 50 % to ścieki opadowe. Przedsiębiorstwo znalazło się na liście aglomeracji „Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych” i powinien do 2010 roku spełnić wymagania Unii Europejskiej w zakresie uporządkowania gospodarki ściekowej. Obecnie oczyszczalnia pracuje dobrze i nie stwierdza się przekroczeń w stosunku do obowiązującego rozporządzenia MŚ z dnia 24 lipca 2006 r. (Dz. U. Nr 137 poz. 684). Wcześniej w odprowadzanych ściekach stwierdzano przekroczenia w stosunku do dopuszczanych stężeń azotu i fosforu.

Pozostałe zakłady odprowadzające ścieki do wód powierzchniowych nie stanowią większego zagrożenia dla środowiska wodnego, bowiem odprowadzają ścieki w małych ilościach. Przepustowość tych oczyszczalni jest znacznie większa niż ilość doprowadzanych ścieków, jednak zbyt krótka sieć kanalizacyjna powoduje ich niedociążenie.

Tabela 15. Główne źródła zanieczyszczenia wód powierzchniowych w Gostyninie w 2008 roku (dane WIOŚ)

Lp.	Właściciel oczyszczalni	Projektowana średnia dobową przepustowość	Ilość ścieków (m ³ /dobę)	Stopień wykorzystania oczyszczalni %	Odbiornik ścieków
1.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp z o.o. w Gostyninie	7668	3917	81,6	Rów - Skrwa Lewa
2.	Wojewódzki Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej im prof. Eugeniusza Wilczkowskiego w Gostyninie	392,4	150	38,2	Osetnica

Oprócz ścieków odprowadzanych zorganizowanymi systemami kanalizacyjnymi, duże znaczenie dla zanieczyszczenia wód powierzchniowych ma nieuregulowana gospodarka ściekowa. Rosnąca ilość przyłączy wodociągowych, poprawiająca zdecydowanie warunki sanitarne gospodarstw, sprzyja jednocześnie powstawaniu w znacznie większych ilościach ścieków bytowo-socjalnych. W Gostyninie z sieci wodociągowej korzysta o około 8% więcej ludności niż z sieci kanalizacyjnej.

Tabela 16. Gospodarka komunalna w mieście Gostyninie w 2008 roku (źródło GUS)

Woda dostarczana gospodarstwom domowym (dam ³)	Ilość ścieków (dam ³)	Długość sieci wodociągowej (km)	Korzystający z wodociągu w % ogółu ludności	Długość sieci kanalizacyjnej (km)	Korzystający z kanalizacji w % ogółu ludności
552	672,2	53,5	87,9	46,2	79,9

Niebagatelny wpływ na jakość wód powierzchniowych i podziemnych mają wody opadowe pochodzące z powierzchni szczelnych terenów przemysłowych, składowych, baz transportowych, portów lotniczych, centrów miast, dróg, parkingów, a także z obiektów magazynowych i dystrybucji paliw.

Wody te przed wprowadzeniem do odbiorników powinny być podczyszczane w piaskownikach i separatorach. Niewłaściwa praca tych urządzeń lub ich brak powodują

przedostawanie się zanieczyszczeń do odbiorników. Istotnym problemem miasta jest również brak ujęcia wód opadowych w systemy kanalizacyjne i ich spływ powierzchniowy do wód i do ziemi.

4.2.3. Zanieczyszczenia obszarowe

Poważnym zanieczyszczeniem wód powierzchniowych w powiecie gostynińskim są również zanieczyszczenia obszarowe. Odprowadzanie wód zanieczyszczonych z terenów wiejskich powoduje, że wody rzeczne wpływające na teren miasta Gostynina są już zanieczyszczone związkami biogennymi.

Zanieczyszczenia obszarowe wprowadzane są do cieków wodnych w sposób niezorganizowany, trudny do określenia pomiarowego. Głównym źródłem tych zanieczyszczeń są mineralne i organiczne nawozy stosowane pod uprawy oraz chemiczna ochrona roślin. Transport tych substancji z terenu zlewni odbywa się przez wody roztopowe, opadowe i infiltracyjne na całej długości rzeki. Przyczyną potęgującą to zjawisko w powiecie gostynińskim, głównie w gminach położonych w jego południowo – wschodniej i wschodniej części, jest niekorzystna struktura użytkowania terenu, a zwłaszcza bardzo niski wskaźnik lesistości tego terenu. Powyższy zespół zagrożeń doprowadza do nadmiernego wzbogacenia wód w substancje biogenne. Przeżyźnienie wód powoduje nadmierny rozwój organizmów, a ich masowy rozkład obniża parametry biochemiczne wód.

4.2.4. Melioracje wodne

Istotnym zagrożeniem dla zasobów wód są melioracje. Niewłaściwa eksploatacja urządzeń melioracyjnych jest główną przyczyną pogłębiania się deficytu wody. Jednostronne zabiegi odwadniające prowadzą do uszczuplenia wód dyspozycyjnych w okresie suszy na dużych obszarach. W wyniku postępującego przesuszania i przyspieszonego odpływu, poziom wód gruntowych ulega obniżeniu.

Na terenie miasta Gostynina wykonano melioracje podstawowe i szczegółowe (tabela 16, 17). Za utrzymanie melioracji podstawowych odpowiada WZMiUW, a za szczegółowe właściciele gruntów odnoszący korzyści najczęściej zrzeszeni w spółkach wodnych.

Na terenie miasta występują obiekty małej retencji, które przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 17. Obiekty małej retencji na terenie miasta Gostynina

Rodzaj obiektu	Pojemność retencyjna (tys.m³)	Funkcje obiektu
Jezioro Czarne	300	Wędkarska, ostoja ptaków
Jezioro Kocioł	250	Wędkarsko-rekreacyjna
Jezioro Bratoszewo	bd	Wędkarsko-rekreacyjna
Zalew przy Zamku	bd	Wędkarsko-rekreacyjna
Jezioro „Policyjne”	bd	Wędkarska, ostoja ptaków
Stawy Wałęsy	bd	Wędkarska, ostoja ptaków

Istotnym elementem retencji są stawy, które w istotny sposób zwiększają retencję wody oraz podnoszą walory przyrodnicze i turystyczno – wypoczynkowe. Na terenie miasta istnieją także stawy, które służą do prowadzenia hodowli ryb. Jednym z większych jest Jezioro Dybanka, który ma charakter rybny i rekreacyjny.

Występują tutaj także prywatne, małe oczka wodne służące retencji wody i spełniające warunki rekreacyjno – wędkarskie.

Na rzekach występujących na terenie miasta wybudowano budowle piętrzące, co powodowało sztuczne spiętrzenie wody i utworzenie zbiorników retencyjnych. Zbiorniki te są układami niejednorodnymi i niestabilnymi posiadającymi cechy typowe dla rzek lub jezior.

Tabela 18. Zestawienie ewidencji urządzeń podstawowych na dzień 31.12.2008 r. (WZMiUW – o/Płock Inspektorat w Gostyninie)

	Nr katastralny zlewni			Nr arkusza ewidencyjnego										Książka ewidencyjna urządzeń melioracyjnych i obszarów																							
	MELIORACJE PODSTAWOWE																												użytki zielone wymagające melioracji								
		rzeki		kanały		wały p. powodziowe	STACJE POMP						zbiorniki administrowane przez				budowle							w tym													
		ogółem	w tym uregulowane	ogółem	w tym uszczelnione		długość	obszar chroniony	ilość		obszar odwadniany		wydajność		WZMIUW				inne jednostki	piętrzące i przelewy	wpustowe i spustowe	lewary, syfony, akwedukty	komunikacyjne		przepusty wałowe	progi, stopnie, bystrotoki	rurociagi	ogółem	zagospodarowane	pastwiska kwatrowe	wyłoty do urządzeń podstawowych						
						deszczowniciane			pozostate	deszczowniciane	pozostate	deszczowniciane	pozostate	ilość	powierzchnia	pojemność użytkowa	gwarantowany roczny zasób wody dla																				
Gmina i Miasto Gostynin	31.12.2007	70,680	18,620	0,000										0	0,00	0																			2		
	+													1	38,54	1551																					
	-																																				
	31.12.2008	70,680	18,620	0,000										1	38,54	1551																				2	
	31.12.2008	120,440	59,970	6,800										1	38,54	1551						24														28	

Tabela 19. Ewidencja urządzeń melioracji szczegółowych na dzień 31.12.2008 r. (WZMiUW – o/Płock Inspektorat w Gostyninie)

stan na dzień w latach	Obszar zmeliorowany urządzeniami szczegółowymi i podstawowymi								Melioracje szczegółowe																						
	grunty orne	w tym nawadniany		trwałe użytki zielone	w tym				rowy i ciekiny naturalne		bruzdy w nawodnieniach stokowych	rurociągi z wyjątkiem deszczownianych	groble w systemach nawodnień	budowle na urządzeniach wymienionych w rubr. 10 do 14						sieć drenarska z budowlami				stawy rybne							
		ogółem	w tym		ściekami i gnojowicą	ogółem	w tym	łęki	zagospodarowane	ogółem				w tym	ogółem	zastawki, wpusty, przepusto-zastawki	lewary, akwedukty, syfony	progi, stopnie, bystrotoki	przepusty, mostki, brody	studzienki	powierzchnia	w tym		studzienki drenarskie	wyloty ze zbieraczy	ilość	powierzchnia	długość ogółem	budowle wpustowe, spustowe		
																						grunty orne	drenowanie rurociągami PCV							ha	m
ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha	km	km	km	m	m	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	ha	ha	ha	szt.	szt.	szt.	ha	m	szt.					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29			
miasto Gostynin	31.12.07	48	-	-	10	-	-	-	10	4,4	-	-	-	-	23	-	-	-	23	-	13	13	-	13	1	-	-	-			
	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	31.12.08	48	-	-	10	-	-	-	10	4,4	-	-	-	-	23	-	-	-	23	-	13	13	-	13	1	-	-	-			

4.2.5. Inne zagrożenia wód

Duże znaczenie dla poprawy jakości wód powierzchniowych w mieście Gostyninie ma właściwie prowadzona gospodarka odpadami. Składowanie odpadów powinno odbywać się w sposób kontrolowany w przygotowanych do tego odpowiednich miejscach tak, aby sposób ich unieszkodliwiania miał jak najmniejszy wpływ na środowisko.

Istotny problem w zakresie gospodarki odpadami stanowią dzikie wysypiska. Odpady tam gromadzone pochodzą często z gospodarstw domowych i zawierają w swym składzie odpady niebezpieczne. Wymywane z odpadów zanieczyszczenia dostają się bezpośrednio do wód lub spływają z powierzchni zanieczyszczonych.

Na terenie powiatu gostynińskiego poważny źródło zanieczyszczenia wód stanowi dobrze rozwinięta baza turystyczno-rekreacyjna. Liczni turyści pozostawiają po sobie stert odpadów zarówno na brzegach jezior jak i w samych jeziorach. Zdarzają się również przypadki mycia pojazdów, naczyń i wylewanie ścieków do jezior i rzek.

4.3. Odpady

Wytwarzane w wyniku działalności gospodarczej oraz w związku z bytowaniem człowieka odpady są jedną z najistotniejszych przyczyn zagrożenia środowiska wpływając negatywnie niemal na wszystkie jego komponenty.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach (tekst jednolity Dz. U. z 2007 nr 39, poz. 251, z późn. zm.) definiuje odpady jako *każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii, określonych w załączniku nr 1 do ustawy, których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany*.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 roku w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2001 nr 112, poz. 1206) odpady w zależności od źródła ich powstania dzieli się na:

- odpady z sektora gospodarczego, zwane odpadami przemysłowymi (grupy od 01 do 19),
- odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie (grupa 20).

Odpady komunalne

W Gostyninie w 2008 r. zebrano 3468,19 Mg odpadów komunalnych, w tym 3293,43 stanowiły odpady zmieszane. Odpady zbierane są głównie w systemie pojemnikowym i odbierane są przez uprawnionych odbiorców. Zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych (w tym selektywną zbiórką odpadów) objętych jest 90% mieszkańców.

Odpady komunalne są w większości składowane na składowiskach odpadów w Kobiernikach powiat płocki. Odpady wysegregowane z odpadów komunalnych „u źródła” stanowią jedynie 5,0% wszystkich zebranych odpadów komunalnych. Są to głównie surowce wtórne zebrane w wyniku selektywnej zbiórki odpadów. W niewielkich ilościach wysegregowane zostały odpady zużytego sprzętu elektrycznego oraz elektronicznego.

Opady z sektora gospodarczego

Głównym źródłem powstawania odpadów z sektora gospodarczego jest przemysł i usługi, w przypadku odpadów niebezpiecznych również służba zdrowia. W Gostyninie w 2008 r. wytworzono 4 648,2 Mg. Największą ilość odpadów stanowiły ustabilizowane komunalne osady ściekowe (190805) oraz metale żelazne (160117). Odpady przemysłowe poddawane były odzyskowi oraz unieszkodliwianiu.

Tabela 20. Wykaz największych wytwórców odpadów na terenie miasta Gostynina w 2008 roku (dane WSO)

Lp.	Nazwa posiadacza	Kody odpadów	Ilość Mg/rok
1.	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. ul. Bagnista 5, 09-500 Gostynin*	100101, 130208*, 160107*, 160213*, 190801, 190802, 190805	2 717,5
2.	ELGO LIHTING INDUSTRIEES S.A. ul. Kutnowska 98, 09-500 Gostynin	070213, 080118, 120101, 120103, 130208*, 150101, 150202, 150203, 170401, 170402, 170405 , 180103*	355,7
3.	„SAMTRANS” Remigiusz Walczak	130208*, 160103, 160107*, 160113*, 160117, 160118, 160119, 160120, 160601*	255,1
4.	Kutnowskie Zakłady Drobiarskie, Zakład Wylęgu Drobiu Gostynin ul. Bierzewicka 66, 09-500 Gostynin	020102, 16 0213	241,7

Luty 2010 r.

Lp.	Nazwa posiadacza	Kody odpadów	Ilość Mg/rok
5.	<i>HW PIETRZAK HOLDING Sp. z o.o. o/Gostynin ul. Kolejowa 21, 09-500 Gostynin</i>	<i>120199, 130205*, 130208*, 150507*, 15020*, 160213*160601*</i>	2 635,8
6.	<i>Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o .ul. Kolejowa 42, 09-500 Gostynin</i>	<i>100182</i>	2 609,0

- dane zaznaczone kursywą są wartościami uzyskanymi w 2007 r. (w bazie brak danych za rok 2008)

Na podstawie analizy stanu aktualnego w zakresie gospodarki odpadami prowadzonej w mieście Gostyninie określono bieżące problemy i wskazano słabe strony funkcjonowania systemu. Główne problemy to:

- na składowiska odpadów trafia większość wytworzonych w mieście odpadów komunalnych bez jakiegokolwiek ich przetwarzania,
- nie w pełni wdrożono zintegrowanego systemu zbiórki odpadów, jednak stopień realizacji założonego celu jest wysoki i wynosi 90%,
- nadal nie wszyscy mieszkańcy objęci są selektywną zbiórką odpadów komunalnych,
- nie udało się stworzyć międzygminnego systemu segregacji, kompostowania i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- nie istnieje system zbierania i unieszkodliwiania odpadów biodegradowalnych oraz odpadów budowlanych,
- nadal na składowiska odpadów trafiają odpady niebezpieczne,
- funkcjonujący system zbierania odpadów opakowaniowych nie w pełni pozwala na zrealizowanie zakładanych poziomów odzysku,
- na terenie miasta brak zorganizowanych punktów zbierania odpadów niebezpiecznych wysegregowanych z odpadów komunalnych oraz opon samochodowych,
- nie rozwiązana jest gospodarka osadami ściekowymi,
- pomimo funkcjonującego prawodawstwa w zakresie zbierania i recyklingu odpadów wyeksploatowanych pojazdów pewna ilość pojazdów lub wymontowane z nich części trafiają poza wyznaczone jednostki zajmujące się zbieraniem i demontażem pojazdów (tzw. „szara strefa”).

Szczegółowym rozwinięciem Programu ochrony środowiska dla Miasta Gostynina jest „Plan gospodarki odpadami dla Miasta Gostynina na lata 2010-2013 z uwzględnieniem lat 2014-2017 (aktualizacja)”.

4.4. Hałas

Hałas jest zanieczyszczeniem środowiska charakteryzującym się mnogością źródeł i powszechnością występowania. Ze względu na środowisko występowania możemy dokonać podziału hałasu na trzy podstawowe grupy:

- hałas w przemyśle (przemysłowy),
- hałas w pomieszczeniach mieszkalnych, użyteczności publicznej i terenach wypoczynkowych (komunalny),
- hałas od środków transportu (komunikacyjny).

Źródła hałasu ze względu na obszar ich występowania można sklasyfikować w dwóch grupach:

- źródła pojedyncze np. środki komunikacji, transportu i produkcji w obiektach i na zewnątrz,
- źródła zgrupowane na określonej przestrzeni np. drogi lotniska, dworce, zajezdnie, stacje rozrządowe, obiekty przemysłowe, rozrywkowe, sportowe.

Dominujący wpływ na klimat akustyczny środowiska ma hałas komunikacyjny. Istotną rolę w kształtowaniu hałasu komunikacyjnego odgrywa: natężenie ruchu pojazdów, ich moc akustyczna oraz rodzaj, stan i układ dróg.

Ważnymi czynnikami wpływającymi na klimat akustyczny wokół szlaków komunikacyjnych jest zagospodarowanie otoczenia oraz zastosowane rozwiązania techniczne i budowlane. Istotny jest również stan nawierzchni drogowej. Duży wpływ na systematyczny wzrost uciążliwości hałasowej ma wpływ wzrastająca ilość samochodów i to dotyczy również miasta Gostynina. Bardzo często są to pojazdy stare, przywożone z krajów Wspólnoty Europejskiej, przestarzałe technologicznie i o złym stanie technicznym.

Kolejnym istotnym źródłem hałasu, które wpływa na kształtowanie lokalnego klimatu akustycznego jest hałas przemysłowy.

Poziomy hałasów przemysłowych kształtują się w sposób indywidualny dla każdego obiektu i zależą od zbioru maszyn i urządzeń hałasotwórczych, izolacyjności obudowy hal przemysłowych oraz prowadzonego procesu technologicznego.

Głównym źródłem hałasu przemysłowego występującym na terenie Gostynina, posiadającym decyzję o dopuszczalnym poziomie hałasu przenikającym do środowiska i kontrolowanymi przez WIOŚ jest *ELGO Lighting Industries S.A* w Gostyninie, w którym zainstalowane są następujące urządzenie wytwarzające hałas: wentylatory, operatorownia.

Na podstawie przeprowadzonych pomiarów można przykładowo podać, że przeciętny poziom emisji dźwięku dla niektórych urządzeń hałasotwórczych wynosi:

- sprężarki - od 72 do 98 dB,
- pompownie - od 61 do 80 dB,
- wentylatory - od 62 do 95 dB,
- skraplacze - od 67 do 73 dB,
- kotłownie - od 66 do 82 dB.

Oprócz wymienionych źródeł hałasu na terenie miasta spotykamy również inne obiekty emitujące hałas do środowiska, jednak obiekty te nie posiadają decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu i nie są więc kontrolowane przez służby ochrony środowiska w tym zakresie. Istotnym problemem jest wzrost liczby obiektów o charakterze usługowym i handlowym lokalizowanych w pobliżu zabudowy mieszkaniowej i jednocześnie stwarzających wysoką uciążliwość akustyczną dla mieszkańców. Zakłady przemysłowe i warsztaty usługowe są źródłami hałasu o ograniczonym zasięgu oddziaływania, wpływają one na warunki klimatu akustycznego, jednakże wpływ ten ma charakter lokalny. Takie stacjonarne źródła hałasu mogą jednak powodować uciążliwości dla osób zamieszkujących w ich najbliższym sąsiedztwie i podlegają ciągłej presji tego zjawiska.

4.5. Promieniowanie elektromagnetyczne

Promieniowanie elektromagnetyczne towarzyszy człowiekowi od początku jego istnienia i do niedawna pochodziło głównie z naturalnych źródeł jakimi są Ziemia, Słońce i Wszechświat, a także z naturalnych wyładowań elektrycznych którymi są pioruny. Do sztucznych źródeł pola elektromagnetycznego, a także statycznego pola elektrycznego i magnetycznego, które

towarzyszą nam w życiu codziennym, należą: odbiorniki TV i monitory komputerowe, kuchenki mikrofalowe, telefony bezprzewodowe i komórkowe, bramki w przejściach sklepów, pralki, lodówki, suszarki do włosów, aparaty CB-radio, pociągi, tramwaje, samochody, anteny nadawcze radiostacji, radary, linie energetyczne wysokiego napięcia, urządzenia przemysłowe, jak np. piece indukcyjne, piece łukowe, zgrzewarki do folii, stanowiska do naprawy TV i monitorów komputerowych itd. Szczególnie powszechnym obecnie źródłem promieniowania elektromagnetycznego są stacje bazowe telefony komórkowe.

Źródłem pól elektromagnetycznych są także linie elektryczne i urządzenia elektroenergetyczne. Na terenie miasta znajdują się dwa Główne Punkty Zasilania, które transformują napięcie 110/15 kV. Przez obszar miasta przebiegają linie elektroenergetyczne 110 kV. Uciążliwość linii mieści się w strefach ochronnych, których maksymalny zasięg wynosi: 12 m dla linii 110 kV licząc od osi skrajnych przewodów.

W mieście są cztery stacje bazowe telefonii komórkowej.

Urządzenia stacji emitują pola elektromagnetyczne o częstotliwościach 890 - 960 MHz. Wspomniane pola są wypromieniowywane na bardzo dużych wysokościach, w miejscach niedostępnych dla ludzi. Dodatkowo teren wokół stacji jest wydzielony i ogrodzony.

4.6. Poważne awarie

Pod pojęciem poważnych awarii rozumiemy zdarzenia, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Potencjalne zagrożenia wystąpieniem awarii stwarzają:

- transport materiałów i substancji niebezpiecznych głównie na drogach krajowych, wojewódzkich i powiatowych,
- magazynowanie materiałów i substancji niebezpiecznych.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dn. 9 kwietnia 2002 r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje

o zaliczeniu go do zakładów o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych (Dz.U.58 poz.533 ze zmianami) na terenie miasta nie zlokalizowano zakładów zaliczanych do zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych.

Istotnym zagrożeniem możliwością wystąpienia awarii przemysłowych są rurociągi przesyłające ropę naftową i produkty naftowe z PKN ORLEN w Płocku.

Drogami: krajową, wojewódzkimi i transportem kolejowym przewożone są substancje niebezpieczne, co w przypadku wystąpienia wypadków drogowych może spowodować zanieczyszczenie środowiska oraz zagrożenie dla ludzi.

Jednym z przyczyn wystąpienia poważnych awarii są pożary. Najczęściej występują one w rolnictwie, w lokalnych zakładach produkcyjno - usługowych oraz w lasach. Pożary w pewnych grupach obiektów ulegają sezonowemu nasileniu. W okresie wczesnowiosenny i letni wzrasta liczba pożarów na obszarach leśnych i nieużytkach.

Innymi zagrożeniami, które mogą wystąpić na terenie Gostynina są huragany, burze oraz gwałtowne opady atmosferyczne.

4.7. Gospodarka energią

Globalne problemy ekologiczne świata – niekorzystne i zbyt szybkie zmiany klimatu, zakwaszenie opadów atmosferycznych oraz degradacja chemiczna gleb związane są ze wzrostem emisji dwutlenku węgla, dwutlenku siarki, tlenków azotu. Głównym antropogenicznym źródłem emisji tych gazów jest spalanie paliw, głównie dla celów energetycznych. Poziom zużycia energii jest stymulowany przez przemysł i gospodarstwa domowe. Relatywnie wysoki udział Polski w emisji gazów cieplarnianych ma swoje źródło w strukturze wykorzystywanych nośników energii. Mimo, że w ostatnich latach uległa ona istotnej poprawie, to jednak wciąż jeszcze dominującym pierwotnym źródłem energii jest węgiel kamienny.

Biorąc pod uwagę niepokojące informacje naukowców na temat zmian klimatu, ważne jest, aby podejmować działania mające na celu zwiększenie efektywności wykorzystywania surowców energetycznych, głównie poprzez zmniejszenie energochłonności procesów produkcyjnych, zmianę struktury zużywanych paliw i przyjazne środowisku zachowanie

konsumenckie (poprawa efektywności energetycznej, stosowanie źródeł energii przyjaznych środowisku). Pożądanym jest także wzrost produkcji energii ze źródeł odnawialnych oraz bezemisyjnych.

Problemy te charakterystyczne są także dla miasta Gostynina. Nakłada się na nie jeszcze problem emisji zanieczyszczeń z procesów spalania w sektorze komunalno-bytowym, gdzie głównie ze względu na wysokie ceny oleju opałowego i brak szerokiego dostępu do sieci gazowych, w ogrzewaniu przeważa jako paliwo węgiel kamienny. W efekcie w sezonie grzewczym następuje wzrost emisji pyłowo-gazowej na terenach zabudowy mieszkaniowej nie podłączonej do ogólnych systemów ciepłowniczych.

Sporą wagę przywiązuje się do technologii energooszczędnych w przemyśle i sektorze komunalnym. Dotyczy to nowoczesnych technologii produkcyjnych, w budownictwie i gospodarce komunalnej. Coraz bardziej popularna staje się termomodernizacja budynków wykonanych w latach poprzednich.

Stopień zgazyfikowania miasta jest niski. Z sieci gazowej korzysta jedynie 2,2% mieszkańców Gostynina. Obejmuje ona gazociągi i urządzenia rozdzielcze, redukcyjne i pomiarowe.

Tabela 21. Gazyfikacja w Gostyninie w 2008 r. (dane GUS)

Sieć gazowa		
długość czynnej sieci ogółem w m	m	37 960
długość czynnej sieci przesyłowej w m	m	0
długość czynnej sieci rozdzielczej w m	m	37 690
czynne połączenia do budynków	szt	193
odbiorcy gazu	gosp.dom.	252

Na terenie miasta występują dość dogodne warunki do produkcji energii cieplnej z wykorzystaniem promieniowania słonecznego przez kolektory cieczowe lub próżniowe. Kolektory słoneczne mogą być wykorzystywane do podgrzewania wody i powietrza w domkach jednorodzinnych.

Duże nadzieje w rozwoju niekonwencjonalnych źródeł energii stanowią źródła geotermalne. Powiat gostyniński należy do obszaru występowania wód geotermalnych wyróżnionego jako okręg grudziądzko-warszawski. Jest to rozległa struktura o dużych zasobach energetycznych, gdyż zakres temperatur w złożu waha się od 20 do 60°C. W rejonach samego miasta

Gostynina wody geotermalne występują w skałach jury i kredy wykazując korzystne cechy dla ich wykorzystania dla celów ciepłowniczych. Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych jest jednym z głównych kierunków rozwoju miasta.

Tabela 22. Elektryfikacja w Gostyninie w 2008 roku (dane GUS)

Energia elektryczna w gospodarstwach domowych w miastach		
odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu	szt	7 352
zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu	MW*h	13 243

5. WNIOSKI Z DIAGNOZY STANU ŚRODOWISKA

W następstwie przeprowadzonej oceny stanu środowiska w poszczególnych jego elementach sformułowano wspólne, strategiczne czynniki, które uznano za ważne dla miasta Gostynina przy określaniu celów, kierunków i przedsięwzięć programowych.

Tabela 23. Uwarunkowania wewnętrzne miasta Gostynina

Mocne strony	Słabe strony
Zasoby jakościowe wód	
- duże zasoby wód podziemnych, - duże zasoby wód jeziornych w sąsiedztwie miasta, - obecność wód geotermalnych	- brak izolacji poziomu czwartorzędowego stanowiącego źródło zaopatrzenia w wodę mieszkańców i działalności gospodarczych, - niska jakość wód powierzchniowych, - podatność jezior na degradację
Gospodarka wodno-ściekowa	
- wysoki stopień zwodociągowania miasta, - wysoki stopień skanalizowania miasta	- około 20% miasta nie posiada kanalizacji sanitarnej, - nieprawidłowa gospodarka wodami opadowymi

Mocne strony	Słabe strony
Zasoby przyrody i krajobrazu	
– wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe w sąsiedztwie miasta, – objęcie ochroną prawną 95,7 ha powierzchni miasta, – zasobność w faunę i florę	– nadal istnieje potrzeba tworzenia obszarów zieleni na terenie miasta
Powierzchnia ziemi	
– niski stopień degradacji powierzchni miasta, – dobre warunki geotechniczne	– przewaga gleb niskich klas bonitacyjnych – zaniechanie rekultywacji składowiska odpadów w Gostyninie
Powietrze	
– dobra jakość powietrza, – dostępność paliw ekologicznych, – duże zasoby wód geotermalnych	– niekorzystna struktura paliw w systemach grzewczych, szczególnie w gospodarstwach indywidualnych
Gospodarka odpadami	
– rozwijanie systemów zbiórki odpadów i objęcie systemem zbierania odpadów komunalnych coraz większej liczby mieszkańców, – rozwój i tworzenie nowych zakładów zajmujących się gospodarką odpadami	– składowanie jako dominujący sposób gospodarowania odpadami komunalnymi, – słabo rozwinięta selektywna zbiórka odpadów, – brak spójnego systemu gospodarowania odpadami biodegradowalnymi, budowlanymi, niebezpiecznymi wysegregowanymi z odpadów komunalnych
Gospodarka zasobami środowiska	
– wykształcona kadra zatrudniona w administracji samorządowej, – możliwość kształcenia na rzecz zrównoważonego rozwoju, – możliwość pozyskiwania funduszy na ochronę środowiska	– niewystarczająca świadomość ekologiczna mieszkańców, – niski budżet Miasta, – brak pełnego monitoringu środowiska

Tabela 24. Uwarunkowania zewnętrzne Gostynina

Szanse	Zagrożenia
- integracja europejska i wpływ środków UE, - regulacje prawne zobowiązujące do podniesienia jakości środowiska, - postęp techniczny, - korzystne warunki do wdrażania programów rolno-środowiskowych, - zainteresowanie turystów terenami cennymi przyrodniczo, - popyt na żywność produkowaną metodami ekologicznymi, - możliwość udziału w programach edukacyjnych podnoszących świadomość ekologiczną społeczeństwa.	- niewystarczająca świadomość ekologiczna decydentów i społeczeństwa, - brak spójnych rozwiązań instytucjonalnych w zakresie ochrony środowiska, - ciągła zmiana przepisów prawa ekologicznego, - transport przez miasto substancji niebezpiecznych, - napływ zanieczyszczeń z terenów ościennych, - słaba współpraca z sąsiednimi gminami.

6. KLUCZOWE PROBLEMY EKOLOGICZNE WYMAGAJĄCE ROZWIĄZANIA

- **Niewystarczający stopień skanalizowanie miasta**

Pomimo wysokiego stopnia skanalizowania miasta (około 80% mieszkańców korzysta z kanalizacji sanitarnej) wciąż istnieją rejony miasta nie posiadające sieci kanalizacji sanitarnej i wód opadowych.

- **Niska jakość wód w rzekach i jeziorach**

Wody powierzchniowe na terenie miasta są średnio lub znacznie zanieczyszczone. Stan wód jezior zlokalizowanych w mieście i okolicy uległ pogorszeniu. W celu poprawy jakości wód należy podjąć działania prowadzące do ograniczenia dopływu zanieczyszczeń ze źródeł punktowych oraz obszarowych. Ważnym zadaniem jest rozwój sieci kanalizacji sanitarnej i opadowej.

- **Brak spójnego systemu gospodarowania odpadami**

Gospodarka odpadami komunalnymi w mieście wymaga podjęcia działań w kierunku zmniejszenia ilości odpadów komunalnych deponowanych na składowiskach oraz redukcji składowanych odpadów biodegradowalnych. Nie w pełni wdrożono zorganizowany system gospodarki odpadami. Wciąż niewielka ilość odpadów zbierana jest selektywnie (około 5%). Nadal brak jest systemu zbierania odpadów biodegradowalnych, budowlanych, niebezpiecznych wysegregowanych z odpadów komunalnych, medycznych.

- **Lokalne zanieczyszczenie powietrza przez źródła powierzchniowe**

Pomimo zaklasyfikowania powiatu gostynińskiego do strefy A, tj. terenów, na których nie występują przekroczenia wartości dopuszczalnych, lokalnie występuje pogorszenie jakości powietrza. Dotyczy to głównie osiedli domów jednorodzinnych opalanych węglem kamiennym oraz miejsc lokalizacji oczyszczalni ścieków i innych obiektów. W tej sytuacji priorytetowym działaniem jest zmiana stosowanego paliwa na źródła alternatywne tj. gaz ziemny, olej opałowy, energię wiatrową lub geotermalną.

- **Występowanie uciążliwości komunikacyjnej**

Nadal na terenie miasta zlokalizowane są drogi wymagające poprawy nawierzchni. Złe nawierzchnie dróg, zły stan pojazdów oraz wzmożony ruch komunikacyjny powodują dyskomfort mieszkańców. Ważną inwestycją powodującą ograniczenie ruchu komunikacyjnego w mieście było wybudowanie „dużej obwodnicy” miasta Gostynina.

7. ZARZĄDZANIE PROGRAMEM

Zarządzanie „Programem Ochrony Środowiska” powinno być realizowane zgodnie z kompetencjami i obowiązkami podmiotów zarządzających (administracji rządowej, samorządowej) w układzie odpowiednim do poziomu (województwo, powiat, gmina, jednostki gospodarcze).

Reforma ustrojowa państwa oraz zmiany prawa ekologicznego spowodowała znaczące zmiany w strukturze organizacyjnej ochrony środowiska. Struktura ta jest obecnie niezwykle złożona. Generalnie funkcjonuje na 4 poziomach: centralnym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Odrębnie działają sieci branżowe. Nowy podział kompetencji wprowadzony z dniem 1 stycznia 1999 r., a następnie zmieniony nowymi regulacjami prawa ekologicznego i ustawami kompetencyjnymi, stanowi dużą uciążliwość zarówno dla administracji publicznej, jak i dla wszystkich stron biorących udział w działaniach podejmowanych na rzecz ochrony środowiska.

Struktura organizacyjna ochrony środowiska nie ma charakteru hierarchicznego. Składają się na nią odrębne i niezależne od siebie organy rządowe i samorządowe, rządowa administracja zespolona i niezespolona, a dany szczebel administracji realizuje w zasadzie tylko te zadania, których nie można realizować na szczeblu niższym.

Starosta Gostyniński jest decydem w ochronie środowiska wydającym decyzje dla przedsięwzięć, które są klasyfikowane jako przedsięwzięcia potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (spis decyzji poniżej), sprawującym nadzór nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa, spółkami wodnymi, racjonalną gospodarką łowiecką, ochroną przyrody, realizujący zadania z zakresu edukacji ekologicznej.

Rodzaje decyzji środowiskowych, które wydaje starosta:

- pozwolenie na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza,
- decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu,
- pozwolenie zintegrowane,
- pozwolenie wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód,
- pozwolenie wodnoprawne na wykonanie urządzeń wodnych,
- pozwolenie wodnoprawne na rolnicze wykorzystanie ścieków, w zakresie nieobjętym zwykłym korzystaniem z wód,
- pozwolenie wodnoprawne na wprowadzenie do urządzeń kanalizacyjnych ścieków zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego,
- pozwolenie wodnoprawne na długotrwałe obniżenie zwierciadła wody podziemnej,
- pozwolenie wodnoprawne na odwadnianie obiektów lub wykopów budowlanych oraz zakładów górniczych,

- pozwolenie wodnoprawne na wydobywanie kamienia, żwiru, piasku, innych materiałów oraz ich składowanie,
- pozwolenie na wytwarzanie odpadów,
- decyzja zatwierdzające programy gospodarki odpadami niebezpiecznymi,
- decyzje na prowadzenie działalności w zakresie odzysku, unieszkodliwiania, zbierania i transportu odpadów,
- koncesje na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin pospolitych (bez użycia materiałów wybuchowych i na powierzchni nie przekraczającej 2 ha i przewidywanym rocznym wydobyciu nie przekraczającym 20 000 m³,
- sprawuje nadzór nad lasami nie będącymi własnością Skarbu Państwa

Starosta odgrywa istotną rolę w kształtowaniu polityki ekologicznej powiatu oraz w edukacji ekologicznej.

Burmistrz pełni bardzo ważną funkcję w dziedzinie ochrony środowiska na szczeblu samorządowym. Dotyczy ona przede wszystkim planowania przestrzennego oraz spraw powiązanych z korzystaniem ze środowiska przez osoby fizyczne nie będące przedsiębiorcami.

Rodzaje zezwoleń środowiskowych, które wydaje Burmistrza:

- decyzje o uwarunkowaniach środowiskowych,
- decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (decyzja ta stanowi – obok miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego - podstawowy instrument, poprzez który organ gminy może regulować wiele zagadnień lokalnych, w tym sprawy ochrony środowiska. Jest to zatem decyzja o bardzo szerokim spektrum regulacji, jednak umieszczono ją tutaj wśród decyzji środowiskowych z uwagi na jej wagę w tej dziedzinie),
- zezwolenie na usunięcie drzew lub krzewów z terenu nieruchomości,
- zezwolenie na prowadzenie przez przedsiębiorców działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości,
- zezwolenie na prowadzenie przez przedsiębiorców działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych,
- decyzja w sprawie zatwierdzenia ugody zawartej między właścicielami gruntów w sprawie zmiany stanu wody na gruntach,

- decyzje nakazujące usunięcie odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania.

Bardzo istotną rolę w zarządzaniu Programem odgrywają inne organy administracji rządowej i samorządowej, w tym: Marszałek Województwa Mazowieckiego, Wojewoda Mazowiecki, Generalny i Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska oraz z Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie.

8. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA PROGRAMU

8.1. Polityka ekologiczna państwa

Rada Ministrów w dniu 16.12.2008 r. przyjęła projekt *Polityki ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016*. Dokument w dniu 22.05.2009 r. został przyjęty przez Sejm RP i stał się obowiązującym dokumentem strategicznym resortu środowiska.

Naczelną zasadą „Polityki ekologicznej państwa” jest zasada zrównoważonego rozwoju, która powinna być realizowana poprzez wdrażanie zasad pomocniczych i uzupełniających.

Cele Polityki ekologicznej państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do 2016 roku zostały sprecyzowane w 3 grupach zagadnień:

1. kierunków działań systemowych,
2. ochrony zasobów naturalnych,
3. poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego

Cele średniookresowe do 2016 r. uwzględniają:

1. Kierunki działań systemowych

- **Uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych**

Głównym celem strategicznym jest doprowadzenie do sytuacji, w której projekty dokumentów strategicznych wszystkich sektorów gospodarki będą, zgodnie z obowiązującym

w tym zakresie prawem, poddawane procedurze oceny oddziaływania na środowisko i wyniki tej oceny będą uwzględniane w ostatecznych wersjach tych dokumentów.

– **Aktywizacja rynku na rzecz ochrony środowiska**

Głównym celem jest uruchomienie takich mechanizmów prawnych, ekonomicznych i edukacyjnych, które prowadziłyby do rozwoju proekologicznej produkcji towarów oraz do świadomych postaw konsumenckich zgodnie z zasadą rozwoju zrównoważonego. Działania te powinny objąć pełną internalizację kosztów zewnętrznych związanych z presją na środowisko.

– **Zarządzanie środowiskiem**

Celem podstawowym jest jak najszersze przystępowanie do systemu EMAS, rozpowszechnianie wiedzy wśród społeczeństwa o tym systemie i tworzenie korzyści ekonomicznych dla firm i instytucji będących w systemie.

– **Udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska**

Głównym celem jest podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, zgodnie z zasadą „myśl globalnie, działaj lokalnie” prowadzącą do:

– **Rozwój badań i postęp techniczny**

Głównym celem jest zwiększenie roli polskich placówek badawczych we wdrażaniu ekoinnowacji w przemyśle oraz w produkcji wyrobów przyjaznych dla środowiska oraz doprowadzenie do zadowalającego stanu systemu monitoringu środowiska.

– **Odpowiedzialność za szkody w środowisku**

Celem polityki ekologicznej jest stworzenie systemu prewencyjnego, mającego na celu zapobieganie szkodom w środowisku i sygnalizującego możliwość wystąpienia szkody. W przypadku wystąpienia szkody w środowisku koszty naprawy muszą w pełni ponieść jej sprawcy.

– **Aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym**

W perspektywie średniookresowej jest konieczne przywrócenie właściwej roli planowania przestrzennego na obszarze całego kraju, w szczególności dotyczy to miejscowych planów

zagospodarowania przestrzennego, które powinny być podstawą lokalizacji nowych inwestycji.

2. Ochrona zasobów naturalnych

– Ochrona zasobów naturalnych

Podstawowym celem jest zachowanie bogatej różnorodności biologicznej polskiej przyrody na różnych poziomach organizacji: na poziomie wewnątrzgatunkowym (genetycznym), gatunkowym oraz ponadgatunkowym (ekosystemowym), wraz z umożliwieniem zrównoważonego rozwoju gospodarczego kraju, który w sposób niekonfliktowy współistnieje z różnorodnością biologiczną.

– Ochrona i zrównoważony rozwój lasów

W perspektywie średniookresowej zakłada się dalsze prace w kierunku racjonalnego użytkowania zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego. Oznacza to rozwijanie idei trwale zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej.

– Racjonalne gospodarowanie zasobami wody

Głównym celem jest racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych w taki sposób, aby uchronić gospodarkę narodową od deficytów wody i zabezpieczyć przed skutkami powodzi oraz zwiększenie samofinansowania gospodarki wodnej. Naczelnym zadaniem będzie dążenie do maksymalizacji oszczędności zasobów wodnych na cele przemysłowe i konsumpcyjne, zwiększenie retencji wodnej oraz skuteczna ochrona głównych zbiorników wód podziemnych przed zanieczyszczeniem.

– Ochrona powierzchni ziemi

Głównymi celami średniookresowymi dla ochrony powierzchni ziemi, a w szczególności dla ochrony gruntów użytkowanych rolniczo jest:

- rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami rozwoju zrównoważonego,
- przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przez czynniki antropogeniczne,

- zwiększenie skali rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych, przywracając im funkcję przyrodniczą, rekreacyjną lub rolniczą.

– **Gospodarka zasobami geologicznymi**

Podstawowym celem jest racjonalizacja zaopatrzenia ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny i wodę z zasobów podziemnych oraz otoczenia ich ochroną przed ilościową i jakościową degradacją

3. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego

Środowisko a zdrowie

Celem działań w obszarze zdrowia środowiskowego jest dalsza poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia oraz skuteczny nadzór nad wszystkimi w kraju instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami awarii przemysłowych powodujących zanieczyszczenie środowiska.

Jakość powietrza

Najważniejszym zadaniem będzie dążenie do spełnienia przez RP zobowiązań wynikających z Traktatu Akcesyjnego oraz z dwóch dyrektyw unijnych. Z Dyrektywy LCP wynika, że emisja z dużych źródeł energii, o mocy powyżej 50 MWc, już w 2008 r. nie powinna być wyższa niż 454 tys. ton dla SO₂ i 254 tys. ton dla NO_x.

Limity te dla 2010 r. wynoszą dla SO₂ - 426 tys., dla NO_x - 251 tys. ton, a dla roku 2012 wynoszą dla SO₂ - 358 tys. ton, dla NO_x - 239 tys. ton. Trzeba dodać, że są to limity niezwykle trudne do dotrzymania dla kotłów spalających węgiel kamienny lub brunatny nawet przy zastosowaniu instalacji odsiarczających gazy spalinowe. Podobnie trudne do spełnienia są normy narzucone przez Dyrektywę CAFE, dotyczące pyłu drobnego o granulacji 10 mikrometrów (PM₁₀) oraz 2,5 mikrometra (PM_{2,5}). Do roku 2016 zakłada się także całkowitą likwidację emisji substancji niszczących warstwę ozonową przez wycofanie ich z obrotu i stosowania na terytorium Polski.

Ochrona wód

Do końca 2015 r. Polska powinna zapewnić 75% redukcji całkowitego ładunku azotu i fosforu w ściekach komunalnych kończąc krajowy program budowy oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnych dla wszystkich aglomeracji powyżej 2 000 RLM. Osiągnięcie tego celu będzie oznaczało przywrócenie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych w całym kraju, a także realizację Bałtyckiego Programu Działań dotyczącego walki z eutrofizacją wód Bałtyku. Naczelnym celem polityki ekologicznej Polski w zakresie ochrony zasobów wodnych jest utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód, w tym również zachowanie i przywracanie ciągłości ekologicznej cieków. Ten długofalowy cel powinien być zrealizowany do 2015 r. tak, jak to przewiduje dla wszystkich krajów Unii Europejskiej Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/WE, natomiast w polskim prawodawstwie ustawa - Prawo wodne. Cel ten będzie realizowany przez opracowanie dla każdego wydzielonego w Polsce obszaru dorzecza planu gospodarowania wodami oraz programu wodno-środowiskowego kraju. W tych dokumentach planistycznych zawarte będą między innymi informacje na temat działań, które należy podjąć w terminie do końca 2012 r., aby móc osiągnąć zakładane cele środowiskowe. Plany gospodarowania wodami opracowane zostaną do grudnia 2009 r. Dokumenty te, zgodnie z ustawą - Prawo wodne, zatwierdzone są przez Radę Ministrów.

Gospodarka odpadami

Celami średniokresowymi w zakresie gospodarki odpadami są:

- utrzymanie tendencji oddzielenia ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju (mniej odpadów na jednostkę produktów, mniej opakowań, dłuższe okresy życia produktów itp.),
- znaczne zwiększenie odzysku energii z odpadów komunalnych w sposób bezpieczny dla środowiska,
- zamknięcie wszystkich składowisk, które nie spełniają standardów UE i ich rekultywacja,

- sporządzenie spisu zamkniętych oraz opuszczonych składowisk odpadów wydobywczych, wraz z identyfikacją obiektów wpływających znacząco na środowisko (obowiązek wynikający z dyrektywy 2006/21/WE oraz ustawy z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (Dz. U. Nr 138, poz. 865),
- eliminacja kierowania na składowiska zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych baterii i akumulatorów,
- pełne zorganizowanie krajowego systemu zbierania wraków samochodów i demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- takie zorganizowanie systemu preselekcji sortowania i odzysku odpadów komunalnych, aby na składowiska nie trafiało ich więcej niż 50% w stosunku do odpadów wytworzonych w gospodarstwach domowych.

Oddziaływanie hałasu i pól elektromagnetycznych

Celem średniokresowym w zakresie ochrony przed hałasem jest dokonanie wiarygodnej oceny narażania społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe.

Podobny jest też cel działań związanych z zabezpieczeniem społeczeństwa przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych.

Substancje chemiczne w środowisku

Średniokresowym celem polityki ekologicznej w odniesieniu do chemikaliów jest stworzenie efektywnego systemu nadzoru nad substancjami chemicznymi dopuszczonymi na rynek, zgodnego z zasadami Rozporządzenia REACH.

Nowa Polityka ekologiczna państwa zawiera także w każdym z ww. działań systemowych kierunki działań na lata 2009-2012, które zostały uwzględnione w projekcie zadaniowym.

8.2. Strategia rozwoju kraju

Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015 (SRK) jest podstawowym dokumentem strategicznym określającym cele i priorytety w obszarze rozwoju społeczno – gospodarczego Polski oraz warunki, które powinny ten rozwój zapewnić. Strategia opracowana jest przy uwzględnieniu zasady zrównoważonego rozwoju, przy równorzędnym traktowaniu trzech podstawowych filarów: gospodarczego, społecznego i środowiskowego. Dokument ten uwzględnia jednocześnie najważniejsze trendy rozwoju światowej gospodarki oraz cele, jakie stawia Unia Europejska w Strategii Lizbońskiej. SRK nadaje priorytet tym działaniom w latach 2007-2015. Celem strategii jest podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców Polski.

Wśród pięciu priorytetów SRK na miejscu drugim wymienia „Poprawę infrastruktury podstawowej: technicznej i społecznej”, w której precyzuje m.in. potrzebę inwestycji z zakresu ochrony środowiska, w szczególności uwzględniających ochronę zasobów wodnych, poprawiających czystość i jakość wody oraz powietrza, zapewniających oszczędność energii, zabezpieczających przed katastrofami naturalnymi itp.

Dokument stanowi podstawę do efektywnego wykorzystania przez Polskę środków finansowych krajowych, a także z Unii Europejskiej na realizację celów społeczno-gospodarczych. SRK stanowi bazę odniesienia dla innych strategii i programów rządowych, jak i opracowywanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Jest też podstawową przesłanką dla Narodowej Strategii Spójności.

8.3. Narodowa Strategia Spójności

Narodowa Strategia Spójności 2007-2013 (Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia) jest strategicznym dokumentem określającym priorytety i obszary wykorzystania oraz system wdrażania funduszy unijnych: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz Funduszu Spójności (FS) na lata 2007-2013.

Celem strategicznym NSS jest tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności polskiej gospodarki, a także stojących przed nią szans. Narodowa Strategia Spójności jest realizowana przy pomocy Programów Operacyjnych (PO) zarządzanych przez Ministerstwo Rozwoju

Regionalnego oraz 16 Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO) zarządzanych przez zarządy poszczególnych województw.

Jednym z sześciu programów operacyjnych jest Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (PO IiŚ). Głównym celem tego programu jest podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej, przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia społeczeństwa, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej.

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko realizowanych jest 15 priorytetów.

Są to:

1. Gospodarka wodno-ściekowa;
2. Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi;
3. Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom.
4. Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska;
5. Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych;
6. Drogowa i lotnicza sieć TEN-T;
7. Transport przyjazny środowisku;
8. Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe;
9. Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna;
10. Bezpieczeństwo energetyczne, w tym dywersyfikacja źródeł energii;
11. Kultura i dziedzictwo kulturowe;
12. Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia;
13. Infrastruktura szkolnictwa wyższego
14. Pomoc techniczna Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego;
15. Pomoc techniczna - Fundusz Spójności.

8.4. Program ochrony środowiska dla województwa mazowieckiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy do 2014 r.

Podstawą „Programu ochrony środowiska Województwa Mazowieckiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy do 2014 r. jest zgodność z celami zawartymi w:

- Polityce Ekologicznej Państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy do 2010 r.
- Projekcie Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014,
- Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015,
- Narodowej Strategii Spójności 2007-2013,
- Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Mazowieckiego,
- Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego,
- Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego.

„Programu ochrony środowiska Województwa Mazowieckiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy do 2014 r.” kontynuuje politykę ekologiczną województwa przyjętą w Programie Ochrony Środowiska Województwa Mazowieckiego na lata 2003-2011 szczególnie w zakresie polityki długoterminowej (uzyskanie poprawy stanu środowiska jest procesem długotrwałym). Program zawiera cele nadrzędne, główne, cele długoterminowe, cele strategiczne oraz kierunki działań niezbędnych do poprawy stanu środowiska w województwie mazowieckim.

Mając na uwadze opisane powyżej przesłanki przyjęto, że celem nadrzędnym jest „Ochrona walorów przyrodniczych i poprawa standardów środowiska”.

Cele główne Programu obejmują:

1. Zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska
2. Zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii oraz rozwój proekologicznych form działalności gospodarczej
3. Utworzenie spójnego systemu obszarów chronionych
4. Zwiększenie lesistości i ochrona lasów
5. Poprawę stanu bezpieczeństwa ekologicznego
6. Podnoszenie poziomu wiedzy ekologicznej.

Misją Programu jest: „Poprawa jakości życia i bezpieczeństwa ekologicznego mieszkańców województwa mazowieckiego”

Priorytety ekologiczne:

- Ochrona zasobów wodnych, ochrona przed powodzią i suszą, gospodarka wodno-ściekowa;
- Racjonalna gospodarka odpadami;
- Ochrona powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniami;
- Ochrona i zwiększenie zasobów przyrody, w szczególności różnorodności biologicznej.

Poza ww. priorytetami przyjęto jako ważne dla poprawy stanu środowiska, zadania w Programie dotyczące:

- ochrony przed hałasem (głównie drogowym),
- ochrony ziemi (gleby i zasobów surowców mineralnych),
- racjonalizacji wykorzystania zasobów surowców i energii (w tym energii odnawialnej),
- ochrony przed PEM,
- ochrony przed skutkami awarii przemysłowych,
- wzmocnienia systemu zarządzania środowiskiem i poprawy świadomości ekologicznej społeczeństwa

8.5. Program ochrony środowiska powiatu gostynińskiego na lata 2009-2012 z uwzględnieniem lat 2013-2016

W „Programie ochrony środowiska dla powiatu gostynińskiego na lata 2009-2012 z uwzględnieniem lat 2013-2016” określono cele strategiczne i szczegółowe oraz działania zmierzające do poprawy stanu środowiska w powiecie gostynińskim.

Strategiczny cel: Poprawa stanu środowiska przyrodniczego i ochrona jego zasobów

Cele szczegółowe:

- Ograniczenie emisji substancji i energii.
- Ochrona zasobów środowiska przyrodniczego i krajobrazu.
- Racjonalne gospodarowanie środowiskiem.

- Wyższy stan aktywności społecznej i świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Realizacja celów będzie się odbywała poprzez niżej wymienione działania w okresach:

- krótkookresowym (lata 2009 – 2012),
- długoterminowym (lata 2013 – 2016).

Cel szczegółowy: Ograniczenie emisji substancji i energii poprzez działania zmierzające do:

- *osiągnięcia lepszej jakości wód powierzchniowych i podziemnych w zakresie badanych parametrów poprzez:*
 - wdrożenie programu na rzecz ograniczenia dopływu zanieczyszczeń ze źródeł punktowych, obszarowych i wód opadowych, w tym wyposażenie jak największej liczby gospodarstw rolnych w zbiorniki na gnojowicę i płyty obornikowe,
 - prawidłową gospodarkę osadami ściekowymi,
 - budowę, rozbudowę i modernizację systemów kanalizacji zbiorczej, oczyszczalni ścieków zbiorowych i indywidualnych,
 - zapewnienie mieszkańcom wody pitnej dobrej jakości
- *osiągnięcia lepszej jakości powietrza, zwłaszcza w zakresie pyłów i odorów poprzez:*
 - zmiana węgla jako paliwa w kotłowniach lokalnych i gospodarstwach domowych na paliwa ekologiczne,
 - wprowadzenie technologii energooszczędnych,
 - zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
 - lokalizację wszelkich przedsięwzięć zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym
 - wprowadzanie technologii ograniczających uciążliwość odorową,
- *ograniczenia hałasu do obowiązujących norm i ochrona przed PEM poprzez:*
 - przeprowadzenie monitoringu hałasu komunikacyjnego i PEM,
 - budowa zabezpieczeń przed uciążliwością akustyczną,

- preferowanie małokonfliktowych lokalizacji obiektów przemysłowych, drogowych i źródeł PEM przy opracowywaniu planów zagospodarowania przestrzennego i w procedurach inwestycyjnych,
- *minimalizacji składowania oraz wytwarzania odpadów oraz osiągnięcie maksymalnych poziomów odzysku odpadów poprzez:*
 - wdrożenie kompleksowego systemu gospodarki odpadami, w tym zintegrowanego systemu gospodarki odpadami w Regionie Płockim.
 - wprowadzenie w życie działań dotyczących gospodarki szczególnymi grupami odpadów: bateriami i akumulatorami, zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym, azbestem
- *zapobieganie skutkom awarii przemysłowych poprzez:*
 - wdrażanie sprawnego systemu operacyjno-ratowniczego w powiecie,
 - sprawny system transportu substancji niebezpiecznych,
 - budowę systemów retencji wodnej

Cel szczegółowy: Ochrona zasobów środowiska przyrodniczego i krajobrazu działania zmierzające do:

- ochrony przyrody i krajobrazu i rozwój turystyki z uwzględnieniem wymogów UE poprzez:
 - wdrażanie programów rolno-środowiskowych,
 - działalność społeczności lokalnych, samorządów na rzecz właściwego gospodarowania na terenach cennych przyrodniczo
- zwiększania lesistości w powiecie poprzez:
 - ochronę zbiorowisk leśnych,
 - nowe zalesienia i zadrzewienia zgodnie z krajowym i wojewódzkim programem zwiększenia lesistości,
 - ochronę zadrzewień,

- ochrony gleb i rekultywacji terenów zdegradowanych poprzez
 - realizację programu rekultywacji terenów zdegradowanych,
 - promocję rolnictwa ekologicznego
 - prowadzenie produkcji rolniczej zgodnie z zasadami Dobrej Praktyki Rolniczej,
 - monitorowanie terenów zanieczyszczonych i gleb
- ochrony zasobów kopalin i wód podziemnych poprzez:
 - ochronę kopalin i wód podziemnych przed ich ilościową i jakościową degradacją,
 - zapobieganie nielegalnemu wydobywaniu kopalin i pobieraniu wód podziemnych.

Cel szczegółowy: Racjonalne gospodarowanie środowiskiem poprzez działania zmierzające do:

- ograniczenia materiałochłonności, wodochłonności, energochłonności i odpadowości gospodarki, zatrzymania wody w środowisku poprzez:
 - właściwe funkcjonowanie melioracji wodnych i ich modernizacja,
 - oszczędzanie zużycia wody przez gospodarstwa oraz działalność gospodarczą,
 - wprowadzanie technologii małodopadowych, wodo- i energooszczędnych,
 - realizacja programu małej retencji wodnej,
- wykorzystania energii odnawialnej do 7,5% ogółu energii zużywanej poprzez:
 - wdrażanie „Programu możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii w województwie mazowieckim”,
- usprawnienie zarządzania środowiskiem
 - przygotowanie służb ochrony środowiska, przedsiębiorców do pełnego wdrażania prawa ekologicznego i korzystania z polskich i zagranicznych źródeł finansowania ochrony środowiska,
 - rozwój systemu ooś na środowisko- strategicznych i indywidualnych,

Cel szczegółowy: Wyższy stan aktywności społecznej i świadomości ekologicznej społeczeństwa poprzez działania zmierzające do:

- wyższej świadomości ekologicznej społeczeństwa

- działania edukacyjne dzieci, młodzieży i dorosłych,
- zapewnienie społeczeństwu dostępu do informacji o środowisku,
- współpraca z dziennikarzami w zakresie edukacji ekologicznej,
- większej aktywność społeczeństwa na rzecz zrównoważonego rozwoju
 - ukształtowanie prawidłowych wzorów zachowań społecznych w kierunku realizacji zadań zrównoważonego rozwoju,
 - udział społeczeństwa w postępowaniach decyzyjnych dotyczących ochrony środowiska,
 - organizowanie akcji lokalnych służących ochronie środowiska.

9. CELE I DZIAŁANIA PROEKOLOGICZNE W MIEŚCIE GOSTYNINIE

Główne cele i działania przyjęte w Programie ochrony środowiska są zgodne z założeniami przyjętymi w dokumentach wyższego rzędu.

9.1. Cel szczegółowy: ograniczenie emisji substancji i energii

9.1.1. DZIAŁANIA: Osiągnięcie lepszej jakości wód w zakresie badanych parametrów

Tabela 25. Zadania w zakresie ochrony wód

L.p.	Zadanie	Termin realizacji	Efekty
1.	Modernizacja Miejskiej Oczyszczalni Ścieków	2012	Poprawa jakości wód
2.	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej sanitarnej	2010–2014	Zwiększenie liczby ludności korzystającej z kanalizacji. Poprawa jakości wód
3.	Budowa i rozbudowa kanalizacji deszczowej	2010-2017	Zmniejszenie odpływu zanieczyszczeń powierzchniowych do wód.
4.	Inwentaryzacja zbiorników bezodpływowych ścieków bytowych	2010–2017	Informacja o ilości ścieków gromadzonych w zbiornikach bezodpływowych i sposobie gospodarowania osadami ściekowymi

9.1.2. DZIAŁANIE: Osiągnięcie lepszej jakości powietrza

Tabela 26. Zadania w zakresie ochrony powietrza

L.p.	Zadanie	Termin realizacji	Efekty
1.	Rozbudowa sieci ciepłowniczej i węzłów ciepłowniczych	2010-2017	Ograniczenie emisji SO ₂ , NO ₂ , CO ₂
2.	Termomodernizacja budynków	2010-2017	Ograniczenie emisji SO ₂ , NO ₂ , CO ₂
3.	Zmiana paliwa węglowego na paliwa ekologiczne	2010-2017	Ograniczenie emisji pyłu, CO ₂ , węglowodorów, NO ₂
4.	Uwzględnienie wymogów stosowanie technologii niskoemisyjnych, nie emitujących odorów w decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach	2010-2017	Ograniczenie emisji SO ₂ , CO ₂ , pyłu, odorów

9.1.3. DZIAŁANIE: Ograniczenie hałasu i promieniowania elektromagnetycznego do obowiązujących norm

Tabela 27. Zadania w zakresie ograniczenia hałasu i promieniowania elektromagnetycznego

L.p.	Zadanie	Termin realizacji	Efekty
1.	Zakończenie budowy małej obwodnicy Gostynina	2010-2011	Zmniejszenie uciążliwości akustycznej na terenie miasta
2.	Poprawa stanu nawierzchni drogowych	2010-2017	
3.	Uwzględnienie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego danych o: dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku na terenach chronionych akustycznie, źródłach promieniowania elektromagnetycznego, obszarach ograniczonego użytkowania	2010-2017	Zapobieganie lokalizacji inwestycji uciążliwych akustycznie na terenach chronionych pod kątem akustycznym i promieniowaniu elektromagnetycznym przekraczającym dopuszczalne normy.

9.1.4. DZIAŁANIE: Minimalizacja wytwarzania oraz składowania odpadów, osiągnięcie maksymalnych poziomów odzysku odpadów

Tabela 28. Zadania w zakresie gospodarki odpadami

L.p.	Zadanie	Termin realizacji	Efekty
1	Budowa Punktów Dobrowolnego Gromadzenia Odpadów Niebezpiecznych	2010-2012	Eliminacja zagrożeń odpadami niebezpiecznymi
2.	Wdrożenie zintegrowanego systemu gospodarowania odpadami	2010-2012	Eliminacja zagrożeń wywoływanych przez niewłaściwą gospodarkę odpadami
3.	Poprawa i doskonalenie selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych	2010-2017	Minimalizacja odpadów składowanych na składowisku, dążenie do uzyskania zakładanych limitów odzysku i recyklingu
4.	Inwentaryzacja i likwidacja dzikich składowisk odpadów	2010-2017	Czyste środowisko
5.	Weryfikacja regulaminów utrzymania czystości i porządku w gminach	2010-2017	Zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska
6.	Wdrożenie systemu pełnej i wiarygodnej ewidencji zbieranych odpadów komunalnych	2010-2012	Informacja o ilości i przepływie odpadów
7.	Objęcie zorganizowaną zbiórką odpadów wszystkich mieszkańców miasta.	2010-2012	Czyste środowisko
8.	Wdrażanie systemów segregacji odpadów występujących w strumieniu odpadów komunalnych ze szczególnym uwzględnieniem selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych i zwiększenia stopnia odzysku odpadów biodegradowalnych	2010-2011	Minimalizacja ilości odpadów deponowanych na składowiskach, zwiększenie stopnia odzysku i recyklingu odpadów, tworzenie gminnych punktów zbierania odpadów niebezpiecznych, w tym odczynników chemicznych ze szkół
9.	Opracowanie i wdrożenie systemu gospodarowania odpadami biodegradowalnymi	2010-2011	Minimalizacja ilości odpadów biodegradowalnych deponowanych na składowiskach
10.	Rekultywacja i monitoring składowiska odpadów w Gostyninie	2010-2011	Zrekultywowanie terenu zdegradowanego, podniesienie walorów krajobrazowych terenu

9.1.5. DZIAŁANIE: Zapobieganie awariom przemysłowym

Tabela 29. Zadania w zakresie poważnych awarii

L.p.	Zadanie	Termin realizacji	Efekty
1.	Informowanie społeczeństwa o wystąpieniu poważnych awarii przemysłowych	2010-2017	Szybkie i rzetelne informowanie mieszkańców o zaistniałych zdarzeniach
2.	Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ustaleń w zakresie poważnych awarii	2010-2017	Poprawa stanu bezpieczeństwa mieszkańców gminy, ograniczenie ewentualnych strat i zniszczeń

9.2. CEL SZCZEGÓŁOWY: *Ochrona zasobów środowiska przyrodniczego i krajobrazu*

9.2.1. DZIAŁANIE: Ochrona przyrody, krajobrazu i rozwój turystyki z uwzględnieniem wymogów UE

Tabela 30. Zadania w zakresie ochrony przyrody

L.p.	Zadanie	Termin realizacji	Efekty
1.	Uwzględnienie w regulaminie utrzymania czystości i porządku w gminie ustawowego zakazu wypalania roślinności na łąkach, pastwiskach, nieużytkach, rowach, pasach przydrożnych	2010-2016	Lepsza kondycja zbiorowisk roślinnych i zwierzęcych
2.	Prowadzenie działań zapobiegających bezdomności psów i kotów z uwzględnieniem działań w zakresie sterylizacji, adopcji oraz znakowania zwierząt	2010-2017	Mniejsza ilość wałęsających się psów i kotów
3.	Określanie w studium uwarunkowań i kierunkach rozwoju przestrzennego miasta obszarów oraz zasad ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu	2010-2017	Zrównoważony rozwój miasta
4.	Ochrona terenów chronionych i zielonych. Nasadzenia drzew i krzewów	2010-2017	Zwiększenie zadrzewień

L.p.	Zadanie	Termin realizacji	Efekty
5.	Urządzenie, utrzymanie i ochrona terenów zielonych	2010-2017	Poprawa komfortu życia mieszkańców miasta
6.	Oznakowanie i wyposażenie w elementy małej infrastruktury (kosze na śmieci, toalety, daszki) szlaków turystyki pieszej, rowerowej, konnej, kwalifikowanej.	2010-2017	Poprawa komfortu życia mieszkańców miasta
7.	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej wzdłuż ulicy Płockiej w Gostyninie	2010	Poprawa komfortu życia mieszkańców miast
8.	Utworzenie zamkniętej hodowli żubrów	2011-2014	Ochrona gatunkowa zwierząt

9.2.2. DZIAŁANIE: Ochrona gleb i rekultywacja terenów zdegradowanych

Tabela 31. Zadania w zakresie ochrony gleb

L.p.	Zadanie	Termin realizacji	Efekty
1.	Rekultywacja gleb w przypadku przekroczenia standardów jakości.	2010-2016	Utrzymanie dobrej jakości gleb
2.	Informacja dla mieszkańców o wynikach monitoringu gleb	2010-2016	Informacja o stanie czystości gleb i możliwościach produkcji rolnej

9.2.3. DZIAŁANIE: Ochrona wód podziemnych

Tabela 32. Zadania w zakresie poprawy jakości wód podziemnych

L.p.	Zadanie	Termin realizacji	Efekty
1.	Racjonalne korzystanie z wody	2010-2017	Ochrona zasobów wodnych
2.	Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego ochrony Głównego Zbiornika Wód Podziemnych oraz terenów do planowanej eksploatacji kopalin	2010-2017	Ochrona poziomu wodonośnego przed zanieczyszczeniami antropogenicznymi oraz wyznaczenie terenów, na których mogą występować potencjalne złoża kopalin

9.3. CEL SZCZEGÓŁOWY : Racjonalne gospodarowanie środowiskiem

9.3.1. DZIAŁANIE: Ograniczenie materiałochłonności, wodochłonności, energochłonności i odpadowości gospodarki, zatrzymanie wody w środowisku

Tabela 33. Zadania w zakresie racjonalnego gospodarowania środowiskiem

L.p.	Zadanie	Termin realizacji	Efekty
1	Analiza zużycia wody podziemnej przez mieszkańców, działalności gospodarcze	2010-2017	Podstawa do zastosowania mechanizmów zmierzających do oszczędzania wody podziemnej
2	Edukacja ekologiczna społeczeństwa na rzecz ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów, oszczędzania wody i energii	2010-2016	Mniej wytwarzanych odpadów
3	Energooszczędne oświetlenie na ulicach gmin	2010-2016	Mniejsze zużycie energii elektrycznej, mniejsza emisja zanieczyszczeń do powietrza

9.3.2. DZIAŁANIE: Wykorzystanie energii odnawialnej do 7,5 % ogółu energii

Tabela 34. Zadania w zakresie wykorzystania energii odnawialnej

L.p.	Zadanie	Termin realizacji	Efekty
1	Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów możliwych do lokalizacji obiektów wykorzystujących źródła odnawialnej energii	2010-2017	Tereny o dogodnych warunkach do lokalizacji elektrowni wodnych wiatrowych i innych obiektów źródeł odnawialnej energii
2	Promowanie wśród mieszkańców miasta działań zmierzających do produkcji energii ze źródeł odnawialnych.	2010-2016	Zmniejszenie emisji SO ₂ , NO ₂ , CO ₂ , pyłów

9.3.3. DZIAŁANIE: Usprawnienie zarządzania środowiskiem

Tabela 35. Zarządzanie środowiskiem

L.p.	Zadania	Termin	Efekty
1.	Rozwój bazy informatycznej o środowisku i jego ochronie	2010-2017	Wiarygodna informacja o stanie środowiska
2.	Dostosowanie uchwał Rady Miasta w sprawie utrzymania czystości i porządku w mieście, zaopatrzenia w wodę, odprowadzenie ścieków do wymogów UE i prawa ekologicznego	2010-2017	Lepszy stan środowiska
3.	Opracowywanie raportów z Programu ochrony środowiska i sprawozdania z planu gospodarki odpadami	2010-2017	Właściwe zarządzanie środowiskiem
4.	Doskonalenie służb ochrony środowiska w zakresie prawa ekologicznego	2010-2017	Lepsze wdrażanie przepisów prawa ekologicznego
5.	Realizacja Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla miasta Gostynina	2010-2017	Miasto oczyszczone z wyrobów zawierających azbest

9.4. CEL SZCZEGÓŁOWY: Wyższy stan aktywności świadomości ekologicznej społeczeństwa

9.4.1. DZIAŁANIE: Wyższa świadomość ekologiczna społeczeństwa

Tabela 36. Zadania w zakresie podnoszenia świadomości ekologicznej społeczeństwa

L.p.	Zadanie	Termin realizacji	Efekty
1.	Rozwijanie różnych form edukacji ekologicznej społeczeństwa dorosłego i młodzieży w szkołach	2010-2017	Wyższy stan świadomości ekologicznej, lepsza dbałość o środowisko
2.	Edukacja ekologiczna społeczeństwa	2010-2017	

9.4.2. DZIAŁANIE: Większa aktywność społeczeństwa na rzecz środowiska

Tabela 37. Zadania w zakresie aktywizacji społeczeństwa

L.p.	Zadanie	Termin realizacji	Efekty
1.	Organizowanie akcji lokalnych służących ochronie środowiska: Międzynarodowy Dzień Ziemi, Sprzątanie Świata	2010-2017	Społeczeństwo zaangażowane w przedsięwzięciach proekologicznych
2.	Organizowanie tzw. zielonych miejsc pracy w zakresie magazynowania, segregacji, odzysku odpadów, utrzymania czystości i porządku w miejscach publicznych, na szlakach turystycznych, campingach, plażach konserwacji urządzeń melioracji wodnych szczegółowych	2010-2017	Czyste środowisko (mniej odpadów stałych, czysta woda, czyste lasy), sprawnie funkcjonujące systemy melioracyjne
3.	Pełne wdrożenie w Mieście systemu informacji o środowisku i jego ochronie, a potem jego uzupełnianie	2010-2017	Łatwiejsze decyzje administracyjne, rozwój zrównoważony gmin

10. HARMONOGRAM FINANSOWY DZIAŁAŃ PROEKOLOGICZNYCH

Tabela 38. Długoterminowy harmonogram realizacji Programu na lata 2009-2016 w mieście Gostyninie (organy samorządowe)

Lp.	Nazwa zadania	Lata realizacji	Przewidywany koszt inwestycji tys. zł.	Źródło finansowania
ZADANIA STAROSTWA POWIATOWEGO				
Ochrona powietrza				
1.	Węzeł ciepły z wymianą CO-likwidacja przyłączy spółdzielczego -przyłączenie do sieci miejskiej w budynku Starostwa Powiatowego w Gostyninie ul. Dmowskiego 13 09-500 Gostynin	2009-2012	450	326 tys. zł- budżet powiatu 124 tys. zł- WFOŚiGW
2.	Termomodernizacja budynku archiwum (dach, docieplenie + drzwi wejściowe) Starostwa Powiatowego w Gostyninie przy ul. Polnej 09-500 Gostynin	2009-2012		

Program ochrony środowiska dla Gminy Miasta Gostynina na lata 2010-2013 z uwzględnieniem lat 2014-2017

Lp.	Nazwa zadania	Lata realizacji	Przewidywany koszt inwestycji tys. zł.	Źródło finansowania
3.	Remont, przebudowa i termomodernizacja budynku Powiatowego Urzędu Pracy ul. Płocka 66/68 09-500 Gostynin	2009-2016	bd	Budżet powiatu WFOŚiGW Środki unijne
4.	Termomodernizacja., nadbudowa, zmiana konstrukcji dachu w Gostynińskim Centrum Edukacji ul. Polna 09-500 Gostynin	2009-2016	1.100	350 tys. zł - subwencja oświatowa 750 tys. .zł – WFOŚiGW Środki unijne
5.	Termomodernizacja i remont budynku po portierni przy DPS zlokalizowanego w Gostyninie przy ul. 3 –go Maja	2009-2016	100	100 tys. zł budżet powiatu
Miasto Gostynin				
Gospodarka wodno-ściekowa				
1	Modernizacja Miejskiej Oczyszczalni Ścieków	2012	20 000	Środki UE
2	Budowa kanalizacji sanitarnej ul. Kościuszkowców, Targowa , Zamkowa	2009-2011	800	Środki własne Przedsiębiorstwa Komunalnego, kredyty, środki własne mieszkańców

Luty 2010 r.

Lp.	Nazwa zadania	Lata realizacji	Przewidywany koszt inwestycji tys. zł.	Źródło finansowania
3	Budowa kanalizacji sanitarnej ul. Czapskiego i przyległe (Kolejowa, Hubalczyków, Gerwatowskiego, Małkowskiego, Wittek, Honorowych Dawców Krwi)	2014	-	Środki własne Przedsiębiorstwa Komunalnego, kredyty, środki własne mieszkańców
4	Budowa kanalizacji sanitarnej ul. Kolonia do lasu	2012	-	Środki własne Przedsiębiorstwa Komunalnego, kredyty, środki własne mieszkańców
5	Budowa i rozdział istniejącej kanalizacji sanitarnej i deszczowej w Śródmieściu	2014	-	Środki własne gminy, środki UE
6	Budowa kanalizacji deszczowej w ramach II etapu małej obwodnicy.	2010-2011	-	Środki Urzędu Marszałkowskiego
7	Budowa kanalizacji deszczowej w ul. 18 Stycznia na odcinku od wiaduktu do obwodnicy.(zrealizowane)	2009	308	Środki własne Gminy, Mazowiecki Zarząd Dróg Wojewódzkich
8	Modernizacja kanalizacji deszczowej poprzez budowę urządzeń podczyszczających przy ul.Żeromskiego, ul. Kutnowskiej, ul. Ziejkowej, ul. Bierzewickiej.	2010-2011	150	Środki własne gminy
9	Brak zaplanowanych inwestycji budowy sieci wodociągowej (budowa w przypadku powstawania nowych osiedli)		-	

Luty 2010 r.

Program ochrony środowiska dla Gminy Miasta Gostynina na lata 2010-2013 z uwzględnieniem lat 2014-2017

Lp.	Nazwa zadania	Lata realizacji	Przewidywany koszt inwestycji tys. zł.	Źródło finansowania
Ochrona powietrza				
1	Podłączenie do m.s.c. budynków: ul. 3 Maja 39, 3 Maja 41, ul. Kościuszki 31, ul. Wojska Polskiego 45 (zrealizowane)	2009	250	PEC Sp. z o.o
2	Podłączenie do m.s.c. Budynków: ul. 3 Maja 12, 12b, 14, 20, 21, 26, 26a, 30, ul. Kościuszki 5, Polna 14	2010-2012	-	PEC Sp. z o.o.
3	Termomodernizacja komunalnych budynków mieszkalnych: ul. 3 Maja 39, ul. Kościuszki 31, ul. Wojska Polskiego 45	2009	650	Budżet miasta pożyczka z WFOŚiGW (zrealizowane)
4	Termomodernizacja komunalnych budynków mieszkalnych: ul. 3 Maja 10, 12, 12b, 14, 20, 21, 26, 26a, 30, ul. Kościuszki 5, ul. Parkowa 1, 2, 4, 6	2010-2011	3 504	Budżet miasta, pożyczka z WFOŚiGW albo dotacja z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
5	Budowa sieci ciepłej, węzłów i przyłączy ul. Wyszyńskiego 11 i 13; Modernizacja przyłączy ul. Jana Pawła II 4 i ul. Wyszyńskiego 25	2009	440	PEC Sp. z o.o. (zrealizowane)
6	Budowa sieci ciepłej, węzłów i przyłączy ul. Bierzewicka 14, 17 A-E, 21 i 23.	2012-2013	bd	PEC Sp. z o.o., pożyczka z WFOŚiGW

Luty 2010 r.

Program ochrony środowiska dla Gminy Miasta Gostynina na lata 2010-2013 z uwzględnieniem lat 2014-2017

Lp.	Nazwa zadania	Lata realizacji	Przewidywany koszt inwestycji tys. zł.	Źródło finansowania
7	Modernizacja sieci ciepłej kanałowej wraz z przyłączami do budynków: ul. Bema 9 i 15, ul. Popieluszki 1 i 3, ul. Jana Pawła II 12, 16 i 18;	2012-2013	bd	PEC Sp. z o.o., pożyczka z WFOŚiGW
8	Wykonanie przyłącza ul. Langenfeld	2009	11	PEC Sp. z o.o (zrealizowane)
Gospodarka odpadami				
1	Lokalizowanie i likwidowanie nielegalnych składowisk odpadów	2009-2016	bd	Współpraca z mieszkańcami, zadanie bezinwestycyjne bądź o niewielkich nakładach finansowych
2	Doprowadzenie do pełnego stopnia obsługi mieszkańców w zakresie zorganizowanego systemu wywozu odpadów 100%-2011 r.	2009-2011	bd	Środki własne gminy, wytwórcy odpadów
3	Organizowanie selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych w trójpojemnikowych zestawach na terenie miasta	2009-2016	135	Środki własne gminy

Luty 2010 r.

Lp.	Nazwa zadania	Lata realizacji	Przewidywany koszt inwestycji tys. zł.	Źródło finansowania
4	Wdrożenie systemu selektywnej zbiórki odpadów „u źródła”.	2009-2011	65	Środki własne gminy ; Firmy świadczące usługi w zakresie odbioru odpadów od właścicieli; Mieszkańcy;
5	Sprawowanie nadzoru i kontroli nad ilością podpisanych umów, ilością wywożonych odpadów oraz jakością świadczonych usług	2009-2016	-	Zadanie bezinwestycyjne
Ochrona przyrody				
1	Budowa ścieżki pieszo - rowerowej wzdłuż ul. Płockiej w Gostyninie	2010	224	Środki własne gminy
2	Utworzenie zamkniętej hodowli zubrów	2011-2014	1 mln	Środki własne gminy

Program ochrony środowiska dla Gminy Miasta Gostynina na lata 2010-2013 z uwzględnieniem lat 2014-2017

Lp.	Nazwa zadania	Lata realizacji	Przewidywany koszt inwestycji tys. zł.	Źródło finansowania
3	Utrzymywanie istniejącego stanu terenów zielonych i systematyczne ich powiększanie	2009-2016	bd	Środki własne gminy , Nadleśnictwa
4	Wykorzystywanie walorów rezerwatu Dybanka i zapobieganie jego dewastacji	2009-2016		Środki własne gminy
Ochrona przed hałasem				
1	Budowa obwodnic wraz z konieczną infrastrukturą drogową	2009-2010	bd	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, środki Urzędu Marszałkowskiego
2	Poprawa stanu nawierzchni ulic	2009-2012	300	Środki własne gminy, środki zarządców dróg
Inne				
	Budowa Ponadregionalnego Centrum Turystyki, Balneologii, Wypoczynku, Rozrywki i Rekreacji "Termy Gostynińskie	2011-2013	270 000	Środki własne miasta, dotacje Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

Luty 2010 r.

Lp.	Nazwa zadania	Lata realizacji	Przewidywany koszt inwestycji tys. zł.	Źródło finansowania
Budowa dróg				
1	Budowa ulic o nawierzchni bitumicznej: ul. Treli, ul. Morenowa, ul. Gerwatowskiego, ul. Hubalczyków, ul. Wittek, ul. Honorowych Dawców Krwi, droga dojazdowa od ul. Bierzewickiej, ul. Biernackiego	2010-2012	1 mln	Środki własne gminy
2	Budowa małej obwodnicy II etap	2010-2011	25 707	Środki własne gminy, środki Zarządu Województwa Marszałkowskiego
3	Budowa drogi wzdłuż rzeki Skrwy	2011-2012	1 mln	Środki własne gminy dotacje

Tabela 39. Długoterminowy harmonogram realizacji Programu na lata 2009-2016 – zadania innych jednostek

Lp.	Nazwa zadania	Lata realizacji	Przewidywany koszt inwestycji tys. zł.	Źródło finansowania
Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej				
1.	Termomodernizacja budynków biurowych Komendy Powiatowej Straży Pożarnej	bd	541	bd
Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Gostyninie				
2.	Budowa oczyszczalni ścieków przy Szpitalu Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Gostyninie	bd	3 000 – 5 000	Unijne programy pomocowe
Właściciel składowiska odpadów w Gostyninie ECT				
3.	Rekultywacja i monitorowanie składowiska odpadów w Gostyninie	2009-2016	bd	Środki właściciela składowiska

11. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Finansowania inwestycji ekologicznych może pochodzić z następujących źródeł:

- funduszy własnych inwestorów,
- budżetu Państwa,
- środków własnych samorządu terytorialnego,
- środków prywatno-publicznych,
- Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Funduszy UE,
- kredytów udzielanych na preferencyjnych warunkach,
- komercyjnych kredytów bankowych.

11.1. Środki własne przedsiębiorców

Są to fundusze przeznaczone przez inwestorów na działania proekologiczne, a kierunek ich wydatkowania uzależniony jest od:

- rodzaju prowadzonej działalności,
- aktualnych wymogów prawa,
- posiadanych decyzji administracyjnych (w tym karnych),
- świadomości ekologicznej przedsiębiorcy.

11.2. Środki z budżetu Państwa

Z budżetu Państwa będą pokrywane koszty ponoszone na działalność statutową prowadzona przez WIOŚ oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

11.3. Własne środki samorządu terytorialnego

Na realizację części zadań samorząd terytorialny musi przeznaczyć własne środki. Jest to niezbędne również z tego względu, że do uzyskania niektórych dotacji konieczne jest zainwestowanie w przedsięwzięcie własnych środków na wymaganym poziomie.

Fundusze te pochodzą z bieżących środków, takich jak np. podatki i opłaty lokalne, udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa.

11.4. Środki prywatno-publiczne

Środki te mogą pochodzić np. ze spółek prawa handlowego z udziałem gminy.

11.5. Środki funduszy ochrony środowiska

Fundusze ekologiczne są od lat najbardziej znanym i wykorzystywanym źródłem dotacji i preferencyjnych, częściowo umarzanych pożyczek na przedsięwzięcia ekologiczne. Fundusze posiadają znaczącą wysokość środków finansowych, łatwe warunki udostępniania środków. Bliskość funduszy i ich wojewódzki charakter ma duże znaczenie w realizacji Programu. Zasady funkcjonowania narodowego oraz wojewódzkich ochrony środowiska i gospodarki wodnej określa ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 25, poz. 150 ze zmianami).

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Dofinansowanie ze środków finansowych NFOŚiGW przeznacza się na cele określone w Ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 25 poz. 150).

Udzielone przez NFOŚiGW dofinansowanie nie może przekroczyć 80% kosztów realizacji przedsięwzięcia. Pożyczki mogą być częściowo umarżane, pod warunkiem terminowego wykonania zadań i osiągnięcia planowanych w nich efektów. Szczegółowe zasady udzielania i umarżania pożyczek, udzielania dotacji oraz dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek są uchwalane corocznie przez Radę Nadzorczą Funduszu i wraz z listą priorytetowych programów NFOŚiGW w danym roku kalendarzowym zamieszczane są na stronie internetowej www.nfosigw.gov.pl.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Podstawą oferty WFOŚiGW w Warszawie są niskoprocentowane pożyczki preferencyjne z możliwością częściowego ich umorzenia po spłacie połowy zadłużenia. Wysokość pożyczki może wynieść do 90% kosztu całkowitego przedsięwzięcia. Jej spłata może zostać rozłożona na okres do 15 lat z możliwością 18 miesięcy karencji w spłacie. Oprocentowanie pożyczki jest uzależnione od typu podmiotu oraz charakteru realizowanego przedsięwzięcia i wynosi od 0,2 do 0,8 stopy redyskonta weksli (SRW). Wysokość minimalnego oprocentowania w stosunku rocznym nie może być jednak niższa niż 3,5 %.

Fundusz ma również w swojej ofercie dotacje - formę pomocy bezzwrotnej - przeznaczone głównie na realizację zadań o charakterze nieinwestycyjnym (edukacja ekologiczna, ochrona przyrody, itp.). Standardowo wynoszą one do 50% kosztów całkowitych przedsięwzięcia, ale w uzasadnionych przypadkach poziom ten może być wyższy.

Kolejną propozycją są dopłaty do kredytów komercyjnych zaciąganych w bankach. Spłata takiego kredytu może zostać rozłożona maksymalnie na 8 lat, zaś jego oprocentowanie, łącznie z dopłatami Funduszu powinno wynosić 0.5 SRW. Także w tym wypadku możliwe jest uzyskanie 1 roku karencji w spłacie. Istnieją możliwości dofinansowania inwestycji realizowanych przez osoby fizyczne w formie dopłat do kredytów preferencyjnych z BOŚ S.A. WFOŚiGW w Warszawie udziela osobom fizycznym pomocy finansowej na realizację zadań o charakterze proekologicznym w postaci dopłat ze środków Funduszu do oprocentowania preferencyjnych kredytów, udzielanych przez Bank Ochrony Środowiska I

Oddział w Warszawie oraz III Oddział w Warszawie. W Płocku znajduje się Oddział Operacyjny Banku Ochrony Środowiska.

Pomoc ze środków WFOŚ i GW może być udzielana wszystkim podmiotom realizującym zadania w zakresie ochrony środowiska odpowiadające kryterium wyboru przedsięwzięcia na wniosek spełniający wymogi formalne.

Pełne informacje znajdują się na str. Internetowej: www.wfosigw.pl

11.6. Fundusze Unii Europejskiej

Unia Europejska prowadzi politykę strukturalną, tak aby zwiększyć spójność gospodarczą i społeczną należących do niej państw, co oznacza zmierzanie do zmniejszenia różnic w rozwoju pomiędzy poszczególnymi regionami w Unii. *Fundusze strukturalne* są instrumentami Polityki Strukturalnej Unii Europejskiej. Ich zadaniem jest wspieranie restrukturyzacji i modernizacji gospodarek krajów UE. W ten sposób wpływa się na zwiększenie spójności ekonomicznej i społecznej Unii. Fundusze kierowane są do tych sektorów gospodarki i regionów, które bez pomocy finansowej nie są w stanie dorównać do średniego poziomu ekonomicznego w UE.

Ponadto istnieje *Fundusz Spójności* będący instrumentem finansowym UE, nie należącym do Funduszy strukturalnych i wdrażany na poziomie wybranych państw a nie regionów. Jego celem jest ułatwienie integracji słabiej rozwiniętych krajów poprzez budowę sieci transportowych oraz obiektów ochrony środowiska o znaczeniu ponadregionalnym.

W latach 2007-2013, w wyniku reformy polityki spójności, liczba Funduszy strukturalnych została ograniczona do dwóch: *Europejski Fundusz Społeczny* oraz *Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego*. Do głównego nurtu programowania został włączony również Fundusz Spójności, który w latach 2007-2013 będzie podlegał podobnym zasadom, jak Fundusze strukturalne.

Fundusze UE w Polsce w latach 2007-2013

Dokumentem określającym kierunki i wysokość wsparcia finansowego ze strony Funduszy na realizację zamierzeń rozwojowych w Polsce w latach 2007-2013 jest Narodowa Strategia Spójności (Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia). Narodowa Strategia Spójności (NSS) to dokument strategiczny określający priorytety i obszary wykorzystania oraz system wdrażania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności w Polsce w ramach budżetu Wspólnoty na lata 2007–13.

Łączna suma środków zaangażowanych w realizację NSS w latach 2007-2013 wyniesie około 85,6 mld euro, z czego 67,3 mld euro będzie pochodziło z budżetu UE.

Narodowa Strategia Spójności będzie realizowana za pomocą 7 programów operacyjnych. Działania inwestycyjne w kraju w zakresie ochrony środowiska w latach 2007-2013 realizowane będą głównie w ramach *Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (PO IiŚ)*.

Decyzją z dnia 7 grudnia 2007 r. Komisja Europejska zatwierdziła Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007 – 2013. To zwieńczenie wielomiesięcznych prac nad przygotowaniem największego w historii Unii Europejskiej programu. Wielkość środków unijnych zaangażowanych w realizację programu wynosi prawie 28 miliardów euro, co stanowi ok. 42% całości środków polityki spójności.

Celem programu jest poprawa atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej. Program zgodnie z Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia (NSRO), zatwierdzonymi 7 maja 2007 r. przez Komisję Europejską, stanowi jeden z programów operacyjnych będących podstawowym narzędziem do osiągnięcia założonych w nich celów przy wykorzystaniu środków Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko jest również ważnym instrumentem realizacji odnowionej Strategii Lizbońskiej, a wydatki na cele priorytetowe UE stanowią w ramach programu 66,23 proc. całości wydatków ze środków unijnych.

Łączna wielkość środków finansowych zaangażowanych w realizację Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013 wynosi 37,6 mld euro, z czego wkład unijny to 27,9 mld euro, zaś wkład krajowy – 9,7 mld euro. Podział środków UE dostępnych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko pomiędzy poszczególne sektory przedstawia się następująco:

- transport – 19,4 mld euro
- środowisko – 4,8 mld euro
- energetyka – 1,7 mld euro
- szkolnictwo wyższe – 500,0 mln euro
- kultura – 490,0 mln euro
- zdrowie – 350,0 mln euro

Dodatkowo dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko przewidziane zostały środki na pomoc techniczną (w sumie 581,3 mln euro).

W ramach programu Infrastruktura i Środowisko określono 15 priorytetów.

W ramach tego programu wszystkie priorytety będą realizowane poprzez regionalne programy operacyjne opracowane dla 16 województw.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego (RPO WM) na lata 2007-2013

RPO WM będzie stanowił główny instrument służący realizacji celów zaktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego, przy wykorzystaniu środków z *Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego*. Jednocześnie wpisuje się w cele i priorytety Narodowej Strategii Spójności 2007-2013, która jest podstawą przygotowania w ramach polityki spójności poszczególnych Programów Operacyjnych.

Za opracowanie RPO WM na lata 2007-2013 odpowiedzialny jest Zarząd Województwa Mazowieckiego, który pełni funkcję Instytucji Zarządzającej Programem.

RPO WM jest jednym z 16 programów regionalnych, które realizują Strategię Rozwoju Kraju 2007-2015 oraz Narodową Strategię Spójności 2007-2013. Jednocześnie jest odzwierciedleniem polityki rozwoju prowadzonej przez Samorząd Województwa Mazowieckiego, której podstawę stanowi Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2020 (SRWM). Program realizuje cele SRWM, których współfinansowanie jest możliwe z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W RPO WM zostało określonych 8 priorytetów, z których finansowanie inwestycji w dziedzinie gospodarki odpadami zaklasyfikowano do *Priorytetu IV – Środowisko, zapobieganie zagrożeniom i energetyka*.

11.7. Banki

Coraz więcej banków wykazuje zainteresowanie kredytami na przedsięwzięcia proekologiczne. Szczególną rolę odgrywa **Bank Ochrony Środowiska (BOŚ S.A.)**, który oferuje najwięcej środków w formie preferencyjnych kredytów i dysponuje ofertą dla samorządów i osób fizycznych.

Bank Ochrony Środowiska ma statutowo nałożony obowiązek kredytowania inwestycji służących ochronie środowiska.

Udziela kredytów między innymi na: budowę ekologicznych źródeł ciepła, oczyszczalni ścieków, składowisk odpadów i innych obiektów do odzysku i unieszkodliwiania odpadów, zakup urządzeń związanych z usuwaniem odpadów, zakup sprzętu niezbędnego do zorganizowania zbiórki i transportu odpadów. Kredyty z BOŚ umożliwiają sfinansowanie zadania inwestycyjnego w 100%. Środki te są oprocentowane w zależności od rodzaju udzielonego kredytu. Podobnie zresztą jest z okresem spłaty i karencji.

BOŚ udziela również kredytów ze środków NFOŚiGW i WFOŚiGW. Przedmiotem kredytowania (udzielanego we współpracy z WFOŚiGW w Warszawie) jest m.in. usuwanie i unieszkodliwianie azbestu. Wnioski kredytowe na ww. działanie należy składać w Banku. Po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku kwota udzielonego kredytu może wynosić do 70% (w

indywidualnych przypadkach do 90%). Maksymalny okres kredytowania to 8 lat (licząc od zakończenia okresu karencji, który w tym przypadku może wynosić do 1 roku).

Warunki kredytowania:

- kwota kredytu: do 70% kosztów zadania (w indywidualnych przypadkach do 90%),
- okres kredytowania: do 8 od lat licząc od dnia zawarcia umowy kredytowej,
- okres karencji: do 1 roku licząc od dnia zawarcia umowy kredytowej,
- oprocentowanie: zmienne, równe aktualnej wysokości oprocentowania w banku (na podstawie uchwały Zarządu BOŚ S.A.) pomniejszonego o 0,5 s.r.w.
- możliwa refundacja wydatków poniesionych przed udzieleniem kredytu-za zgodą Funduszu
- prowizje: zgodnie z tabelą opłat i prowizji BOŚ S.A.

Szczegółowe informacje na temat rodzajów działalności Banku Ochrony Środowiska można uzyskać ze strony internetowej www.bosbank.pl.

Najbliżej położona placówka:

Oddział Operacyjny w Płocku

09-402 Płock
ul. A. Gradowskiego 11
(0-24) 268-72-03
(0-24) 268-72-01

Kredyty komercyjne

Komercyjne kredyty bankowe ze względu na duże koszty finansowe związane z oprocentowaniem, nie powinny być brane pod uwagę jako podstawowe źródła finansowania inwestycji, lecz jako uzupełnienie środków z pożyczek preferencyjnych. Samorzady są obecnie postrzegane przez banki jako interesujący i wiarygodni klienci, stąd dostęp do kredytów jest coraz łatwiejszy. Warunki komercyjnych kredytów inwestycyjnych udzielanych jednostkom samorządu terytorialnego są zazwyczaj każdorazowo negocjowane indywidualnie.

12.UWARUNKOWANIA REALIZACJI PROGRAMU

12.1. Zgodność Programu z innymi dokumentami

Niniejszy Program tworzono głównie w oparciu o „Politykę Ekologiczną Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016”, „Program ochrony środowiska województwa mazowieckiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy do 2014 r.,” „Program ochrony środowisk dla powiatu gostynińskiego na lata 2009-2013 z uwzględnieniem lat 2014-2017” oraz o wymogi prawne obowiązujące w Polsce i Unii Europejskiej.

Główne cele i kierunki działań określone w aktualizacji Programu ochrony środowiska są w pełni zgodne z Polityką ekologiczną państwa i Programem ochrony środowiska województwa mazowieckiego i nie naruszają zasad przyjętych w tych dokumentach. Program jest zgodny w układzie hierarchicznym z dokumentami wyższego rzędu.

W związku z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej na nasz kraj nałożono obowiązek przestrzegania prawa obowiązującego w zjednoczonej Europie. Główne dokumenty, które mają powiązania ze zaktualizowanym Programem ochrony środowiska to:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (*Dz.U.L24 z 29.1.2008, str. 8-29*)
- Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (*Dz.U. L 327 z 22.12.2000, str. 1—73*),
- Dyrektywa Rady z dnia 12 grudnia 1991 r. dotycząca ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego (*Dz.U. L 375 z 31.12.1991, str. 1—8*)
- Dyrektywa Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych (*Dz.U. L 135 z 30.5.1991, str. 40—52*)
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystego powietrza w Europie (*Dz.U. L 152, 11/06/2008 P. 0001-0044*)

Podstawowym dokumentem określającym ramy prawne gospodarki odpadami w Unii Europejskiej jest Dyrektywa 2006/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie odpadów. Nakłada ona na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia odzysku i unieszkodliwiania odpadów w sposób niezagrażający zdrowiu i życiu ludzi i niepowodujący szkód w środowisku. Ponadto zobowiązuje państwa członkowskie do zapobiegania tworzeniu się lub ograniczaniu ilości odpadów i ich szkodliwości. Pod uwagę wzięto również inne dyrektywy regulujące sposób gospodarowania odpadami, w tym:

- Dyrektywa 94/62/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (*Dz.U. L 365 z 31.12.1994, str. 10—23*)
- Dyrektywa Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów (*Dz.U. L 182 z 16.7.1999, str. 1—19*)
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/53/WE z dnia 18 września 2000 r. w sprawie pojazdów wycofanych z eksploatacji (*Dz.U. L 269 z 21.10.2000, str. 34—43*)
- Dyrektywa 2002/96/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 stycznia 2003 r. w sprawie zużytego sprzętu elektrotechnicznego i elektronicznego (WEEE) (*Dz.U. L 37 z 13.2.2003, str. 24—39*)
- Dyrektywa 2006/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów oraz uchylająca dyrektywę 91/157/EWG (Tekst mający znaczenie dla EOG) (*Dz.U. L 266 z 26.9.2006, str. 1—14*)
- Dyrektywa Rady z dnia 19 marca 1987 r. w sprawie ograniczania zanieczyszczenia środowiska azbestem i zapobiegania temu zanieczyszczeniu (87/217/EWG),

Program ochrony środowiska jest zgodny z prawodawstwem obowiązującym w Unii Europejskiej i zawiera główne cele i kierunki polityki ekologicznej obowiązujące w krajach członkowskich.

12.2. Rozwiązania prawne

Realizacja Programu przebiegać będzie zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, w oparciu o kompetencje organów zarządzających środowiskiem.

Składają się na nie w szczególności:

- decyzje reglamentacyjne – pozwolenia: zintegrowane, na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu, zgłoszenia emisji pól elektromagnetycznych, wytwarzanie odpadów, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi,
- zezwolenia na gospodarowanie odpadami,
- decyzje o środowiskowym uwarunkowaniu zgody na realizację przedsięwzięcia,
- pozwolenia wodno-prawne na szczególne korzystanie z wód, wykonywanie urządzeń wodnych, wykonywanie innych czynności i robót, budowli, które mają znaczenie w gospodarowaniu wodami lub w korzystaniu z wód,
- zezwolenia – koncesje wydane na podstawie Prawa geologicznego i górniczego,
- cofnięcie lub ograniczenie zezwolenia lub pozwolenia na korzystanie ze środowiska,
- decyzje naprawcze dotyczące zakresu i sposobu usunięcia przez podmiot korzystający ze środowiska przyczyn negatywnego oddziaływania na środowisko i przywrócenia środowiska do stanu właściwego oraz zobowiązujące do usunięcia uchybień,
- opłaty za korzystanie ze środowiska,
- administracyjne kary pieniężne,
- decyzje zezwalające na usuwanie drzew i krzewów,
- programy dostosowawcze dotyczące przywracania standardów jakości środowiska do stanu właściwego,
- decyzje wstrzymujące oddanie do użytku instalacji lub obiektu, a także wstrzymujące użytkowanie instalacji lub obiektu,
- decyzje o zakazie produkcji, importu, wprowadzania do obrotu,
- kontrole przestrzegania prawa ochrony środowiska i zobowiązań wynikających z decyzji.

Wymienione instrumenty prawne będą stosowane przez RDOŚ, Marszałka Województwa Mazowieckiego, Starostę Gostynińskiego, Burmistrza Miasta Gostynina, Mazowieckiego

Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej zgodnie z kompetencjami wymienionych organów.

Bardzo istotne są przepisy prawa miejscowego ustalone w szczególności przez:

- przez Samorząd Województwa Mazowieckiego dotyczące ochrony cennych obiektów przyrodniczych,
- Radę Miasta dotyczące miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zasad utrzymania czystości i porządku, zasad zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, ochronę niektórych obiektów cennych przyrodniczo.

Na każdym stopniu samorządu terytorialnego funkcjonować będą programy ochrony środowiska będące politykami ekologicznymi: województwa mazowieckiego, powiatu gostynińskiego oraz Miasta Gostynina. Będą one kompatybilne z polityką ekologiczną państwa. Programom tym będą towarzyszyć plany gospodarki odpadami.

Wówczas, kiedy będą przekraczane standardy jakości środowiska, tworzone będą programy naprawcze (programy ochrony powietrza, program działań mających na celu ograniczenie odpływu związków azotu ze źródeł rolniczych).

Organy przedstawicielskie mogą ustanawiać inne składniki prawa miejscowego, w szczególności dotyczące gospodarowania środowiskiem i zrównoważonego rozwoju.

Program ochrony środowiska dla Miasta Gostynina jest tak skonstruowany, że każdy z organów może znaleźć swoje miejsce w jego realizacji.

Wymienione instrumenty prawne pomogą w terminowej realizacji Programu ochrony środowiska pod warunkiem, iż wszystkie w/w organy ochrony środowiska i podmioty korzystające ze środowiska będą wywiązywać się ze swoich zadań.

12.3 Uwarunkowania przestrzenne

Planowanie przestrzenne odgrywa istotną rolę w realizowaniu celów polityki ekologicznej na każdym poziomie jej stanowienia, dlatego w Polityce ekologicznej państwa wśród celów i zadań o charakterze systemowym wymienia się ekologizację planowania przestrzennego i racjonalizację użytkowania terenów. Obowiązująca od 11 lipca 2003 r. ustawa z dnia 13 lutego 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym stawia określone zadania dla gmin. Jednocześnie ustawa wprowadza zmiany ułatwiające realizację polityki ekologicznej, w tym dotyczące:

- bardziej jednoznacznego określenia roli i treści studium gminy, między innymi w zakresie ustaleń ochrony środowiska,
- uspołeczniania procedury sporządzania studium gminy, dające większe możliwości ustalania jego treści przez społeczności lokalne i organizacje ekologiczne,
- uszczegółowienia skali miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dzięki czemu plany będą mogły stanowić wystarczającą podstawę decyzji budowlanych, bez konieczności określania warunków zabudowy.

Planowanie przestrzenne od wielu lat nie funkcjonuje w Polsce w sposób właściwy mimo, że miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest podstawowym instrumentem kształtowania ładu przestrzennego w gminach. Obserwuje się przypadki wydawania decyzji lokalizacyjnych bez uwzględnienia konieczności zachowania ładu przestrzennego i uporządkowanego rozwoju terenów mieszkaniowych, gospodarczych i rekreacyjnych. W decyzjach nie zawsze uwzględnia się wymogi ochrony środowiska.

Do zagrożeń w realizacji polityki ekologicznej mogą doprowadzić następujące regulacje wprowadzone nową ustawą:

- odejścia od zasady sporządzania miejscowych planów ogólnych zagospodarowania przestrzennego, w wyniku czego gminy są pozbawione instrumentu pozwalającego na kompleksową realizację polityki przestrzennej i ekologicznej,
- utrzymanie zasady nieobligatoryjności sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, co wobec utraty ważności planów miejscowych pochodzących sprzed 1995 r. doprowadzić może do tego, że znaczna część powiatu będzie pozbawiona powszechnie obowiązującego prawa określającego przeznaczenie terenów i warunki ich zabudowy,
- rozszerzenie możliwości ustalenia lokalizacji inwestycji na podstawie decyzji administracyjnych wydawanych bez planu miejscowego, co może prowadzić do prymatu interesu indywidualnego nad dobrem ogólnym, jakim jest środowisko przyrodnicze.

Dlatego też ważną sprawą jest właściwe przygotowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i oceny strategicznej do dokumentu.

12.4. Uwarunkowania społeczne

Konwencja o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz o dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska podpisana w 1999r. w Aarhus została ratyfikowana przez Polskę, a jej tekst został ogłoszony w Dz. U. Nr 78 z 2003 r. Oznacza to, że stanowi ona część krajowego porządku prawnego i jest bezpośrednio stosowana.

- Art. 7 Konwencji nakazuje zagwarantowanie udziału społeczeństwa w przygotowaniu planów i programów mających znaczenie dla środowiska, a więc także programu ochrony środowiska. Określa też podstawowe obowiązki organów w zakresie zapewnienia udziału społecznego:
- ustalenia zakresu podmiotowego konsultacji,
- ustalenia rozsądnych norm czasowych na poszczególne etapy konsultacji,
- przeprowadzenie konsultacji odpowiednio wcześniej w toku procedury decyzyjnej, gdy wszystkie warianty są jeszcze możliwe, a udział społeczeństwa może być skuteczny,
- należyte uwzględnienie konsultacji społecznych przy wydawaniu decyzji.

W Polsce sposób informowania społeczeństwa o opracowywanych dokumentach strategicznych został określony w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. nr 199, poz. 1227).

Organy mają swobodę określania szczegółowych sposobów powiadamiania społeczeństwa, metod zbierania uwag i wniosków, czasu trwania konsultacji.

Program ochrony środowiska dla Miasta Gostyninie został przygotowany z uwzględnieniem w/w obowiązków wynikających z Konwencji Aarhus, co jest odzwierciedlone w zrealizowanym harmonogramie prac nad Programem.

Liczymy na aktywny udział społeczeństwa w realizacji zadań Programu. Jednym z celów operacyjnych jest większy udział społeczeństwa w działaniach proekologicznych. Wszystkie zadania, działania zapisane w Programie mają doprowadzić do realizacji ważnego celu strategicznego, tj. „Poprawy stanu środowiska przyrodniczego i ochrony jego zasobów”.

13. WDRAŻANIE I MONITORING PROGRAMU

Bezpośrednią odpowiedzialność za wdrażanie Programu ochrony środowiska ponosi Burmistrz Miasta Gostynina.

Realizacja szeregu zadań wymaga udziału administracji rządowej i samorządowej szczebla wojewódzkiego, przedsiębiorców. Wymaga także szerokiego wsparcia społecznego, w tym pozarządowych organizacji ekologicznych. Program ten musi być rozpowszechniony wśród podmiotów jego realizacji i społeczeństwa miasta, a jego treść powinna być zamieszczona na stronach internetowych Miasta, w sposób łatwo dostępny dla ogółu odbiorców.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska z wykonania Programu Burmistrz Miasta sporządza, co dwa lata raporty, które przedstawia Radzie Miasta. W zależności od potrzeb oraz zmian założeń Polityki ekologicznej państwa Program ochrony środowiska ulega aktualizacji.

Jednym z ważnych elementów procesu wdrożenia Programu jest jego monitorowanie polegające na ciągłym systemie obserwacji i kontroli realizacji zawartych w nim zadań.

Monitoring dostarcza informacji w oparciu, o które można ocenić, czy stan środowiska ulega polepszeniu czy pogorszeniu, a także jest podstawą oceny efektywności wdrażania polityki środowiskowej.

Głównym celem monitoringu jest:

- wzrost efektywności i skuteczności polityki ochrony środowiska, w tym prowadzonych inwestycji proekologicznych oraz gromadzenie, analizowanie i wykorzystywanie danych dotyczących stanu środowiska dla właściwej polityki ochrony środowiska.

Przebieg realizacji „Programu Ochrony Środowiska” musi być systematycznie kontrolowany (monitorowany). System monitoringu realizacji „Programu Ochrony Środowiska” składa się z trzech elementów: monitoring środowiska, monitoring „Programu Ochrony Środowiska”, monitoring społeczny (odczucia i skutki).

Monitoring środowiska.

Monitoring ten realizowany jest w regionie przez WIOŚ przy współudziale innych jednostek organizacyjnych i naukowo-badawczych (np. RZGW, RDLP, Starosty Gostynińskiego, Burmistrza Gostynina). Monitoring realizowany jest pod nadzorem GIOŚ.

Mierniki efektów ekologicznych to wielkości uzyskane podczas pomiarów lub szacunków. Wyniki monitoringu porównywane są z normatywami jakości środowiska. Normatywy te są już podstawą odniesienia oceny, ale przede wszystkim określają cele ekologiczne (jakość środowiska nie może być gorsza od wartości normatywnej). W tym ujęciu monitoring środowiska jest także narzędziem monitoringu efektów realizacji „Programu Ochrony Środowiska” (w rozumieniu osiągnięcia celów).

Kryteria normatywne stanu środowiska oraz systemy ocen i pomiarów ulegają obecnie ewolucji w związku z unifikowaniem systemu krajowego z systemem monitoringu Unii Europejskiej.

Planowane zmiany systemu wskaźników i normatywów będą wymagały aktualizacji oceny stanu środowiska w mieście Gostyninie (w świetle nowych wartości normatywnych oraz zwiększenia ilości punktów pomiarowych) i rozszerzenia zasięgu merytorycznego pomiarów.

Monitoring „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Gostynina na lata 2010-2013 z uwzględnieniem lat 2014-2017”

Realizacja tej części zadań monitoringowych składa się z oceny:

Osiągnięcia celów ekologicznych:

- stopnia realizacji zadań,
- oceny podstaw poszczególnych realizatorów.

Wyniki oceny są podstawą zarządzania „Programem Ochrony Środowiska” w aspekcie weryfikacji (aktualizacji) celów, modyfikacji mechanizmów niezbędnych do realizacji poszczególnych zadań oraz do egzekwowania zakresu realizacji od wykonawców (od urzędów, instytucji i podmiotów gospodarczych).

W monitoringu osiągania celów ekologicznych wykorzystuje się wyniki monitoringu środowiska a także oceny porównawcze skali osiągnięć z osiągnięciami planowanymi. W związku z tym głównymi miernikami realizacji celów „Programu Ochrony Środowiska” są wskaźniki realizacji programu.

Tabela 40. Wskaźniki zrównoważonego rozwoju miasta Gostynina za rok 2008

L.p.	Wskaźniki zrównoważonego rozwoju dla miasta Gostynina	Wartość wskaźnika
1	Ilość mieszkańców miasta	19 155
2	Powierzchnia h km ²	3 231 32
3	Zużycie energii elektrycznej w przeliczeniu na 1 mieszkańca/rok (MW*h)	0,7
4	Długość czynnej sieci gazowej (m)	37 690
5	Ilość instalacji wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych (szt.)	1
6	Zużycie wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca/rok [m ³ /rok]	29
7	Zasoby dyspozycyjne wody – wg obliczeń szacunkowych [m ³ /dobę]	62 846
8	Zasoby geologiczne kruszywa naturalnego [Mg]	bd
9	Zasoby geologiczne surowca ilastego [m ³]	bd
10	Zasoby geologiczne torfu i gytii [m ³]	867
11	Powierzchnia terenu wymagająca rekultywacji (składowisko odpadów w Gostyninie)	2,4
12	Wskaźnik emisji gazów do atmosfery [Mg/mieszk./rok]: • dwutlenku siarki, • tlenków azotu, • tlenku węgla, • dwutlenku węgla.	45 20 14 22 849
13	Wskaźnik emisji pyłów do atmosfery [Mg/rok]	1
14	Ilość ścieków oczyszczanych w oczyszczalniach komunalnych m ³ /rok	672,2
15	Ilość oczyszczonych ścieków przemysłowych [m ³ /rok]	7,0
16	Procent ludności korzystających z sieci kanalizacyjnej (%)	79,9
17	Procentowy udział ścieków oczyszczanych w oczyszczalniach komunalnych do całkowitej ilości ścieków komunalnych wymagających oczyszczenia (%)	99
18	Procent ludności korzystających z sieci wodociągowej (%)	87,9
19	Proporcja długości sieci kanalizacyjnej do sieci wodociągowej	0,86
20	Ilość drzew posadzonych w stosunku do ilości drzew wyciętych	0
24	Powierzchnia krzewów posadzonych w stosunku do powierzchni krzewów wyciętych	0/100
21	Powierzchnia miasta objęta konserwatorską ochroną przyrody [%]	2,9
22	Lesistość miasta(%)	51
23	Ilość wytwarzanych odpadów komunalnych na (kg/mieszkańca/rok)	181
24	Ilość odzyskiwanych surowców wtórnych makulatury (Mg), tworzyw sztucznych (Mg), szkła (Mg)	18,2 37,5 47,0
25	% terenów zmeliorowanych	1,9
26	% powierzchni wód płynących	1,0
27	Długość ścieżek rowerowych (km)	1,7
28	Długość ścieżek pieszo-rowerowych (km)	4,5
29	Ilość instalacji planowanych do objęcia pozwoleniem zintegrowanym (szt.)	1
30	Ilość posiedzeń Rad Miasta poświęconych ekologii	1
31	Ilość organizacji pozarządowych działających w mieście	26

Monitoring społeczny (odczucia i skutki).

Ważnym miernikiem realizacji „Programu ochrony środowiska” jest monitoring społeczny.

Pozwala ona na analizę stopnia świadomości ekologicznej mieszkańców poprzez:

- aktywne uczestnictwo w postępowaniach z udziałem społeczeństwa,
- udział w akcjach proekologicznych organizowanych w mieście,
- rozwój selektywnej zbiórki odpadów,
- promowanie zachowań proekologicznych (np. używanie opakowań wielorazowego użytku).

14. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Zgodnie z Art. 17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późniejszymi zmianami) Burmistrz Miasta Gostynina zobowiązany jest do sporządzenia gminnego programu ochrony środowiska, którego celem jest realizacja Polityki Ekologicznej Państwa. Program obejmuje 4 lata z perspektywą na kolejne 4 lata. Zgodnie z Art.18 ustawy POŚ z wykonania Programu organ wykonawczy Miasta sporządza, co 2 lata Raport, który przedstawiany jest Radzie Miasta. W miarę potrzeb wykonywana jest aktualizacja Programu ochrony środowiska.

Niniejsza aktualizacja „Programu ochrony środowiska dla Miasta Gostynina” jest dokumentem programowym określającym zadania w zakresie ochrony środowiska na terenie miasta na lata 2010-2013 z uwzględnieniem lat 2014-2017 wykorzystującym wnioski z realizacji dotychczasowego Programu.

Aktualizacja „Programu ochrony środowiska” uwzględnia:

- cele ekologiczne;
- priorytety ekologiczne;
- rodzaj i harmonogram działań proekologicznych;
- środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe;
- sposób monitorowania przebiegu realizacji Programu.

W Programie ochrony środowiska, jako podstawę do wyznaczenia głównych celów działań proekologicznych przyjęto aktualny stan środowiska w mieście oraz wskazano na presje wywoływane na środowisko.

Stan środowiska

Na terenie miasta zanieczyszczenia do powietrza wprowadzane są przez źródła przemysłowe energetyczne i technologiczne, kotłownie lokalne osiedli mieszkaniowych i obiektów użyteczności publicznej oraz kotłownie indywidualne budynków mieszkalnych. Źródłem emisji zanieczyszczeń powietrza jest również transport.

Na podstawie siódmej rocznej oceny jakości powietrza przeprowadzonej przez WIOŚ teren miasta Gostynina, który wchodzi w skład strefy płocko-płońskiej, został zaliczony do klasy A tj. stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych, docelowych i poziomów celów długoterminowych.

Niemniej jednak na terenie miasta dochodzi do lokalnego pogorszenia stanu powietrza, szczególnie w rejonie osiedli mieszkaniowych opalanych przez lokalne kotłownie, w których czynnikiem grzewczym jest węgiel kamienny. Poważnym źródłem zanieczyszczenia powietrza jest komunikacja.

Na jakość wód powierzchniowych wpływają uwarunkowania naturalne: warunki klimatyczne, hydrograficzne, tempo przebiegu procesów biohydrochemicznych w wodach (tzw. zdolność samooczyszczania się wód), presje antropogeniczne. Do głównych presji antropogenicznych wywieranych na środowisko wodne w powiecie gostynińskim należą:

- pobór wód,
- emisja ścieków ze źródeł przemysłowych i komunalnych,
- odprowadzanie ścieków nieoczyszczonych lub niedostatecznie oczyszczonych,
- niewystarczające skanalizowanie obszarów zurbanizowanych,
- niewłaściwy sposób postępowania z wodami opadowymi i roztopowymi,
- zanieczyszczenia obszarowe,
- niewłaściwa gospodarka odpadami.

Zgodnie z obecnie obowiązującą klasyfikacją rzek zarówno Skrwa Lewa jak i Osetnica uzyskały stan ekologiczny umiarkowany. O takim stanie zdecydowały wyniki badań fizykochemicznych (wysoka zawartość związków azotu i fosforu), bowiem stan elementów biologicznych (z wyjątkiem Skrwy poniżej Gostynina) był dobry i bardzo dobry. W obecnej klasyfikacji nie uwzględniono elementów hydromorfologicznych, bowiem brakuje odpowiednich metodyk. Do czasu ich opracowania dopuszczalne jest dokonanie klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego wód z pominięciem tych elementów. W omawianych rzekach nie określono stanu chemicznego wód. Ogólna klasyfikacja wykazała, że wszystkie badane jednolite części na obszarze Gostynina posiadają zły stan wód.

Prowadzone od lat badania stanu jakości wód jeziora Kocioł wykazały, że jest to zbiornik średnio zanieczyszczony. Najlepszym wizualnym dokumentem zanieczyszczenia jeziora są pojawiające się masowe zakwity glonów spowodowane przeżyźnieniem wód substancjami biogennymi.

Generalnie jakość wód jezior ulega pogarszaniu, o czym świadczą: mniejsza przezroczystość wody, wyższe wartości stężeń chlorofilu czy substancji organicznych. Pogarszanie się jakości wód jeziornych jest zjawiskiem niepokojącym, ponieważ zmiany te są właściwie nieodwracalne. Zanieczyszczenia wprowadzone do jezior kumulują się powodując obciążenie wewnętrzne zbiornika i dalsze eutrofizowanie wód.

Podstawowym czynnikiem kształtującym klimat akustyczny na terenie miasta jest komunikacja, głównie ruch samochodowy. Ruch samochodowy w mieście Gostyninie powoduje dyskomfort mieszkańców zamieszkujących tereny wzdłuż dróg.

Na terenie miasta nie występują gleby, w których stwierdzono przekroczenie standardów jakości gleb. Brak również terenów, na których występowałoby stwierdzone przekroczenie dopuszczalnych wartości natężenia pól elektromagnetycznych.

Kluczowe problemy ochrony środowiska to:

- niewystarczający stopień skanalizowanie miasta,
- niska jakość wód w rzekach i jeziorach,
- w niewystarczającym stopniu wdrożony system gospodarki odpadami,
- lokalne zanieczyszczenie powietrza przez źródła powierzchniowe,

- spływy powierzchniowe zanieczyszczeń do wód powierzchniowych,
- występowanie uciążliwości komunikacyjnej.

Cele przyjęte w Programie

Jako cel strategiczny w Programie przyjęto „Poprawę stanu środowiska przyrodniczego i ochronę jego zasobów”. Cele szczegółowe to:

- ograniczenie emisji substancji i energii do środowiska poprzez ograniczenie emisji ścieków do wód i do ziemi, pyłów i gazów do powietrza, odorów, hałasu ilości wytwarzanych i składowanych odpadów oraz poprzez zapobieganie poważnym awariom,
- ochrona zasobów środowiska przyrodniczego poprzez ochronę przyrody i krajobrazu, ochronę ziemi, zasobów kopalin oraz wód podziemnych,
- racjonalne gospodarowanie środowiskiem poprzez ograniczenie materiałochłonności, wodochłonności, energochłonności, odpadowości, wykorzystanie energii odnawialnej oraz usprawnienie zarządzania środowiskiem,
- wyższy stan aktywności społecznej poprzez podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz zwiększenie aktywności społecznej.

Realizacja celów będzie się odbywała poprzez wymienione w Programie działania w okresach:

- krótkookresowym (lata 2010 – 2013),
- długoterminowym (lata 2014 – 2017).

Główne cele Programu są zgodne z dokumentami wyższego rzędu, tj.:

- Polityką Ekologiczną Państwa,
- „Programem ochrony środowiska woj. mazowieckiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy do 2014 r.”,
- Krajowym Planem Gospodarki odpadami
- „Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2007-2011 z uwzględnieniem lat 2012 – 2015 (aktualizacja)” – Warszawa 2007 rok.

- „Programem ochrony środowiska dla powiatu gostynińskiego na lata 2009-2012 z uwzględnieniem lat 2013-2016”.

W treści Programu określono harmonogram działań długoterminowych wraz z szacunkiem kosztów. Przedstawiono też możliwości finansowania Programu.

Ważnym elementem Programu jest określenie sposobu i zakresu monitorowania realizacji założonych celów i przyjętych działań.

Monitoring Programu

Przebieg realizacji „Programu Ochrony Środowiska” musi być systematycznie kontrolowany (monitorowany). Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska z wykonania Programu Burmistrz sporządza, co dwa lata raporty, które przedstawia Radzie Miasta, a w miarę potrzeb Program ochrony środowiska ulega aktualizacji. System monitoringu realizacji „Programu Ochrony Środowiska” składa się z trzech elementów:

- a) monitoring środowiska,
- b) monitoring „Programu Ochrony Środowiska”,
- c) monitoring społeczny (odczucia i skutki).

Monitoring środowiska.

Monitoring ten realizowany jest w regionie przez WIOŚ przy współudziale innych jednostek organizacyjnych i naukowo-badawczych (np. RZGW, RDLP). Monitoring ten realizowany jest pod nadzorem GIOŚ.

Wyniki monitoringu porównywane są z normatywami jakości środowiska. Normatywy te są już podstawą odniesienia oceny, ale przede wszystkim określają cele ekologiczne (jakość środowiska nie może być gorsza od wartości normatywnej). W tym ujęciu monitoring środowiska jest także narzędziem monitoringu efektów realizacji „Programu Ochrony Środowiska” (w rozumieniu osiągnięcia celów).

Monitoring „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Gostynina na lata 2010-2013 z uwzględnieniem lat 2014-2017”

Realizacja tej części zadań monitoringowych składa się z oceny:

Osiągnięcia celów ekologicznych

- stopnia realizacji zadań,
- oceny podstaw poszczególnych realizatorów.

Głównymi miernikami realizacji celów „Programu Ochrony Środowiska” są wskaźniki realizacji Programu.

Monitoring społeczny (odczucia i skutki).

Ważnym miernikiem realizacji „Programu ochrony środowiska” jest monitoring społeczny.

Pozwala ona na analizę stopnia świadomości ekologicznej mieszkańców poprzez:

- aktywne uczestnictwo w postępowaniach z udziałem społeczeństwa,
- udział w akcjach proekologicznych organizowanych w powiecie,
- rozwój selektywnej zbiórki odpadów,
- promowanie zachowań proekologicznych (np. używanie opakowań wielorazowego użytku).